

Weekend

w Euroregionie Silesia

INFORMATOR TURYSTYCZNY

Teksty: Leonard Fulneczek

Redakcja i korekta: Piotr Cempel, Daria Kardaczyńska, Jana Novotná Galuszková, Iwona Paprotny

Fotografie: Archiwum Euroregionu Silesia i jego gmin członkowskich, M. Kuder, Ł. Martyński, A. Gąsior, Ł. Jabłoński, P. Nieznański, T. Szczansny, L. Fulneczek, G. Nowak, W. Kamiński, P. Okulowski, naszraciborz.pl

Tłumaczenia: Język angielski i niemiecki: Szkoła Językowa English School w Raciborzu /
Język czeski: Ing. Karína Kurková

Wydawca: Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry

Skład i druk: PASAŻ Sp. z o.o. Kraków

Nakład: 2000 szt. w wersji polskiej, 1000 szt. w wersji czeskiej, 500 szt. w wersji angielskiej,
500 szt. w wersji niemieckiej

Zlecający: Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry
www.euroregion-silesia.pl

ISBN 978-83-939943-0-4

Autor tekstu i zlecający dołożyli wszelkich starań, aby treść informatora była jak najbardziej aktualna i zgodna z rzeczywistością. Nie może jednak wziąć odpowiedzialności za jakiegokolwiek skutki wynikłe z wykorzystania zawartych w nim informacji.

Projekt pt.: „Weekend w Euroregionie Silesia” jest współfinansowany w 85% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz w 10% z budżetu państwa

PRZEKRACZAMY GRANICE

Weekend

w Euroregionie Silesia

INFORMATOR TURYSTYCZNY

PLANUJESZ KILKUDNIOWY WYJAZD, SZUKASZ CIEKAWEGO MIEJSCA NA WEEKEND, A MOŻE UKŁADASZ WŁAŚNIE TRASĘ ATRAKCYJNEJ, JEDNODNIOWEJ WYCIECZKI? ZABYTKI TECHNIKI, OBIEKTY SAKRALNE, ZAMKI I PAŁACE, PIĘKNA PRZYRODA, MIEJSCA STWORZONE DO AKTYWNEGO WYPOCZYNKU, MALOWNICZE TRASY ROWEROWE A TAKŻE CHARAKTERYSTYCZNE I NIEPOWTAARZALNE IMPREZY CYKLICZNE... TYM KUSI I ZAPRASZA EUROREGION SILESIA

Weekend to czas, na który wszyscy czekamy z niecierpliwością. Czas na relaks, odpoczynek, oderwanie się od codziennej rzeczywistości czy wylądowania z pracą. Tym co nas różni, jest sposób spędzania wolnego czasu – każdy z nas ma swoją receptę na udany weekend. Tym zaś co nas łączy, jest chęć, aby ten czas dobrze wykorzystać, zamieniając go na wspomnienia miłych chwil spędzonych wspólnie z rodziną, znajomymi lub w samotności, z dala od codziennych trosk i problemów.

Specjalnie z myślą o weekendowym odpoczynku, bardziej lub mniej aktywnym, przygotowaliśmy dla Państwa pakiet atrakcji zebranych w 8 działach tematycznych, w których każdy znajdzie coś dla siebie. Nie licząc kilku czołowych turystycznych wycieczek naszego Euroregionu, prezentowane w niniejszej publikacji obiekty w przeważającej części stanowią atrakcje, które wciąż czekają na odkrycie – nietuzinkowe, intrygujące, urzekające i niejednokrotnie zaskakujące.

Znajdziecie tu Państwo całą gamę zabytkowych osobliwości Euroregionu Silesia: od zamków i okazałych pałaców poczynając, poprzez dwory i tajemnicze ruiny, na obiektach sakralnych skończywszy. Miłośników architektury industrialnej z pewnością zainteresują zabytki techniki – fascynujące pomniki niegdysiejszej aktywności gospodarczej i cenne świadectwa dziedzictwa przemysłowego naszego regionu. Pasjonaci historii, nie tylko tej współczesnej, za pośrednictwem bogatych zbiorów muzeów oraz Izb pamięci, odnajdą tu wiele ciekawostek i intrygujących faktów historycznych z dziejów naszego Euroregionu, zaś poszukujący kontaktu z naturą odkryją jego wciąż niedocenione walory przyrodnicze – urokliwe, malownicze, unikalne na skalę europejską zakątki, pozwalające uciec od zgiełku cywilizacji i znaleźć chwilę spokoju. Entuzjaści aktywnego wypoczynku również nie będą zawiedzeni. Bogata baza sportowo-rekreacyjna sprawia, że swoje pasje mogą tu realizować amatorzy wszystkich dyscyplin sportowych, zwłaszcza sympatycy golfa oraz – wyjątkowo popularnej i rozwiniętej na terenie naszego Euroregionu – turystyki rowerowej i kajakowej. Godna pozazdroszczenia jest również nasza oferta imprez cyklicznych – jarmarki, koncerty, festiwale, imprezy sportowe, folklorystyczne, pokazy, wystawy, spotkania z kulturą, sztuką i wyrobami regionalnymi – nasza euroregionalna scena kulturalno-rozrywkowa tętni życiem przez cały rok.

Euroregion Silesia nieustannie zmienia swoje oblicze. Z każdym rokiem pięknieje, nabiera koloru i poszerza swoją ofertę turystyczno-rekreacyjną. To już nie ten sam uprzemysłowiony, szary i zanieczyszczony region, z jakim, niestety, nadal jest niesłusznie utożsamiany. O tym jednak najlepiej przekonać się osobiście, podróżując po jego obszarze z naszym informatorem. Mamy nadzieję, że stanie się on dla Państwa swoistym kompasem wyznaczającym najciekawsze kierunki weekendowych wojaży oraz pozwoli zaplanować wypoczynek, który zapewni jak najlepszą regenerację sił.

Projekt „Weekend w Euroregionie Silesia”

Projekt „Weekend w Euroregionie Silesia” jest przedsięwzięciem ukierunkowanym na popularyzację i podkreślenie walorów turystycznych Euroregionu Silesia. Impulsem do napisania i realizacji tego projektu było dla nas powszechnie panujące, mylne wyobrażenie o Euroregionie Silesia, jako terenie przemysłowym, szarym i nieatrakcyjnym z punktu widzenia turystyki. Przy pomocy wydanego w ramach projektu informatora chcemy pokazać, że wbrew stereotypom Euroregion Silesia jest obszarem o ogromnym – choć nie zawsze dostrzeganym – potencjale turystycznym, przyjaznym turystyce i mającym mu wiele do zaoferowania poprzez niezliczone walory historyczne, przyrodnicze, kulturalne oraz bogatą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną.

Należy w tym miejscu nadmienić, iż propozycje atrakcji, z którymi mają Państwo okazję zapoznać się za pośrednictwem naszego wydawnictwa, to w głównej mierze efekt współpracy z gminami członkowskimi Euroregionu Silesia. To one wskazały nam najciekawsze obiekty i wartości odwieczna zakątki, czekające na zainteresowanie ze strony turystów. Gminy są również właścicielami większości zdjęć, które ukazały się w publikacji. W opisach poszczególnych atrakcji często wykorzystywano informacje z gminnych stron internetowych lub pozyskiwano je za pośrednictwem osobistych konsultacji. Za okazaną pomoc i cierpliwą współpracę chcielibyśmy w tym miejscu naszym gminom członkowskim serdecznie podziękować.

Warto również dodać, iż niniejszy informator, nie wyczerpuje w pełni wątku bogactwa walorów turystycznych Euroregionu Silesia, nie sposób bowiem w 100-stronicowej publikacji zamieścić i opisać wszystkich atrakcji oddających charakter i niepowtarzalny klimat naszego polsko-czeskiego pogranicza. Prosimy zatem, drodzy czytelnicy, aby potraktować nasze wydawnictwo jedynie jako przykładowy, lecz reprezentatywny pod względem bogactwa i różnorodności walorów turystycznych i kulturowych, obraz Euroregionu Silesia.

„Weekend w Euroregionie Silesia” to projekt, w ramach którego nakręciliśmy również film promocyjny pn. „Kierunek: Euroregion Silesia”. Było to działanie komplementarne, którego celem – tak jak w przypadku informatora – było zaprezentowanie najciekawszych kierunków turystyki weekendowej na obszarze Euroregionu Silesia. Film jest dostępny w 3 wersjach językowych – polsko-czeskiej, angielskiej i niemieckiej. Aby go obejrzeć wystarczy zajrzeć na nasz kanał w serwisie YouTube – znajdziecie go Państwo poprzez wpisanie frazy „Euroregion Silesia” w wyszukiwarce serwisu. W filmie można zobaczyć wiele atrakcji, które zostały zaprezentowane również w informatorze, warto więc – po zaznajomieniu się z jego treścią – zobaczyć Euroregion w innej, bardziej dynamicznej i efektownej, audiowizualnej oprawie.

Serdecznie zachęcamy do lektury informatora oraz obejrzenia filmu. Wierzymy, że dzięki tym dwóm produktom naszego projektu, Euroregion Silesia odkryje przed Państwem wiele skrytych do tej pory atrakcji i magicznych zakątków, a tym samym zaintryguje i zachęci do wyruszenia w drogę, być może już w najbliższy weekend.

Zabytki miejskie, zamki i pałace

Zamek Piastowski w Raciborzu

RACIBÓRZ

Odnowiony przy pomocy środków europejskich Zamek Piastowski w Raciborzu stał się w ostatnim okresie jednym z najczęściej odwiedzanych obiektów zabytkowych na Górnym Śląsku.

Zamek już w XI w. był siedzibą kasztelana, a w II połowie XII w. jego gospodarzem był książę Mieszko Laskonogi, dzielnicowy władca Polski. W I połowie XIII w. rozpoczęło wznoszenie pierwszych partii murowanych zamku. Około 1290 r. książę Przemysław zlecił budowę gotyckiej kaplicy, która otrzymała wezwanie św. Tomasza Becketa z Canterbury, angielskiego męczennika. Kaplica, stosunkowo dobrze zachowana, stanowi dziś najcenniejszy tego typu obiekt

w Polsce. Nazywana jest perłą górnośląskiego gotyku, bądź też – ze względu na podobieństwo do słynnej paryskiej kaplicy – śląską *Saint Chapelle*.

Zamek, podobnie jak miasto Racibórz, doświadczał przez wieki ciekawej, ale i burzliwej historii. Sam obiekt nie miał szczęścia do swoich stosunkowo często zmieniających się właścicieli. Historia kolejnych wieków to dzieje jego powolnego, lecz stałego upadku. W I połowie XIX w. przeszedł na własność książąt von Ratibor i był w ich posiadaniu do 1945 r.

Po wojnie upaństwowiono, dalej popadał w ruinę. Dopiero od lat dziewięćdziesiątych XX w. zaczęło się zmieniać podejście do za-

bytku. Wykonano pierwsze prace zabezpieczające i porządkujące. W 2009 r. z inicjatywy władz powiatu raciborskiego, przy wsparciu Unii Europejskiej rozpoczęto remont zamku, który zakończył się w 2012 r. Obecnie powiat stara się doprowadzić do pełnego blasku zamkową kaplicę.

Będąc na dziedzińcu Zamku Piastowskiego nie sposób nie zauważyć znajdującego się obok browaru, który pochwalić się może najstarszymi tradycjami piwowarskimi na Górnym Śląsku.

Zamek jest dostępny do zwiedzania. Znajduje się tu też Punkt Informacji Turystycznej.

Adres: ul. Zamkowa 2, 47-400 Racibórz / tel.: +48 32 414 02 33 / www.zamekpiastowski.pl / GPS: 50°5'45.23" N, 18°13'14.40" E

Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy wraz z bazyliką w Rudach

GINNA KUŻNIA RACIBORSKA

Jedną z największych atrakcji ziemi raciborskiej jest Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach, będący częścią Parku Krajobrazowego.

Składa się on z gotyckiej, choć z barokową fasadą, XIV-wiecznej świątyni oraz dawnych zabudowań klasztornych, dzisiaj zrekonstruowanych.

Pierwszy, tymczasowy kościół cystersi wybudowali w połowie XIII w. Następnie, konsekrowany w 1303 r., zachował się do dnia dzisiejszego i jest jednym z najcenniejszych zabytków architektury na terenie diecezji gliwickiej. W XVII w. świątynię gruntownie przebudowano. W latach 1723-26 dobudowano przy południowym ramieniu kaplicę, gdzie znajduje się łaskami słynący obraz Matki Boskiej Pokornej. Od 2009 r. kościół pw. Wniebowzięcia NMP posiada godność bazyliki mniejszej.

W 1810 r. w wyniku sekularyzacji cystersi musieli opuścić klasztor w Rudach. Od 1820 r. stał się on

siedzibą książąt raciborskich i był nią do czasu II wojny światowej. Po zakończeniu działań wojennych zabudowania poklasztorne zniszczył pożar.

Dzisiaj właścicielem całego kompleksu jest diecezja gliwicka, dzięki której obiekt odzyskuje swój dawny blask. Mieści się w nim Ośrodek Formacyjno-Edukacyjny Diecezji Gliwickiej. Poklasztorne budynki udostępnione są zwiedzającym. Można także spędzić bardzo przyjemnie czas wędrując po uporządkowanych i zadbanych terenach parkowych wokół zabudowań byłego opactwa.

Adres: ul. Cysterska 4, 47-430 Rudy / tel.: +48 32 410 33 11 / www.rudy-opactwo.pl / GPS: 50°11'38.7" N, 18°26'52.9" E

Pałac w Krzyżanowicach

GINNA KRZYŻANOWICE

Pałac w Krzyżanowicach swój obecny wygląd zawdzięcza gruntownej przebudowie istniejącej już od XVII w. budowli, którą w latach 1850–60 przeprowadził Carl von Lichnowsky. Znany nie tylko na Śląsku ród Lichnowskich władał pałacem od 1775 roku aż do roku 1930, kiedy to siódmy książę – Wilhelm von Lichnowsky sprzedał posiadłość nowo utworzonemu Zgromadzeniu Sióstr Franciszkanek, które jest właścicielem pałacu do dnia dzisiejszego.

Budowla stanowi eklektyczną mieszaninę stylów z przewagą neogotyckich dekoracji. W trzech narożach znajdują się osmioboczne baszty, w skrzydle mieszczącym kaplicę (dawny salę rycerską) okazała wieża czworoboczna, przechodząca w osmiobok.

W latach 1843-46 przebywał tu i tworzył Franciszek Liszt, przyjaciel ówczesnego właściciela pałacu – księcia Feliksa Lichnowskiego. Czterdzieści lat wcześniej miał tu bywać Ludwig van Beethoven. Informują o tych fak-

tach tablice pamiątkowe na murach pałacu. W maju odbywają się tu koncerty poświęcone pamięci Beethovena i Liszta.

Obiekt otoczony jest parkiem i murem wraz z zabytkowym budynkiem bramnym. Ze względu na funkcję zabytku (Dom Generalny Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek oraz Dom Pomocy Społecznej) możliwości jego zwiedzania są ograniczone. Można jednak pospacerować po otaczającym pałac parku oraz wejść do przypałacowej kaplicy.

Adres: ul. Kolejowa 4, 47-450 Krzyżanowice / tel.: +48 32 419 40 90 / www.franciszkanki.com.pl / GPS: 49°58'59.68" N, 18°16'14.51" E

Pałac w Wojnowicach

GMINA KRZANOWICE

W 1828 roku młody, 24-letni lekarz Johann Carl Christian Kuh, pochodzący z bogatej wrocławskiej rodziny, nabył w Wojnowicach 425 hektarów gruntów. W środku założonego przez siebie parku, na miejscu wcześniejszej budowli, wznosił nowy pałac. Dr Johann Kuh założył w 1836 roku istniejący do dziś raciborski zakład dla głuchoniemych. Znany był również z wykonywania, pionierskich w owym czasie, operacji chirurgicznych oka.

W drugiej połowie XIX w., kolejni właściciele, rodzina von Banck powiększyła budynek i przekształciła

go w stylu neobarokowym z elementami klasycystycznymi. Po II wojnie światowej pałac pełnił różne funkcje. W 2003 r. nabył go prywatny właściciel – Zbigniew Woźniak, który stara się przywrócić dawny blask tej rezydencji.

Obecnie w obiekcie mieści się restauracja i Muzeum Dawnej Wsi, a także od niedawna Muzeum Horroru. Istnieje tu również możliwość przenocowania. Bez problemu można także pospacerować po parku pełnym przyrodniczych atrakcji i zwiedzić część pałacu.

Adres: ul. Pałacowa 1, 47-475 Wojnowice / tel.: +48 32 419 15 97 / www.palacwojnowice.pl / GPS: 50°3'39.61" N, 18°9'10.27" E

Zespół pałacowo-parkowy w Kokoszycach

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Znajdujący się na obrzeżach parku barokowo-klasycystyczny pałac zbudowany został w 1822 r. przez Wilhelma Franza von Zawadzki. W 1893 r. został znacznie rozbudowany przez kolejnych właścicieli – rodzinę von Ruffer, która w 1925 r. sprzedała go nowo powstałej w tym czasie Kurii Diecezjalnej w Katowicach. Początkowo w pałacu miało się znaleźć Seminarium Duchowne. Ostatecznie – od 1928 r. – postanowiono przeznaczyć obiekt na dom wypoczynkowy dla księży oraz diecezjalny dom rekolekcyjny.

Pałac składa się z trzech wyraźnie architektonicznie wyodrębnionych części, stanowiących trzy etapy jego budowy. W bardzo dobrym stanie utrzymane są wnętrza pałacu.

Obok kompleksu pałacowego znajduje się budynek dawnej willi wraz z przylegającą do niej kaplicą z początku XX w. W okalającym obiekt 30-hektarowym parku znajdują się liczne drzewa pomnikowe oraz ciekawe okazy botaniczne.

Obecnie w pałacu mieści się Dom Rekolekcyjny Archidiecezji Katowickiej w Kokoszycach.

Adres: ul. Pałacowa 53, 44-373 Wodzisław Śląski / tel.: +48 32 456 14 97 / www.kokoszycy.archidiecezja.katowice.pl / GPS: 50°0'35.76" N, 18°24'55.56" E

Zespół pałacowo-parkowy w Gorzycach

GMINA GORZYCE

W skład zespołu pałacowo-parkowego wchodzi: pałac hrabiego Arco z XIX w. (tzw. pałac górny), pałac myśliwski z początku XX w. (tzw. pałac dolny) oraz rozległy park krajobrazowy w stylu angielskim z bogatym drzewostanem i stawami.

Pałac górny został wybudowany w 1886 r. przez Aleksandra von Arco. Dwukrotnie zmieniał właścicieli, a w 1922 r. urządzono w nim Dom Dziecka. Dzisiaj mieści się w nim Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy. Na ścianie frontowej budynku znajduje się okazały tympanon z herbem... Katowic. Z tyłu obiektu znajdują się

trójbiegowe schody prowadzące do ogrodu. Wewnątrz pałacyku znajduje się hol, który na piętrze otoczony jest galerią. W prawym rogu holu znajduje się pięknie zdobiony kominek. Na jego okapie znajdują się motywy myśliwskie i płaskorzeźba Diany z jeleniem. Jest to jedyny element, który przetrwał z dawnego wystroju pałacu.

Pałac dolny zbudowany jest na rzucie podkowy z piętrową wieżą pośrodku, przykrytą neobarokowym hełmem. Wybudował go na początku XX w. ówczesny magnat węgłowy F. von Friedländer-Fuld. Dzisiaj opuszczony i zrujnowany po nieudolnie przeprowadzonej nadbudowie w drugiej połowie XX w.

Adres: ul. Zamkowa 8, 44-350 Gorzyce / tel.: +48 32 451 11 72 / GPS: 49°57'28.00" N, 18°22'54.85" E

Pałac w Chałupkach

GMINA KRZYŻANOWICE

Pałac w Chałupkach, często zwany zamkiem, znajduje się w sąsiedztwie mostu granicznego na Odrze. Wzmiankowany już w 1373 r. pełnił rolę nadrzecznego grodu warownego. Choć przez wieki zmieniali właściciele, do 1742 r. był częścią czeskiego dziś Bogumina (Bohumín). Od połowy XIX w. właścicielami zamku była światowej sławy rodzina bankierów Rothschildów. Budowla była wielokrotnie przebudowywana, ostatni raz w 1907 r. Obecnie pałac ma charakter baro-

kowy z zachowanymi wcześniejszymi relikwiami. Widać zachowane elementy obronne, przede wszystkim część fosy, którą zamek był otoczony i ślady dawnych fortyfikacji bastionowych. Nad głównym wejściem płyta żeliwna z herbem Rothschildów.

Wokół pałacu rozpościera się mały, ale piękny park założony w XIX w., w którym rośnie około 30 gatunków i odmian drzew i krzewów. Obecnie w pałacu mieści się hotel i restauracja.

Adres: ul. Bogumińska 30, 47-460 Chałupki / tel.: +48 32 419 69 44 / www.hotel-zamek.pl / GPS: 49°55'14.97" N, 18°19'25.16" E

Pałac w Modzuruwie

GMINA RUDNIK

Pałac wzniesiony w stylu neogotyku angielskiego przez rodzinę von König, właścicieli tutejszego majątku, w roku 1864 (niektóre źródła podają lata późniejsze). Dwukondygnacyjny budynek oflankowany jest osmioobocznymi wieżyczkami, nadającymi mu charakterystyczny wygląd. Wewnątrz uwagę zwraca duży witraż z przewagą motywów roślinnych, znajdujący się na sklepieniu holu.

Pałac otacza XIX-wieczny park krajobrazowy o powierzchni ok. 4 ha, z aleją grabową i egzotycznymi

okazami drzew. W parku znajdują się ruiny późnoklasycystycznego mauzoleum i neogotyckiej kaplicy. Ciekawostką jest wbudowany w ścianę zrównanej kaplicy gotycki kamienny maswerk z około 1300 r., pochodzący z miejscowego kościoła rozebranego w 1898 r. W pałacu od wielu lat mieści się dyrekcja Stacji Hodowli Roślin „Modzuruw” Spółka z o.o. Zadbane budynki można zobaczyć przede wszystkim z zewnątrz. Do środka można wejść tylko za zgodą właściciela obiektu.

Adres: ul. Słowackiego 9, 47-411 Modzuruw / tel.: +48 32 410 65 22 / GPS: 50°9'28.20" N, 18°7'55.20" E

Pałac w Pogrzebieniu

GMINA KORNOWAC

Pałac w obecnej postaci o efekcie gruntownej przebudowy z lat 1885-86, dokonanej przez Aleksandra Adama Baildona, pochodzącego ze znanej na Śląsku rodziny przemysłowców. Obiekt ma neorenesansowy charakter. Jednym z ciekawszych elementów wnętrza są cenne, białe marmurowe schody. Pałac do dnia dzisiejszego jest utrzymany w bardzo dobrym stanie. Zabytek ma bardzo interesującą historię. Przed 1882 r. pałac, a wtedy właścicielem jednopiętrowy dwór, był własnością rodziny Larisch. Jedną z przedstawicielek tego rodu – Luiza, została w 1815 r. żoną Josepha von Eichendorffa, znanego niemieckiego poety doby romantyzmu. Można więc wnioskować, że poeta często w ówczesnym pałacu przebywał.

W 1930 r. obiekt zakupił zakon salezjanów, urządzając w nim Małe Seminarium Duchowne. Podczas II wojny światowej w pałacu znajdowały się kolejno różne przejściowe obozy dla ludności. W 1946 r. pałac przejęły siostry salezjanki, które przebywały w nim do dziś. W ostatnich latach życia przebywała tu Sługa Boża siostra Laura Meozzi (1873–1951). W klasztorze urządzono jej „pokoje pamiętek”.

Obiekt można oglądać z zewnątrz, do zwiedzania może być dostępny za zgodą właścicieli.

Adres: ul. Klasztorna 8, 44-285 Pogrzebień / tel.: +48 32 430 17 40 / GPS: 50°4'1.50" N, 18°17'40.48" E

Pałac Dietrichsteinów

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Pałac Dietrichsteinów zlokalizowany jest w pobliżu południowo-wschodniego naroża wodzisławskiego rynku. Swoją nazwę zawdzięcza byłym właścicielom, którzy prawdopodobnie jako pierwsi wzniesli budowlę w tym miejscu. Początkowo był to zamek, zaś po pożarze w 1822 r. przebudowano go na pałac w stylu francuskiego baroku klasycyzującego. Nad wejściem do pałacu można dostrzec fronton w formie trójkąta z kartuszem o dwóch tarczach – herbach rodowych rodzin Dietrichstein i Henckel von Donnersmarck. Do środka budynku prowadzi okazała brama wejściowa, klatkę schodową wypełniają lustrzane schody z podestami. Większość pomieszczeń zdobi sklepienie

krzyżowe. W otoczeniu pałacu zadbane niewielki park krajobrazowy. Od 1926 r. pałac należy do miasta Wo-

dzisław Śląski. Obiekt mieści Muzeum Miejskie i Urząd Stanu Cywilnego. Dostępny cały rok w godzinach urzęd-

wania i pracy muzeum. W muzeum funkcjonuje Punkt Informacji Turystycznej.

Adres: ul. ks. płk. Wilhelma Kubsza 2, 44-300 Wodzisław Śląski / tel.: +48 32 455 25 74 / GPS: 50°0'8.47" N, 18°27'54.12" E

Zespół dworsko-parkowy w Dzimierzu

GINA ŁYSKI

Pałac (a w zasadzie dwór) w Dzimierzu pochodzi z końca XIX w. Budynek jest murowany, dwukondygnacyjny, wzniesiony na rzucie prostokąta i nakryty czterospadowym dachem pokrytym dachówką. Z bocznej strony ganek – charakterystyczna część architektoniczno-konstrukcyjna dla tego typu budynków. Dawny „pałacyk” otacza niewielki park krajobrazowy o powierzchni prawie 2 ha.

Przy wejściu na teren zespołu znajduje się dawna oficyna, tzw. czworaki (budynki przeznaczone dla

służby lub dworskich urzędników), zaś spośród budynków gospodarczych zachowały się spichlerz i obora, które pochodzą z końca XIX wieku. W pierwszej połowie XIX w. majątek w Dzimierzu należał do Aleksandra Mendelssohna, wuja Feliksa Mendelssohna-Bartholdy (1809–47). W 1823 r. słynny kompozytor miał odwiedzić pałacyk w Dzimierzu.

Dwór w Dzimierzu jest obecnie własnością prywatną, budynek można zobaczyć z zewnątrz, spoza ogrodzenia.

Adres: ul. Dworcowa, 44-295 Dzimierz / GPS: 50°6'16.03" N, 18°21'10.74" E

Pałac w Nasiedlu

GINA KIETRZ

Pałac wzniesiony w 1730 r. przez Antoniego Józefa Siednickiego. Odnowiony około 1930 r. przez Urbana Ibrona, ostatniego przedwojennego właściciela. Budowla ma charakter barokowy, zbudowana na planie prostokąta, elewacją frontową zwrócona ku północy. W wielkiej sali na fasadowych sufitach znajdują się pozostałości ozdobnej dekoracji stiukowej. Wokół pałacu park z XVIII w. o nieregularnym układzie.

Powojenne losy obiektu były tragiczne – częste zmiany użytkowników powoli obracały go w ruinę.

W pałacu mieściły się m.in.: szkoła rolnicza, sklep, kaplica, biura, szkoła podstawowa. Katastrofy dopełniło przekazanie pałacu w dzierżawę miejscowemu rolnikowi, który w latach 1966-88 kompletnie zdemolował budynek i zniszczył ogród. Na szczęście w 1988 r. pałac od Skarbu Państwa odkupiła rodzina Białas, która od tego czasu sukcesywnie przywraca go do dawnego blasku. Posiadłość jest ogrodzona, jednak pałac można z zewnątrz zwiedzić. Przy odrobinie szczęścia można liczyć na oprowadzenie po wnętrzach przez właściciela.

Adres: ul. Szkolna 21, 48-130 Nasiedle / GPS: 50°2'58.70" N, 17°53'39.80" E

Ruiny zamku w Tworkowie

GMINA KRZYŻANOWICE

Dzieje zamku w Tworkowie sięgają średniowiecza. Dawna siedziba Tworkowskich i Reiszwiczów zakupiona została w 1860 r. przez rodzinę von Saurma-Jeltsch. Kilkanaście lat później (w 1872 r.) rezydencję poddano gruntownej przebudowie. Realizowana przez znanego architekta Carla Heydenreicha rozbudowa nadała zamkowi charakter w pełni neorenesansowy z licznymi wycyzkami, wykuszami i facytkami. W tym też czasie dobudowano czworoboczną wieżę zegarową. Kres świetności zamku położył po-

żar, który wybuchł w styczniu 1931 r. Ogień strawił cały budynek łącznie z wieżą. W roku 1945, podczas działań wojennych, zamek spłonął po raz drugi. Do dzisiaj pozostały po nim jedynie ruiny, świadczące o jego dawnej świetności.

W 2003 r. obiekt przejęła Gmina Krzyżanowice, zabezpieczając go przed dalszą dewastacją. Obecnie trwają tutaj prace mające na celu zabezpieczenie ruin i zapewnienie im właściwej ekspozycji. Ruiny zamku można zwiedzać.

Adres: ul. Parkowa 1, 47-451 Tworków / tel.: +48 32 419 61 28 / GPS: 50°00'40.5" N, 18°14'12.3" E

Ruiny Pałacu Eichendorffów w Łubowicach

GMINA RUDNIK

Ruiny pałacu Eichendorffów wznoszą się na wysokim lewym brzegu Odry. Pierwotny obiekt został wzniesiony w barokowym stylu pod koniec XVIII w. przez Karla Wenzla von Kloch. Przebudowa realizowana przez kolejnego właściciela – księcia raciborskiego Wiktora I von Hohenlohe-Waldenburg-Schillingfurst w 1858 r. nadała mu neogotyckie kształty. W czasie II wojny światowej pałac został poważnie uszkodzony, a następnie zdewastowany. Pozostałe do dzisiaj ruiny stanowiły boczną część obiektu. 10 marca 1788 r. urodził się w tym miejscu znany poeta niemieckiego

romantyzmu – Joseph von Eichendorff, wnuk budowniczego pałacu. W twórczości Eichendorffa znajdują się opowiadania, sztuki teatralne, wiersze i eseje. Przed II wojną światową w dużej sali pałacu mieściła się izba pamięci poświęcona poecie. Obecnie izba pamięci znajduje się w budynku byłej szkoły, należącym do Górnosląskiego Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa (GCKiS) w Łubowicach.

Do ruin pałacu przylega park uwieczniony w utworach poety. Obiekt jest ogólnie dostępny do zwiedzania.

Adres: ul. Zamkowa 1-3, 47-417 Łubowice / GPS: 50°9'36.68" N, 18°14'3.56" E

Ruiny pałacu w Sławikowie

GMINA RUDNIK

W latach 1795–1831 Sławików był w posiadaniu rodziny Eichendorffów z pobliskich Łubowic. Wcześniej właścicielami posiadłości byli m.in. Praschmowie i Oppersdorffowie. Problemy finansowe zmusiły Eichendorffów do wyprzedania swych dóbr. W 1831 r. majątek w Sławikowie kupił od nich baron Ernst von Eickstedt. W rękach tej rodziny dobra pozostały do 1945 r. Do połowy XIX w. pałac w Sławikowie był budowlą jednopiętrową. Baron Ernst von Eickstedt, który nabył ten pałac, roz-

począł jego przebudowę. Dobudowano wtedy m.in. drugie piętro, elewacja frontowa uzyskała cztery filary podtrzymujące balkon pierwszego piętra, a na tympanonie umieszczono herb rodowy. Całość uzyskała eklektyczny, ale nawiązujący do antycznych wzorców efekt. W trakcie działań wojennych pałac został częściowo zniszczony, a następnie – będąc własnością państwowych jednostek – popadł w ruinę, zaś jego wyposażenie zostało rozgrabione. Obiekt dzisiaj jest własnością Gminy Rudnik, można go obejrzeć tylko z zewnątrz, gdyż jego stan techniczny stwarza zagrożenie.

Adres: ul. Parkowa, 47-417 Sławików / GPS: 50°11'11.31" N, 18°13'1.44" E

Baszta, dawne mury obronne oraz Kolumna Maryjna w Raciborzu

RACIBÓRZ

Pierwsze mury obronne dla miasta Raciborza powstały w XIII w. Umieszczono w nim szereg baszt obronnych i trzy bramy. Przed murami wykopano głęboką fosę. Otoczone fosą umocnienia wielokrotnie dały skuteczny odpór najeźdźcom, m.in. Tatarom. Obwarowania wzmocniono w 1663 r. w związku z niebezpieczeństwem najazdu tureckiego. Od XVIII w. były sukcesywnie likwidowane, a w latach 1764–71 zasypyano fosę. Najlepiej zachowane odcinki murów znajdują się przy ulicach: Basztowej, Batorego (przy targowisku), Podwale, Drzymały (najdłuższy fragment), Browarnej i Gimnazjalnej. Przy ul. Basztowej zachowała się renesansowa baszta, zwana wię-

zienną. To jedyny, poza murami, zachowany stały element miejskich fortyfikacji. Baszta dawała schronienie obrońcom, pełniła również

rolę wieży widziennej. Ta szesnastowieczna budowla jest od wielu lat symbolem Raciborza. W 2007 r., wraz ze stylizowaną na rzekę Odrę

wstęgą w tle, umieszczono ją na rewersie dwuzłotowej monety wydanej przez Narodowy Bank Polski.

Niedaleko baszty, na raciborskim rynku, wznosi się okazała Kolumna Maryjna – wyjątkowej klasy zabytek dłuta wybitnego twórcy barokowego, Johanna Melchiora Österreicha. Powstała w 1727 r. jako wotum dziękczynne za uratowanie miasta przed epidemią cholery. Znajdują się na niej kartusze herbowe z aniołkami oraz figury: św. Floriana, św. Sebastiana oraz św. Marcelego – patrona miasta. Z kolumną związana jest osobiwa przepowiednia, wedle której Racibórz zaleje woda, jeśli kiedykolwiek naruszy pomnik.

Adres (Baszta): ul. Basztowa 4, 47-400 Racibórz / GPS: 50°05'21.6" N, 18°13'12.4" E
Adres (Kolumna Maryjna): Rynek, 47-400 Racibórz / GPS: 50°05'31.3" N, 18°13'11.4" E

Rynek staromiejski w Wodzisławiu Śląskim

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Wodzisławski rynek, od czasów lokacji miasta w XIII w., kiedy to został wytyczony, jest najważniejszym placem w mieście i jednocześnie jednym z największych tego typu założeń urbanistycznych w województwie śląskim. Ma kształt kwadratu o wymiarach 96 × 96 m. Obecnie w części południowej jego nawierzchnię stanowi deptak, natomiast północna część placu to mały park z ławkami oraz krzewami i drzewami znajdującymi się wokół fontanny.

Współczesną zabudowę rynku stanowią kamienice pochodzące głównie z XIX w., odbudowane

po wielkim pożarze, który wybuchł w Wodzisławiu w 1822 r. Na szczególną uwagę zasługuje najstarsza kamienica na wodzisławskim rynku, pochodząca z XVIII w. (adres: Rynek 1). Po zniszczeniach wojennych w 1945 r. została przebudowana. Inne budynki, na które warto zwrócić uwagę znajdują się pod numerami 2, 3, 7 i 8 – są to XIX-wieczne kamienice, które do czasów współczesnych zachowały swój pierwotny wygląd. Nad rynkiem góruje zabytkowy kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, który pierwotnie wzniesiono również w okresie lokacji miasta.

Adres: Rynek, 47-300 Wodzisław Śląski / GPS: 50°0'9.53" N, 18°27'46.63" E

Ratusz Miejski w Głubczycach

GŁUBCZYCE

Pośrodku oryginalnego – w kształcie ćwierci koła – rynku w Głubczycach znajduje się ratusz miejski. Pierwsza pisemna informacja o ratuszu w tym mieście pochodzi już z 1383 r. Powstał on na miejscu dawnego domu kupieckiego z wykorzystaniem elementów dawnej budowli. W wieku XVI został rozbudowany w stylu renesansowym. Wtedy też otrzymał okazałą wieżę z 24-godzinny

garem. W następnych stuleciach był kilkakrotnie przebudowywany. W połowie XIX w. stary renesansowy ratusz zburzono a na jego miejscu postawiono nowy. Nowy, neogotycki ratusz został ozdobiony reliefami przedstawiającymi głubczyckie herby. W 1945 r. w wyniku działań wojennych głubczycki ratusz został całkowicie zniszczony. Wypalona ruina ratusza była po wojnie stopniowo rozbiierana, aż

wreszcie pozostał jedynie kikut wieży i obmurowanie parteru. Dopiero w 2006 r. ówczesne władze miasta podjęły się odbudowy tego obiektu. Uroczyste otwarcie nowego „zabytku” odbyło się w 2008 r. Obecnie w ratuszu mieści się biblioteka i muzeum, a jego wieża służy jako znakomity punkt widokowy. W przyziemiu ratusza zachowały się oryginalne sklepienia.

Adres: Rynek 1, 48-100 Głubczyce / GPS: 50°12'0" N, 17°49'48" E

Mur obronny z basztami w Głubczycach

GŁUBCZYCE

Głubczyce są jednym z najstarszych miast na Śląsku. Miasto już w drugiej połowie XIII w. było otoczone murami obronnymi. Ówczesny pierścień miejskich murów obronnych zawierał 22 baszty, 3 wieże bramne oraz fosę. Do dzisiaj zachowanych zostało (w różnym stanie) dziewięć baszt oraz fragmenty samych murów. Najlepiej zachowane odcinki muru miejskiego, częściowo przekształcone w XIX w., znajdują się w pobliżu poczty, gdzie baszta zwieńczona jest kopułą z XVI w. oraz w ogrodzie franciszkanów z furtką, w której ościeżach znajdują się rzeźbione w kamieniu ludzkie twarze i trupia czaszka. Większość baszt jest półkolistych, wyjątek stanowią dwie – baszta z dachem gontowym przy blokach na ul. Ratuszowej oraz baszta w ogrodzie przy ul. Staszica.

Głubczycki układ obronnych murów miejskich z zachowanymi elementami baszt jest unikatowy w skali całego kraju.

Adres: ul. Poczтовая, 48-100 Głubczyce / GPS: 50°11'52.159" N, 17°49'41.171" E

Neogotycka baszta rycerska w Wodzisławiu Śląskim

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Baszta, zwana również romantyczną wieżą, to ok. 20-metrowa wieża wzniesiona w 1867 r. w lesie podmiejskim na historycznym Grodzisku. W latach trzydziestych XX w. urządzono tu punkt widokowy oraz restaurację, które cieszyły się ogromną popularnością. Po wojnie obiekt stał niezagospodarowany i zaczął popadać w ruinę. W 1991 r. basztę udało się staraniem Towarzystwa Miłośników Ziemi Wodzisławskiej odrestaurować. Przez kilka lat pełniła rolę punktu widoko-

wego. W czerwcu 2004 r. zabytkowa wieża została w wyniku pożaru zniszczona i obecnie znowu popada w ruinę.

Pomimo złego stanu, w którym się obecnie znajduje, romantyczna wieża rycerska jest magicznym, owianym wieloma legendami miejscem i chociażby z tego powodu warto ją zobaczyć.

Baszta jest obiektem ogólnodostępnym. Nie można jednak zwiedzać jej wnętrza. Sam budynek zaś grozi zawaleniem.

Adres: ul. Grodzisko, 44-300 Wodzisław Śląski / GPS: 50°00'22.55" N, 18°29'03.88" E

Wieża widokowa we Włodzieninie

GMINA BRANICE

Jedną z nowszych atrakcji turystycznych Euroregionu Silesia jest wieża widokowa we Włodzieninie. Z jej szczytu rozciąga się malowniczy widok na Płaskowyż Głubczycki. Widać stąd jak na dłoni zarówno wieże kościelne w Głubczycach jak i czeskie Jesioniki z ich najwyższym szczytem, Pradziadem. Wieża wyrasta z murów starego

gotyckiego kościoła. Wybudowana w XV w. w stylu gotyckim świątynia pw. św. Mikołaja była początkowo budowlą typowo obronną. Po przebudowie pełniła funkcję kaplicy zamkowej i służyła głównie właścicielom zamku, służbie i odwiedzającym zamek gościom. W 1945 r. podczas działań wojennych kościół został całkowicie zniszczony, poz-

stały jedynie ściany i kościelna wieża. W ostatnich latach dokonano zabezpieczeń ruin kościoła oraz ich adaptację do celów turystycznych. Obiekt jako trwała ruina jest udostępniony do zwiedzania, a wspomniana wieża kościelna pełni rolę punktu widokowego. Cały obszar jest częścią Parku Historycznego Włodzienin.

Adres: GPS: 50°6'48.73" N, 17°50'32.92" E / tel.: +48 77 485 73 61 / www.wlodzienin.srh-silesia.pl

Młyn w Brzeźnicy

GMINA RUDNIK

27 sierpnia 2006 r. dokonano uroczystego uruchomienia odrestaurowanego młyna w Brzeźnicy. Można się tu również zapoznać z ekspozycją dawnego wyposażenia. Pierwotnie na miejscu dzisiejszego obiektu istniał młyn wodny z XVIII w. zbudowany z drewna i kamienia. W latach dwudziestych XX w. został on zburzony, a na jego miejscu powstała murowana budowla. Młyn był użytkowany do 1946 r., następnie w wyniku nacjonalizacji został zamknięty. W latach 90. obiekt przejęło Górnosląskie Centrum Kultury

i Spotkań im. Eichendorffa w Lubowicach, które doprowadziło do odrestaurowania młyna.

Historia młyna związana jest z osobą Josepha von Eichendorffa, który urodził się i wychowywał w pobliskich Lubowicach i bardzo często odwiedzał brzeźniński młyn. W cieniu tej budowli poeta podobno lubił odpoczywać oraz tworzyć swoje wiersze.

Zwiedzanie młyna należy uzgadniać z opiekującym się nim Górnosląskim Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa w Lubowicach.

Adres: ul. Leśna, 47-411 Rudnik (Brzeźnica) / tel.: +48 32 414 92 07 / GPS: 50°9'1.06" N, 18°12'21.57" E

Kompleks pałacowy w Grodzcu nad Morawicą • Státní zámek Hradec nad Moravicí

GRODZIEC NAD MORAWICĄ / HRADEC NAD MORAVICÍ

Niedaleko Opawy, w miejscowości Grodziec nad Morawicą, na malowniczym wzniesieniu leży jeden z najbardziej atrakcyjnych kompleksów pałacowo-parkowych w Republice Czeskiej. W miejscu słowiańskiego grodziska plemienia Gołęzyców (Gołęszyców) z VIII w. powstał już w XI w. zamek, który w XIII w. ceski król Przemysław Ottokar II rozbudował na reprezentacyjną siedzibę. Od 1778 r. do roku 1945 właścicielami zamku była rodzina Lichnowskich, która nadała mu obecny wygląd. W II połowie XIX w. dobudowany został kompleks Czerwonego Pałacu, stanowiący kopię staroniemieckiego średniowiecznego zamku. Wreszcie, w latach 1884–91, wybudowano neogotycką tzw. „białą wieżę”. Na teren pałacu i parku prowadzi okazały budynek bramy

wybudowany w stylu gotyku angielskiego.

Pałac ma przebogata historię. Bywali tu tacy goście jak: Ludwik van Beethoven, Franciszek Liszt, Niccolò Paganini, Józef Mánes. Po zakończeniu drugiej wojny światowej posiadłość Lichnowskich została znacjonalizowana. W zamkowych wnętrzach urządzone funkcjonujące do dziś muzeum, w którym zobaczyć można bogate zbiory dzieł sztuki, a także poznać historię pałacu i zamieszkujących go rodów. W tzw. zamku czerwonym znajduje się hotel i elegancka restauracja. Wokół rozciąga się dobrze utrzymany park angielski o powierzchni ok. 130 ha. Latem Grodziec przyciąga wielu melomanów na tradycyjny festiwal „Hradec Beethovena”.

Adres: Městečko čp. 2, 747 41 Hradec nad Moravicí / tel.: +420 553 783 915 / www.zamek-hradec.cz / GPS: 49°51'55.00" N, 17°52'28.65" E

Kompleks pałacowy w mieście Fulnek • Zámek Fulnek

FULNEK

Z daleka widoczną i najważniejszą dominantą miasta Fulnek jest usytuowany na wysokim urwisku kompleks pałacowy. Wybudowany w miejscu dawnego gotyckiego zamku z XIII w., ostateczny wygląd uzyskał dopiero na początku XIX w., kiedy to po wielkim pożarze zamku i miasta w 1801 r. pałac został odbudowany. Na zespół pałacowy składają się dwa obiekty – Pałac Górny i dużo młodszy tzw. Pałac Dolny. Kompleks pałacowy ma bogatą historię, wielokrotnie też zmieniał właścicieli. Jednym z nich był

m.in. belgijski król Leopold, który zakupił obiekt w 1855 r. W okresie międzywojennym właścicielem pałacu został Jaromír Špaček, ostrawski prawnik. Później zarekwirowali go Niemcy, którzy przeznaczili go na cele administracyjne w utworzonym Kraju Sudeckim. W czasie wojny zamek uniknął zniszczeń, choć samo miasto bardzo ucierpiało.

Dziś posiadłość, jako jedna z nielicznych w Republice Czeskiej, została zrestytuowana. Pałac jest własnością prywatną i nie jest dostępny dla zwiedzających.

Adres: Náměstí Komenského 12, 742 45 Fulnek / tel.: +420 556 713 713 / GPS: 49°42'44.55" N, 17°54'26.20" E

Pałac i Muzeum w Krawarzu • Zámek Kravař

KRAWARZ / KRAVAŘ

Pałac w Krawarzu obecną postać zawdzięcza gruntownej przebudowie wcześniejszego zamku, która miała miejsce w latach 1721-28. Barokowa dziś rezydencja to czteroskrzydłowa budowla rozłożona wokół wewnętrznego dziedzińca. Wszystkie skrzydła, jak i dziedzińiec, oparte są na planie prostokąta. W jednym ze skrzydeł dominuje kaplica św. Michała Archanioła, szczęśliwie ocalała z pożaru, który strawił pałac w 1937 r. Kopułę kaplicy zdobiją wspaniałe freski, znanego na Śląsku artysty

epoki baroku, Franza G. Ecksteina (wykonane w latach 1727-30), a także rzeźby Johanna G. Lehnerta. Z krawarskim pałacem związana jest postać Michała Sędziwoja, znanego w Europie alchemika oraz Jakuba Eichendorffa, przodka słynnego poety Josepha von Eichendorffa.

Pałac otacza rozległy park, w części zamieniony na pole golfowe. Po parku można swobodnie spacerować, a samą rezydencję zwiedzić, gdyż znajduje się w niej muzeum oraz restauracja.

Adres: Náměstí 43, 747 21 Kravař / tel.: +420 553 671 201 / GPS: 49°55'44.14" N, 17°59'57.39" E

Pałac i Muzeum w Nowym Jiczynie • Žerotínský zámek v Novém Jičíně

Nowy Jiczyn / Nový Jičín

W miejscu, gdzie w średniowieczu stał miejski, gotycki zamek, w połowie XVI w. Žerotinowie – ówczesni właściciele Nowego Jiczyna – wybudowali niewielki renesansowy pałac. Kiedy opuścili miasto, pałac stał się siedzibą miejskiego ratusza. W 1621 r. budynek został uszkodzony przez pożar. Spalądrowany przez Szwedów w czasie wojny 30-letniej, służył potem jako spichlerz. Do kasaty zakonu w 1772 r. obiek-

tem władali jezuiti, doprowadzając go do stanu używalności. Wiek XIX i XX to czas licznych przeróbek i drobnych remontów.

W pałacu swoją siedzibę ma Muzeum Regionalne prezentujące historię miasta i okolicy. Atrakcją muzeum jest bardzo ciekawa ekspozycja dotycząca rozwoju kapełusznictwa. W salach historycznych zamku odbywają się urządzone przez muzeum wystawy.

Adres: 28. října 12, 741 11 Nový Jičín / tel.: +420 556 701 156 / www.muzeumnj.cz/zerotinsky-zamek-v-novem-jicine / GPS: 49°35'36.78" N, 18°0'37.23" E

Pałac w Szilerzowicach • Zámek Šilheřovice

SZILERZOWICE / ŠILHEŘOVICE

Historia pałacu sięga początkiem wieku XVIII, kiedy to nowi właściciele Szilerzowic – rodzina Eichendorffów zleciła wybudowanie pałacu w miejscu wcześniejszej, renesansowej budowli. Od 1844 do 1945 r. majątek pozostawał w rękach bankierskiej rodziny Rothschildów. W latach osiemdziesiątych XIX w. rezydencja została przebudowana w stylu neobarokowym przez Alberta von Rothschilda. Po 1945 r. pałac był wykorzystywany jako dom młodzieży, szkoła górnicza, a później jako centrum szkoleniowe. Od 2008 r. obiekt stanowi własność prywatną.

Pałac otacza rozległy park w stylu angielskim, z rzadkimi okazami drzew z całego świata, który jest jednocześnie jednym z największych 18-dłokowych pól golfowych

w Czechach. W parku pałacowym znajduje się również zamek myśliwski, który pełni obecnie funkcję re-

stauracji. Prezentujący się okazale pałac można zwiedzać z zewnątrz. Wnętrze jest częściowo udostęp-

nione dla gości podczas imprez komercyjnych, bankietów, wesel, przyjęć, balów itp.

Adres: K Zámku, 747 15 Šilheřovice / tel.: +420 599 500 100 / www.zameksilheřovice.cz / GPS: 49°55'33.66" N, 18°16'29.52" E

Zamek i Muzeum w Hulczynie • Zámek Hlučín

HULCZYN / HLUČÍN

Zamek jest jednym z najstarszych obiektów Hulczyna, choć o jego początkach niewiele wiadomo. Najprawdopodobniej późnogotycka warownia została wzniesiona na przełomie XIV i XV w. Zamek, będąc częścią murów miejskich, pełnił rolę obronną. W 1525 r. został przebudowany przez ówczesnych właścicieli – ród Zwolskich. Pod koniec XVI w. zamek przebudowano na renesansowy trójskrzydłowy pałac z arkadami i dziedzińcem. W XIX w. wyburzono wieżę i część południo-

wego skrzydła. Dokonywane przebudowy i remonty zniszczyły cechy charakterystyczne wcześniejszych stylów budowli. Pałac mieścił m.in. sierońcicę, szkołę i sąd. Dzisiaj jest dwukondygnacyjną bryłą złożoną z trzech nierównomiernych części w kształcie litery U. Po remoncie przeprowadzonym w ostatnich latach umieszczono w nim bibliotekę, muzeum, centrum informacji turystycznej i niewielką restaurację. Zamek jest dostępny w godzinach otwarcia muzeum i biblioteki.

Adres: Zámecká 4, Hlučín / tel.: + 420 595 041 337 / GPS: 49°53'46.99" N, 18°11'7.79" E

Zamek Śląskoostrawski w Ostrawie • Slezskoostravský hrad v Ostravě

OSTRAWA / OSTRAVA

Zamek Śląskoostrawski w Ostrawie (czasami też zwany Zamkiem w Śląskiej Ostrawie) jest przykładem obiek-

tu historycznego, którego z historią dzisiaj łączy praktycznie tylko miejsce. Oddany po rekonstrukcji do użytku

w 2004 r. przypomina jednak mieszkańcom i turystom o bogatej i skomplikowanej historii Ostrawy.

Początki położonego nad Ostrawicą zamku sięgają II połowy XIII w., gdy zbudowano gród, który miał bronić szlaku handlowego z Opawy przez Cieszyn do Krakowa, będąc jednocześnie warownią na granicy Śląska i Moraw. W następnych wiekach zamek kilka razy zmieniał właścicieli. Większej, renesansowej przebudowy doświadczył w XVI w. W 1714 r. majątek przeszedł w posiadanie cesarskiego wojewody i dyplomaty, hrabiego Henryka Wilczka z dóbr Dobra Zemice. W 1872 r. obiekt spłonął, zdołano go jednak jeszcze odbudować.

Przyczyną późniejszego upadku była eksploatacja węgla prowadzona bezpośrednio pod zamkiem (zamek zapadł się o 16 m). W latach 30. XX w. budynek był już całkowicie opuszczony i nie nadawał się do użytkowania. Zniszczeń dopełniła II wojna światowa. W latach powojennych zamek dalej nie miał szczęścia do zarządzających, w efekcie zniszczeniu uległo jeszcze to, co miało jakąś wartość historyczną. Dopiero w 2001 r. miasto Ostrava odkupiło obiekt i rozpoczęło intensywne prace rekonstrukcyjne. Dziś na zamku znajduje się historyczna ekspozycja, odbywają się tam imprezy kulturalne i towarzyskie.

Adres: Hradní 1, 710 00 Ostrava-Slezská Ostrava / www.cerna-louka.cz/slezskoostravskyhrad / GPS: 49°49'49.807" N, 18°17'59.757" E

Pałac w Goszczytach Wielkich • Zámek Velké Hoštice

GOSZCZYCE WIELKIE / VELKÉ HOŠTICE

Pierwszy dwór w Goszczytach Wielkich powstał na przełomie XV i XVI w. Obecny pałac, prawdopodobnie w miejscu wcześniejszej budowli, ufundował w 1754 r. właściciel majątku Ignacy Dominik Chorzyński. Wybudowany w stylu barokowym pałac stał się ważnym ośrodkiem życia kulturalnego i społecznego. Wśród częstych gości pałacu był m.in. słynny XVIII-wieczny kompozytor Karł Ditters von Dittersdorf. W 1840 r. budynek, będący w tym czasie w posiadaniu rodziny Sprinzenstein, został częściowo przebudowany w stylu neoklasycyzm.

Pałac do dnia dzisiejszego jest w bar-

dzo dobrym stanie zewnętrznym. Składa się z dwóch skrzydeł – skrzydło główne jest trzykondygnacyjne, skrzydło tylnie zaś dwukondygnacyjne. Wrażenie robią m.in. bogato zdobione rokokowe elewacje.

Pałac jest własnością gminy. Mieści się w nim biblioteka i klub emerytów. We wnętrzu pałacu można obejrzeć także wystawę archeologiczną miejscowych eksponatów oraz prezentację najnowszej historii wsi. W budynku znajduje się obecnie restauracja i winiarnia. Rezydencję otacza ładnie utrzymany XIX-wieczny park krajobrazowy o powierzchni prawie 3 ha.

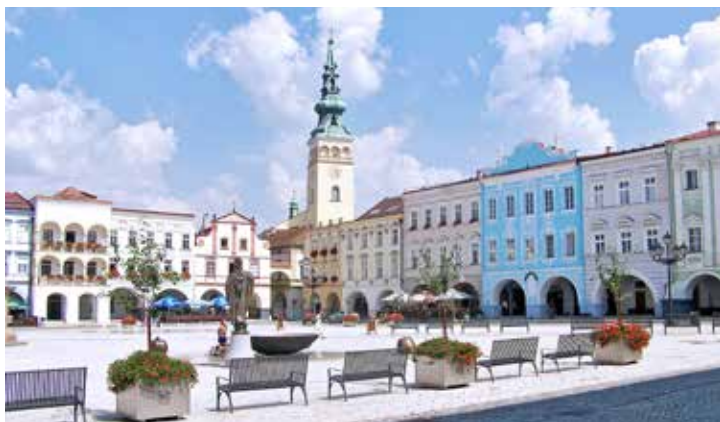

Adres: Zámecká 195, 747 31 Velké Hoštice / tel.: + 420 553 764 062 / GPS: 49°55'59.89" N, 17°58'20.30" E

Starówka w Nowym Jiczynie • Městská památková rezervace Nový Jičín

Nowy Jiczyn / Nový Jičín

Uważa się, że rynek Nowego Jiczyna jest jednym z najpiękniejszych na północ od Alp. Wokół kwadratowego rynku, a także na przyległych ulicach podziwiać można około 50 zabytkowych domów mieszczkańskich, pochodzących z okresu późnego gotyku lub renesansu. Wiele z nich ma arkady. W ten sposób architektura różnorodnych kamienic łączy ze sobą wiele stuleci. Wyjątkowym zabytkiem jest tzw. Stara Poczta – dom z pięciową arkadową loggią, wzniesiony przez nieznanego włoskiego budowniczych w duchu toskańskiego renesansu. Uwagę zwraca także dom Pod Białym Aniołem ozdobiony fasadą w stylu rokoka. Na rynku znajduje się barokowa kolumna maryjina pochodząca z 1710 r. oraz fontanna ozdobiona tancerzami ubranymi w niemieckie stroje ludowe z roku 1930.

Centrum miasta okalają fragmenty murów miejskich z XIV i XV w. oraz mur z sześciokątną basztą z wieku

XVII. Na uwagę zasługuje także, pochodzący z lat 1729-32, wspaniały barokowy kościół pw. Wniebowzię-

cia NMP. Nie należy zapomnieć o znajdującym się nieopodal renesansowym pałacu.

Adres: Masarykovo náměstí, 741 01 Nový Jičín / www.novyjicin.cz / GPS: 49°35'41.44" N, 18°0'38.18" E

Ratusz miejski z wieżą „Hláška” w Opawie • Městská věž Hláška

OPAWA / OPAVA

Na Rynku Górnym Opawy znajduje się okazały, neorenesansowy Ratusz Miejski wzniesiony na początku XX w. Jego centralną częścią jest czworoboczna, trzykondygnacyjna wieża zwieńczona hełmem i otwartą latarnią z trzema dzwonami. To właśnie słynna opawska „Hláška”. Wybudowana w latach 1614–18, w stylu renesansowym, na miejscu poprzedniej,

drewnianej, stanowiła przez wieki centrum handlowe miasta. Z krążganków wieży alarmowano w przypadku pożarów i innych niebezpieczeństw, a także obwieszano początek targów i innych ważnych wydarzeń. Pod budowlą znajdowała się waga miejska i składy handlowe. Jeszcze w czasach drewnianej budowli, swoją siedzibę miały tu rada miasta i sąd. Co

ciekawe, od roku 1763 do 1805 na pierwszym piętrze wieży grywano sztuki teatralne. W latach 1803–88, po przeprowadzonej przebudowie, swoją siedzibę miało w budynku archiwum i muzeum miejskie. Obecnie cały obiekt jest siedzibą władz miasta Opawy, a z wieży można podziwiać widoki miasta.

Adres: Horní náměstí 69, 746 01 Opava / tel.: +420 553 756 143 / GPS: 49°56'19.968" N, 17°54'9.248" E

Ratuszowa wieża widokowa w Ostrawie • Vyhlídková věž Nové radnice v Ostravě

OSTRAVA / OSTRAVA

Ostrawski ratusz to unikatowa budowla, jest to bowiem największy budynek ratusza w kraju, z najwyższą ratuszową wieżą widokową (85,6 m). Z platformy widokowej znajdującej się na wysokości 73 metrów przy dobrej pogodzie oglądać można pasma Beskidów i Jesioników, ziemię opawską, Bramę Morawską oraz przygraniczne tereny w Polsce. Przede wszystkim zaś z wieży rozciąga się przepiękny widok na tonącą w zieleni Ostrawę. Budynek został uroczystie oddany do użytku 28 października 1930 r. w dniu święta państwowego Republiki Czechosłowackiej. Budynek ratusza znajduje się przy

Placu Jana Prokeša. Dominującym elementem placu jest fontanna z monumentalną, siedmiotonnową i wysoką na 3,5 m rzeźbą Iłkara. Symbolizująca „wzloty i upadki” Ostrawy dzieło jest trzecią największą figurą z brązu w całej Republice Czeskiej. Wieża widokowa jest otwarta dla publiczności przez cały rok i jest jedną z głównych atrakcji turystycznych Ostrawy, jest także przystosowana dla osób niepełnosprawnych.

Adres: Prokešovo náměstí 1803/8, 702 00 Ostrava / tel.: +420 599 443 096 / GPS: 49°50'29.8" N, 18°17'28.9" E

Zabytki sakralne

Bazylika pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Pszowie z Kalwarią

Pszów

Jednym z bardziej znanych kościołów patnicznych na Śląsku jest Bazylika pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Pszowie. Kościół został wybudowany w latach 1743–47 w miejscu mniejszej, grożącej ruiną świątyni. Budowa nowego kościoła mogła mieć też związek

z coraz bardziej rozszerzającym się kultem obrazu Matki Boskiej Pszowskiej. Historia tego obrazu jest intrygująca. Przywieziona w 1722 r. z pielgrzymki na Jasną Górę kopia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej została przez artystę z pobliskiego Wodzisławia dość mocno

przemalowana. Malarz, pozbawiając wizerunek charakterystycznych cech Jasnogórskiej Pani, nadał maryjnym rysom tak pogodny wyraz, że z czasem do obrazu przyłęgło do dziś stosowane określenie – Matka Boska Uśmiechnięta. Obraz zasłynął łaskami, a do kościoła zaczęli spływać pielgrzymi z różnych, także odległych części Śląska. Już w 1732 r. obraz został ukoronowany. W latach 1847–50 podwyższono wieżę kościoła, trochę na wzór wielkich kościołów patnicznych Śląska Austriackiego.

We wnętrzu świątyni szczególną uwagę należy zwrócić na pochodzący z 1904 r. ołtarz główny, który ma kształt miniaturowej świątyni z szeregiem półkolistych ustawionych kolumn podtrzymujących baldachim. Wzorowany jest na ołtarzu, który od 1791 r. stał w prezbiterium i stanowił „tron” dla cudownego wi-

zerunku.

W 1997 r. papież Jan Paweł II nadał świątyni parafialnej w Pszowie tytuł Bazyliki Mniejszej ze wszystkimi prawami i przywilejami przysługującymi tego rodzaju świątyniom. Na początku XX w., w odległości trzech kilometrów od kościoła, zaczęto urządzać kalwarię. Na początku kalwarię stanowiły dębowe słupy z malowanymi na blasze obrazami Męki Pańskiej. Z czasem dostawiano murowane kapliczki. Budowa trwała do 1929 r., kiedy to pszowska kalwarię poświęcono. Obchody kalwaryjskie odbywają się w wigilię odpustów bazyliki pszowskiej tzn. w ostatnią sobotę czerwca związaną z Uroczystością Piotra i Pawła oraz w sobotę po 7 września.

Bazylika i kalwaria są dostępne dla zwiedzających i pielgrzymów przez cały rok.

Adres: ul. Bohaterów Westerplatte 1, 44-370 Pszów / tel.: +48 32 455 77 82 / www.nmp-pszow.katowice.opoka.org.pl/ / Bazylika – GPS: 50°2'28.08" N, 18°23'36.81" E / Kalwaria – GPS: 50°3'17.60" N, 18°23'52.34" E

Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Turzy Śląskiej

GINIA GORZYCE

Budowę obecnego kościoła w Turzy Śląskiej zainicjował ks. Ewald Kasperczyk po zakończeniu II wojny światowej. On też zaproponował wezwanie dla świątyni i zapoczątkował kult Matki Bożej Fatimskiej. Kościół został poświęcony przez biskupa katowickiego Stanisława Adamskiego w 1948 r. Do parafii zaczęły przybywać pielgrzymki z różnych stron, nazywając to miejsce „Śląską Fatimą”. 29 sierpnia 1959 r. do parafii przywieziono oryginalną

figurkę z Fatimy, która zaczęła peregrynować po wielu parafiach województwa i poza nim.

W 2004 r. obraz Matki Bożej Fatimskiej z Turzy Śląskiej otrzymał korony papieskie z rąk abpa Józefa Kowalczyka. W dzisiejszej świątyni oprócz obrazu Matki Boskiej Fatimskiej, namalowanego przez F. Worka, na ścianach można podziwiać freski J. Kolodziejczyka z 1971 r., zawierające opowieść o objawieniach fatimskich. Wokół znajduje

się kalwaria ze stacjami drogi krzyżowej z 1959 r., dwadzieścia kaplic różańcowych i tzw. Rajski Plac ze studzienką. Sanktuarium znane jest zwłaszcza z Dni Chorych oraz odpustów odbywających się w niedzielę po 13. dniu miesiąca od maja do października. W każdą noc z 29 na 30 dzień miesiąca o godz. 20.00 odprawia się Mszę świętą, którą rozpoczyna się całonocne nabożeństwo, tzn. Noc Pokuty.

Adres: ul. Tysiąclecia 15, 44-351 Turza Śląska / tel.: +48 32 45 11 660 / www.sanktuarium.turza.pl/ / GPS: 49°58'11.1" N, 18°26'47.9" E

Kościół i klasztor ojców franciszkanów w Głubczycach

GŁUBZYCE

Istniejący kompleks klasztorny wybudowany został w latach 1753–70. Obejmuje barokowy kościół pw. świętych Ildziego i Bernardyna i charakterystyczny czteroskrzydłowy klasztor w formie czworoboku z wirydarzem pośrodku. Jednonawowa świątynia posiada bogaty, barokowo-rokokowy wystrój. Nad portalem kościoła zauważyć można płaskorzeźbę przedstawiającą gołło zakonu franciszkanów: skrzyżowane ramiona Chrystusa i św. Franciszka z Asyżu. Obie budow-

le – klasztor i kościół franciszkanów w Głubczycach – powstały w 1448 r. z fundacji Jana Pobożnego, ostatniego księcia opawsko-głubczyckiego z rodu Przemysławów. Niestety, już w 1476 r. zbudowane z drewna budowle spłonęły. Kompleks klasztorny odbudowano, tym razem już z kamienia. W okresie reformacji obiekty przejęli protestanci. W XVII w. franciszkanie wrócili rozpoczynając renowację klasztornych zabudowań, zakończoną gruntowną przebudową w roku 1770.

Adres: ul. Zakonna 6, 48-100 Głubczyce / tel.: +48 77 485 24 82 / GPS: 50°11'58.999" N, 17°50'11" E

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Raciborzu

RACIBÓRZ

Raciborska fara jest jedną z najstarszych górnośląskich świątyń parafialnych i jedyną, która zachowała cechy wczesnego śląskiego gotyku. Ufundowana według tradycji w 1205 r., usytuowana jest przy południowym narożu rynku. Mimo wielokrotnej przebudowy zachowała pierwotną, gotycką bryłę z charakterystycznymi gwiaździstymi sklepieniami. W prezbiterium uwagę przyciąga barokowy ołtarz główny wykonany w latach 1656–60 z cennymi obrazami przedstawiają-

cymi koronację Najświętszej Maryi Panny (z XVII w.) oraz Wniebowzięcie NMP (z 1890 r.). W zwieńczeniu ołtarza zauważyć można figurkę św. Marcelego, patrona Raciborza, który wedle legendy miał uratować miasto przed najazdem Scytów. Smukła, charakterystyczna wieża pochodzi z 1887 r. Ważną częścią kościoła jest znajdująca się przy głównym wejściu XV-wieczna Kaplica Polska – świadectwo dawnych sporów między polsko- a niemieckojęzyczną

społecznością Raciborza. Kaplica, podobnie jak cały kościół, bardzo ucierpiała w wyniku zniszczeń w 1945 r. Wtedy też zaginął znajdujący się w tej kaplicy relikwiarz czczonej w Raciborzu świątobliwej Ofki (Eufemii), córki Przemysła z dynastii Piastów, której proces wyneśnienia na ołtarze trwa. Dziś miejsce jej pochówku upamiętnia marmurowa tablica oraz liczne wota dziękczynne za łaski uzyskane za jej wstawiennictwem.

Adres: ul. Mickiewicza 8, 47-400 Racibórz / tel.: +48 32 415 49 08 / www.farny.com.pl / GPS: 50°5'28.18" N, 18°13'13.96" E

Kościół pw. św. Małgorzaty oraz Dom Pomocy Społecznej w Lyskach

GINIA LYSKI

W Lyskach parafia i kościół istniały już na początku XIV w. Do końca XIX w. były to budowle drewniane. Ponieważ wieś się rozrastała, powstała konieczność budowy większego kościoła. Nową, neogotycką świątynię wybudowano w latach 1904–06. W trójnawowej budowli o półkolistych sklepieniach nawy boczne są niższe od nawy głównej. Ze starego kościoła pochodzi obraz św. Małgorzaty, który obecnie znajduje się w głównym ołtarzu oraz korpus Ukrzyżowanego Chrystusa na krzyżu, który znajduje się w krypcie kościoła. W miejscowości warto również zobaczyć neogotycki budynek Domu Pomocy Społecznej św. Józefa w Lyskach. Powstał w latach 1847–48 z inicjatywy sekretarza sądu patrymonialnego w księżących domenach w Rudach, właściciela dóbr Lyski – Nowa Wieś, Józefa Benedykta Polednika, który aby uczcić śmierć syna Edwarda, założył w 1846 r. fundację „Dom Ubogich pw. św. Józefa”. W ramach fundacji zbudowano charakterystyczny neogotycki budynek, gdzie znalazł swoje miejsce Zakład Wychowawczy dla Dziewcząt, prowadzony przez sprowadzone z Wiednia siostry zakonne.

Obiekty dostępne do zwiedzania przez cały rok po uzgodnieniu się z ich administratorami.

Adres (Kościół): ul. Rybnicka 4, 44-295 Lyski / tel.: +48 32 430 00 11 / www.parafialyski.home.pl / GPS: 50°7'5.93" N, 18°23'16.49" E

Adres (Dom Pomocy Społecznej): ul. Rybnicka 7, 44-295 Lyski / tel.: +48 32 430 00 06 / GPS: 50°07'07.6" N, 18°23'15.4" E

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Wodzisławiu Śląskim

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Będący jednym z symboli architektonicznych Wodzisławia Śląskiego kościół został wzniesiony latach 1909–1911 na miejscu rozebranej XVI-wiecznej świątyni, która z kolei wzniesiona została w miejscu, gdzie już w XIII w. znajdował się kościół farny. Jego projektantem był twórca wielu śląskich kościołów – Ludwik Schneider. Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Wodzisławiu

Śląskim, wraz z kościołem pod tym samym wezwaniem, została powołana wraz z lokacją miasta w 1257 r. Pierwsze wzmianki o samej świątyni są jeszcze wcześniejsze. Kościół wybudowany został w stylu neogotyckim na planie krzyża. Góruje nad nim wieża, odrestaurowana po zniszczeniach wojennych dopiero w 2001 r. W świątyni znajduje się wyposażenie pochodzące w dużej mierze ze starego kościo-

ła, m.in. obrazy i XVIII-wieczne rzeźby. Na uwagę zasługują również marmurowy ołtarz, na którym umieszczone jest drewniane, bogato zdobione tabernakulum. Kościół jest ogólnodostępny.

Adres: ul. Kościelna 1, 44-300 Wodzisław Śląski / tel.: +48 32 455 35 71 / www.wnmp.pl / GPS: 50°0'14.22" N, 18°27'44.66" E

Podominikański kościół pw. św. Jakuba Starszego w Raciborzu

RACIBÓRZ

Początki raciborskiego konwentu dominikanów datowane są na lata trzydzieste XIII w. Kościół istniał już na pewno w 1258 r. Wśród miejscowych dominikanów spotykamy tu Wincentego z Kielczy, autora m.in. hymnu „Gaude Mater Polonia” oraz zaginionej kroniki, w której – być może w Raciborzu – zapisano pierwsze polskie zdanie, krzyk „Gorze szo nam stalo”.

Pożar miasta z 1300 r. strawił pierwszy kościół i zabudowania klasztor-

ne. Po odbudowie świątynia zyskała znacznie większe prezbiterium oraz wieżę. Podczas odbudowy po pożarze z 1574 r. wprowadzono renesansowe sklepienia, ale zasadnicza bryła pozostała w stanie nienaruszonym. W późniejszym okresie wnętrze wzbogacono o elementy baroku. W latach 1823–29 wyburzono klasztor, a kościół w 1874 r. przebudowano w stylu pseudoromańskim zachowując wiele elementów gotyku.

Mimo zniszczeń w 1945 r. w kościele zachowało się interesujące wyposażenie wnętrza. Niezwykle interesująca jest na przykład dekoracja sklepienia kaplicy św. Krzyża, oratorium grobowego rodziny von Gaschin, dobrodziejów klasztoru. Do kościoła (w celach modlitewnych) można wejść w godzinach odprowadzanych w niedzielę nabożeństw.

Adres: Plac Dominikański, 47-400 Racibórz / tel.: +48 32 415 49 08 / www.farny.com.pl / GPS: 50°5'32.68" N, 18°13'14.66" E

Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Głubczycach

GŁUBCZYCE

Gotycki kościół parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny pochodzi z XIII w., w następnym wieku został rozbudowany. Od 1279 r. znajdował się pod patronatem joannitów. Kolejna rozbudowa – w stylu neogotyckim – miała miejsce w latach 1903–07. Wystrój kościoła pochodzi z przełomu XIX i XX w. We wnętrzu zachowały się autentyczne gotyckie portale i zespół płyt nagrobnych z XVI i XVII w. Warto także zwrócić uwagę na wczesnogotycki trzynawowy korpus z kruchtą wejściową oraz kamienne dekoracje roślinne w nawach świątyni i słuzki o kapitelach kostkowych w kruczkie pod wieżą prezbiterium. W kościele znajdują się ponad stoletnie 60-głosowe organy znanej nie tylko na Śląsku fabryki organów „Gebrüder Rieger” z pobliskiego Karniowa (Krnov).

Adres: ul. Jana Pawła II 7, 48-100 Głubczyce / tel.: +48 77 485 25 25 / www.parafia.glubczyce.pl / GPS: 50°12'6.944" N, 17°49'43.259" E

Kościół pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Tworkowie wraz z kościółkiem św. Urbana

GINA KRZYŻANOWICE

Kościół został zbudowany w latach 1691–94 w miejscu poprzedniego, drewnianego. Stanowi jedno z najcenniejszych dzieł architektury barokowej na terenie ziemi raciborskiej. Świątynia jednonawowa, orientowana, z bardzo bogatym wyposażeniem, w większości z XVII i XVIII w. Zachowała się polichromia z 1749 r., loża kolatorska („pański pawłacz”), ambona i boczne barokowe ołtarze. Szczególnie wrażenie robi ołtarz główny, posiadający bardzo bogatą dekorację snycerską.

W latach dziewięćdziesiątych ub. wieku, podczas gruntownego remontu świątyni, odkryto pod posadzką 11 bogato zdobionych trumien z XVII w. Sarkofagi, wykonane z miedzianej blachy, bogato udekorowane polichromiami i złoceniami, z inskrypcjami z Pisma Świętego i informacjami o zmarłych zostały zrekonstruowane i wystawione w bocznej kaplicy kościoła. Wraz z unikatowymi ubiorami pochodzącymi z trumien, eksponowany zbiór wyróżnia się na tle podobnych, znajdujących się na Wawelu, w Wiedniu i Monachium. W niewielkiej odległości od wsi, pod lasem, znajduje się jeszcze jedna świątynia – „pólny kościół” pod wezwaniem św. Urbana pochodzący z 1779 r. Dziś pełni rolę miejsca pątniczego. Nabożeństwa odbywają się tam kilka razy w roku. Samo miejsce – „Urbanek” – jest chętnie odwiedzane przez mieszkańców i rowerzystów.

Kościół parafialny można zwiedzić codziennie po każdej mszy św. lub po wcześniejszej rezerwacji telefonicznej. Możliwość zwiedzania z przewodnikiem. Kościół na Urbanuku otwarty tylko podczas nabożeństw.

Adres: ul. Główna 19, 47-451 Tworków / tel.: +48 32 419 62 26 / GPS: 50°0' 30.74" N, 18°14' 7.11" E

Kościół pw. Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Raszczycach

GINNA LYSKI

Kościół parafialny pw. Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza poświęcony został 29 października 1911 r. Wzniesiony w miejscu poprzedniego drewnianego kościoła, pochodzącego z XVII w. Nową, wybudowaną w stylu neoromańskim świątynię, zaprojektował znakomity śląski architekt Ludwik Schneider. Spod jego ręki wyszły m.in. projekty kościoła WNMP w Wodzisławiu Śląskim, bazyliki św. Antoniego w Rybniku i kościoła w sąsiedniej Pstrążnej.

Raszczycka świątynia jest jedyną budowlą z transeptem. Stosunkowo niska, czworoboczna wieża, zwieńczona jest czworobocznym, kopulastym hełmem. We wnętrzu kościoła znajdziemy wyposażenie z poprzedniej świątyni, w tym umieszczony w ołtarzu głównym obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, tzw. Madonny Raszczyckiej.

Po poważnych zniszczeniach wojennych w 1945 r., kościół został odbudowany i do dziś „przyciąga oko” swoją oryginalną i ciekawą sylwetką.

Adres: ul. Raciborska 10, 47-435 Raszczycy / tel.: +48 32 430 00 85 / GPS: 50°7'15.68" N, 18°18' 8.80" E

Kościół pw. św. Wacława w Krzanowicach

GINNA KRZANOWICE

Pierwsza wzmianka o istnieniu kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Wacława (króla Czech) w Krzanowicach pochodzi z 1288 r. W ciągu wieków parafialna świątynia kilkakrotnie ulegała zniszczeniom. Po kolejnym pożarze na początku XX w. postanowiono wybudować nowy większy kościół, który powstał w ciągu półtora roku i konsekrowany został 13 listopada 1915 r.

Obecna świątynia ma wygląd neobarokowy. Jest postawiona na planie krzyża greckiego, z wieżą od strony zachodniej i półkolistym prezbiterium od wschodu. Świątynię otacza stary ceglany mur z XVIII-wieczną małą bramą i zachowanymi fragmentami obronnej bastei z XVI w. Kościół jest dość potężny, ma 48 m długości, nawa główna ma 27 m szerokości, z kaplicami 35 m. Sklepienie ma wysokość 17

m, a pod kopułą nawet 20 m. Wieża ma 56 m wysokości. Obszerne wnętrze ozdobione jest zabytkowym wyposażeniem, pochodzącym ze starego kościoła. Znaleźć w nim można m. in. XVIII-wieczne ołtarze, ambonę, figury i obrazy świętych. Zwracają także uwagę polichromie z 1915 r. wykonane przez artystów monachijskich.

Adres: ul. Kościelna 5, 47-470 Krzanowice / tel.: +48 32 410 80 94 / www.krzanowice.opole.opoka.org.pl / GPS: 50°1'3.80" N, 18°7'11.51" E

Kościół pw. św. Jerzego w Mszanie

GINNA MSZANA

Pierwsza wzmianka o istniejącym w Mszanie kościele pochodzi z 1447 r. Ten pierwszy kościół przetrwał do 1709 r., kiedy to zbudowano nową, także drewnianą świątynię. Ta słżyła parafianom do końca XIX w. 24 kwietnia 1898 r. konsekrowany został nowy kościół. Wybudowano go w stylu neogoty-

kim według projektu Josefa Ebersa. Architekt ten tworzył głównie we Wrocławiu, ale zaprojektował także katowicki kościół pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła. Pracami budowlanymi zajmowała się firma braci Fuchs z Rybnika. W czasie II wojny, jak większość kościołów w okolicy, został poważ-

nie uszkodzony. Zniszczenia jednak stosunkowo szybko naprawiono. Wokół kościoła cmentarz parafialny z pierwszej połowy XVI w. Kościół dostępny podczas nabożeństw bądź po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym z proboszczem.

Adres: ul. Mickiewicza 88, 44-325 Mszana / tel.: +48 32 472 00 93 / GPS: 49°57'59.00" N, 18°31'44.81" E

Kościół pw. św. Mikołaja w Pstrążnej wraz z pomnikiem Powstańców Śląskich

GMINA LYSKI

Kościół pw. św. Mikołaja w Pstrążnej to neoromańska perła ziemi rybnickiej. Poświęcony został 10 grudnia 1905 r., a konsekrowany – tu ciekawostka – dopiero 75 lat później, 7 grudnia 1980 r. Świątynia powstała na miejscu poprzedniej, drewnianej (z 1684 r.), która nie mieściła już wszystkich wiernych, i którą rozebrano w 1903 r.

Kościół w Pstrążnej ma charakter obiektu trójnawowego, halowego z transeptem. Uwagę zwracają neobarokowe ołtarze oraz figury Matki Boskiej z Dzieciątkiem i św. Jana Ewangelisty pochodzące z dawnej świątyni. Znajduje się tu również polichromowana, kamienna chrzcielnica z XVIII w. oraz XVII-wieczna kropielnica. Charakterystycznym elementem kościoła jest czworoboczna wieża o trzech kondygnacjach, nakryta hełmem w kształcie ostrosłupa.

Na sąsiadującym z kościołem cmentarzu uwagę zwraca pomnik poświęcony Powstańcom Śląskimi, poległym podczas II wojny światowej oraz pomordowanym w obozach koncentracyjnych. Ma on postać trzyczęściowej stelli świątecznej gódem. Przed świątynią rośnie okazały dąb szypułkowy, którego obwód wynosi 5,5 m. Drzewo jest pomnikiem przyrody.

Adres: ul. Wyzwolenia 28, 44-284 Pstrążna / tel.: +48 32 430 00 80 / GPS: 50°5'19.10" N, 18°21'28.21" E

Kaplica Serca Jezusowego w Baborowie

GMINA BABORÓW

Neogotycka kaplica pw. Serca Jezusowego została wybudowana w 1889 r. W tym czasie świątynia należała do wsi Jaroniów, która to miejscowość dopiero w 1929 r. została włączona do miasta Baborów. Jaroniów od zarania dziejów związany był z komandorią joanni-

tów (Rycerskiego Zakonu Szpitalników Św. Jana) w Grobnikach. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1377 r. Ciekawostką kaplicy są pamiętające czasy kawalerów maltańskich barokowe posągi świętych, stojące przy wejściu do kościółka. Figury św. Jana Ne-

pomucena i św. Floriana ustawione na cokółkach z morawskimi napisami pochodzą z połowy XVIII w.

Obiekt udostępniany do zwiedzania na życzenie – klucz u proboszcza parafii Narodzenia NMP w Baborowie.

Adres: ul. Opawska 17, 48-120 Baborów / GPS: 50°9'13.18" N, 17°59'0.86" E

Kaplica grobowa rodziny Polednik w Lyskach wraz ze starym cmentarzem z XIV w.

GMINA LYSKI

W centrum miejscowości Lyski znajduje się stary cmentarz, który kryje kilka ciekawych pamiątek. Cmentarz został założony prawdopodobnie w XIV w. i był rozlokowany wokół miejscowego kościoła. Drewniany kościół został ze względu na stan techniczny rozebrany w 1907 r.

Na terenie cmentarza znajduje się wybudowana w stylu neogotyckim kaplica grobowa rodziny Po-

lednik (Polednik). Poświęcona została w 1850 r. Kaplicę ufundował Józef Benedykt Polednik, właściciel dóbr Lyski – Nowa Wieś, jednocześnie sekretarz sądu patrymonialnego w Rudach. W kaplicy cmentarnej spoczywają szczątki fundatora, jego żony Ewy Ernestyny i ich syna Edwarda. Wewnątrz znajdował się ołtarz, przy którym czasami odprawiano nabożeń-

stwa. W czasie działań wojennych w 1945 r. kaplica została zniszczona. W 1958 r. została odbudowana jako kaplica cmentarna.

Wśród wielu zachowanych na cmentarzu zabytkowych nagrobków z XIX i XX w. na uwagę zasługuje nagrobek zmarłej w 1813 r. Franciszki Goduli, matki śląskiego „Króla Cynku” Karola Goduli.

Adres: ul. Robotnicza, 44-295 Lyski / GPS: 50°7'1.75" N, 18°23'9.28" E

Drewniany kościół pw. świętych Józefa i Barbary w Baborowie

GINNA BABORÓW

Drewniany kościół wybudowano w latach 1700–02 z fundacji ks. Szymona (Piotra) Motłocha, ówczesnego proboszcza parafii. Budowla wykonana na planie krzyża greckiego o trójbocznie zamkniętych ramionach transeptu, z ciosanego drewna modrzewiowego na kamiennej podmurówce. Wnętrze kościoła ma charakter barokowy, na sklepieniach i na ścianach bogata polichromia. W prezbiterium bogato zdobiony ołtarz główny z ob-

razem Świętej Rodziny oraz św. Barbary. Ponadto cztery ołtarze boczne, także barokowo zdobione.

Od 1946 r. kaplica jest pod opieką karmelitów, dziś pełni funkcję kościoła cmentarnego. Jest jednym z najpiękniejszych drewnianych obiektów sakralnych na Górnym Śląsku, stanowiąc przykład sztuki i kultury ludowej tego regionu. Obiekt udostępniany do zwiedzania przez proboszcza parafii Narodzenia NMP w Baborowie.

Adres: ul. Wiejska, 48-120 Baborów / GPS: 50°9'39.56" N, 17°59'4.34" E

Kościół pątniczny pw. Świętego Krzyża w Pietrowicach Wielkich

GINNA PIETROWICE WIELKIE

Drewniany kościół pw. Świętego Krzyża znajduje się przy drodze z Pietrowic Wielkich do Gródczanek. Kościół, pierwotnie wielkości kaplicy, zbudowany został w 1667 r. w pobliżu studzienki, w której według podań pasterze odnaleźli obraz Ukrzyżowanego Zbawiciela. Gdy wśród ludu rozeszła się wieść o cudownych właściwościach wód studzienki, miejsce to stało się celem pielgrzymek. W 1743 r. świątynię powiększono, zaś w 1783 r. o. Anzelm Kotterba wyjednał u papieża Piusa VI odpusty dla pielgrzymujących do kościoła na dzień Znalezienia i Podwyższenia Krzyża Świętego.

Wewnątrz kościoła wystrój barokowy – ołtarz główny z obrazem Chrystusa Ukrzyżowanego „Ecce Homo”, dwa ołtarze boczne – św. Anny i Matki Boskiej Różańcowej. Oprócz uroczystości odpustowych, w trakcie których msze św. odprawiane są w trzech językach: polskim, czeskim i niemieckim, kościół jest świadkiem odbywających się w Poniedziałek Wielkanocny procesji konnych.

W ostatnich latach w otoczeniu świątyni powstaje pięknie zagospodarowany teren zielony, doskonałe miejsce na odpoczynek i rekreację. Kościół dostępny z zewnątrz przez cały rok, wewnątrz przy okazji odbywających się nabożeństw.

Adres: ul. Ks. Bończyka, 47-480 Pietrowice Wielkie (Gródczanki) / tel.: +48 32 419 80 48 / GPS: 50°4'19.36" N, 18°3'51.41" E

Kaplica Różańcowa w Bukowie

GINNA LUBOMIA

Na znajdującym się w centrum wsi placu stoi mała drewniana kaplica z 1770 r. Zbudowana jest na planie prostokąta, na zasadzie konstrukcji zrębowej, z trójbocznym zamknięciem po wschodniej stronie. Dach dwuspadowy, gontowy. Na szczyście sześcioboczna wieżyczka z latarnią i gontowym hełmem. Imponująco wyglądają dwuczłonowe drzwi z okuciami kowalskimi i nadprożem z datą budowy kaplicy. Wewnątrz m.in. nowy skrzyńowy ołtarz, ale także polichromowana figura św. Izydora i obraz Matki Boskiej Różańcowej.

W celu zabezpieczenia kaplicy przed stosunkowo częstymi w Bukowie powodziami, w 1930 r. podwyższono ją poprzez usadowienie na betonowym cokole imitującym kamienną podmurówkę. Mimo tego w 1997 r., w powodzi stulecia, została mocno uszkodzona. Szybko jednak przez mieszkańców odnowiona.

Kaplica udostępniona do samodzielnego zwiedzania z zewnątrz przez cały rok. W maju i październiku odbywają się tu raz w tygodniu nabożeństwa.

Adres: ul. Główna, 44-360 Buków / GPS: 49°59'56.7" N, 18°17'19.6" E

Katedra pw. Najświętszego Zbawiciela w Ostrawie • Katedrála Božského Spasitele v Ostravě

OSTRAWA / OSTRAVA

Katedra Najświętszego Zbawiciela w Ostrawie wraz z konkatedrą Wniebowzięcia NMP w Opawie są centralnymi kościołami utworzonej w 1996 r. rzymskokatolickiej diecezji ostrawsko-opawskiej. Ostrawska świątynia zbudowana została w latach 1883–89 jako druga w parafii Morawska Ostrava, choć status kościoła parafialnego uzyskała dopiero w 1927 r. Budowla nawiązuje formą do klasycznej rzymskiej bazyliki. Nawa główna ma długości 60 m i kończy się półkolistą absy-

dą. W katedrze może się zmieścić ok. 4000 osób, jest to drugi co do wielkości kościół na Morawach. Zewnątrz uwagę zwracają dwie symetryczne, 67-metrowe wieże. Kościół szczęśliwie uniknął zniszczeń w czasie wojny. W 1999 r. na głównym ołtarzu został umieszczony relikwiarz z relikwiami św. Jądwigi Śląskiej. Kościół jest dostępny do zwiedzania przez cały rok samodzielnie bez przewodnika.

Adres: Náměstí Mgr. Šrámka, 702 00 Moravska Ostrava / tel.: +420 776 098 787 / www.farnostmostrava.cz / GPS: 49°50'9.54" N, 18°17'20.40" E

Konkatedra pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Opawie • Konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie v Opavě

OPAWA / OPAVA

Jednym z najciekawszych zabytków Śląska Opawskiego jest konkatedra pw. Wniebowzięcia NMP w Opawie. Ukończona w XIV w. przez rycerzy-zakonników Zakonu Szpitala Najświętszej Maryi Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie (zakonu krzyżackiego) jest klejnotem architektury gotyckiej. Gotycka budowla została wzniesiona w miejscu wcześniejszego romańskiego kościoła. Jest to do dzisiaj najwięk-

szy na Śląsku gotycki budynek z cegły. Kościół posiada dwie wieże, z których jedna – zwieńczona barokową kopułą – ma 102 m i jest najwyższa na Śląsku.

W 1689 r. miał miejsce wielki pożar miasta Opawa, w którym także w znacznym stopniu ucierpiała gotycka świątynia. Zniszczone zostały prawie wszystkie ołtarze, w tym ołtarz główny, oraz najlepsze wówczas na Śląsku organy i dzwony.

Prace remontowe, w wyniku których wnętrze kościoła nabrało barokowego charakteru, trwały do czerwca 1789 r.

W 1996 r., wraz z utworzeniem nowej diecezji opawsko-ostrawskiej, kościół otrzymał status konkatedry, czyli drugiego obok katedry w Ostrawie centrum życia diecezjalnego.

Adres: Almužnická 182/2, 746 01 Opava / tel.: +420 733 307 117 / GPS: 49°56'19.73" N, 17°54'1.53" E

Kościół pw. Trójcy Przenajświętszej w mieście Fulnek • Kostel Nejsvětější Trojice ve Fulneku

FULNEK

Rzymskokatolicki kościół parafialny pw. Trójcy Przenajświętszej w mieście Fulnek zbudowany został w latach 1750–60 na miejscu gotyckiego kościoła pw. świętych Filipa i Jakuba. Budowa nowej świątyni związana była z rosnącym kultem cudownego obrazu Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Według wizerzeń, z obrazu wyciekaly łzy, a po modlitwach wiernych doszło do kilku uzdrowień.

Świątynia należy do najwybitniejszych, a jednocześnie najpiękniejszych obiektów barokowych na północno-wschodnich Morawach. Bogata fasada górująca nad miastem z daleka podkreśla jej wspaniałość. We wnętrzu unikalne freski, część dekoracji tworzy tzw. Biblia pauperum, czyli przekazywanie treści religijnych ludziom nie znającym pisma. Warta uwagi jest również kaplica św. Józefa, umiejscowiona w miejscu prezbiterium poprzedniej, gotyckiej świątyni.

Świątynia jest otwarta nie tylko w czasie odprawiania nabożeństw, ale każdego popołudnia od wtorku do soboty.

Adres: Kostelní 111, 742 45 Fulnek / tel.: +420 556 740 122 / www.farnostfulnek.cz / GSP: 49°42'43.10" N, 17°54'14.79" E

Kościół pw. św. Wojciecha w Opawie • Kostel sv. Vojtěcha v Opavě

OPAWA / OPAVA

Kościół pw. św. Wojciecha znajduje się na opawskim Dolnym Rynku. Jego monumentalny kształt do dziś robi wrażenie. Taki też był zamysł, kiedy w latach 1675–79, w okresie kiedy także w Opawie kontrreformacja odnosiła sukcesy, zakon jezuitów budował tę świątynię. Wnętrze robi wrażenie, choć jest to tylko echo dawnej świetności. Kościół nawiązuje do rzymskiego kościoła II Jesu. W czasie walk w 1945 r. kościół ogarnął pożar, a ogień prawie całkowicie zniszczył wystrój i samą budowlę. Spłonął ol-

tarz główny, większość fresków uległa zniszczeniu. W latach 1946–47 starano się przywrócić mu dawny blask.

Obok, w budynku jezuitów, znajdowało się gimnazjum z bursą. Wśród absolwentów tego znakomitego gimnazjum byli m.in. Grzegorz Mendel, twórca podstaw współczesnej genetyki, ks. Cyprian Lelek, a także książę Feliks von Lichnowsky, polityk i pisarz, przyjaciel F. Liszta. Dzisiaj w budynku gimnazjum znajduje się Archiwum Ziemskie.

Adres: Dolní náměstí, 746 01 Opava / tel.: +420 733 307 117 / GPS: 49°56'21.56" N, 17°54'22.01" E

Kościół pw. św. Bartłomieja w Krawarzu • Kostel sv. Bartoloměje v Křavařích

KRAWARZ / KRAVAŘE

Neogotycki kościół pw. św. Bartłomieja wybudowany został w latach 1894–96. Najstarszą, z daleka widoczną częścią budowli jest biała renesansowa wieża z XVI w. W wieży znajduje się kamienna chrzcielnica z tego czasu i dwa dzwony z XVII w., które ufundował ówczesny właściciel Krawarza – Jakub Eichendorff. Trójnawową świątynię zaprojektował miejscowy architekt Josef Seyfried (1865–1923). Była to niezwykła postać. Syn miejscowego kamieniarza, z zamiłowania muzyk (rozpoczął studia w muzycznym konserwatorium we Wrocławiu), architekturę studiował jako samouk. Według jego projektów powstały m.in. kościoły w pobliskich Křanovicach, Sudčicach

(Sudčice) i Ludgierzowicach. Po wybudowaniu kościoła w jego

bezpośrednim sąsiedztwie powstał klasztor Sióstr Serca Bożego (dzisiaj

siedziba władz miasta) oraz plebania z cmentarzem.

Adres: Náměstí 404/41, 747 21 Křavaře / tel.: +420 731 625 813 / www.farnostkravare.cz / GPS: 49°55' 57.61" N, 18°0'15.30" E

Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Sudzicach • Kostel sv. Jana Křtitele v Sudčích

SUDCICE / SUDICE

Monumentalny kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Sudzicach powstał w latach 1903-06 według projektu Josefa Seyfrieda z pobliskiego Křavařa. Wzniesiona z czerwonej cegły i kamienia jednonawowa, neogotycka budowla jest poniekąd pomniejszoną kopią słynnej katedry w Kolonii. Kościół jest główną częścią całego zaprojektowanego obszaru obejmującego plebanie, kaplicę grobową i budynki gospodarcze.

Droga krzyżowa oraz inne obrazy w kościele są dziełem znanego hulczyńskiego artysty Jana Bochenka.

W późniejszym okresie (w latach 1926-29) ukończono wykonany z włoskiego białego marmuru ołtarz główny oraz ambonę. Świątynia nie doznała większego uszczerbku podczas działań wojennych i dzisiaj jest dumą nie tylko mieszkańców Sudčic.

Przy dobrej pogodzie otwarte są główne drzwi pod wieżą i kościół można obejrzeć przez osłonięte drzwi wewnętrzne. Wnętrze dostępne podczas nabożeństw. Istnieje możliwość oprowadzenia większych grup.

Adres: Náměstí P. Arnošta Jurečky 13, 747 25 Sudčice / tel.: +420 553 761 022 / GPS: 50°2'1.27" N, 18°4'3.28" E

Kościół pw. św. Wawrzyńca w Piszczu • Kostel svatého Vavřince v Píšti

Piszcz / Píšť

Interesującym zabytkiem na polsko-czeskim pograniczu jest parafialny kościół pw. św. Wawrzyńca w Piszczu. W głównym ołtarzu znajduje się licząca prawie 300 lat, słynąca łaskami kopia cudownego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. W 2001 r. obraz został koronowany papieskimi koronami, a rok później świątynia w sposób uroczysty została ogłoszona Miejscem Pielgrzymkowym poświęconym modlitwom o pokój i pojednanie między narodami. W 2003 r. ukończono w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła budowę Drogi Krzyżowej i Groty Lurdzkiej. Sama świątynia pochodzi z 1743 r. We wnętrzu na uwagę zasługują barokowe figury świętych Piotra i Pawła oraz kilka obrazów z końca XVIII w. Nad głównym wejściem herb rodziny von Lichnowsky – dawnych patronów kościoła.

Piszcz najlepiej odwiedzić na początku sierpnia, kiedy odbywa się tu słynny w całej okolicy odpust.

Adres: 747 18 Píšť / tel.: +420 595 055 114 / GPS: 49°58'42.47" N, 18°11'40.90" E

Drewniany kościół pw. Świętych Piotra i Pawła w Gniewoszycach • Dřevěný kostel sv. Petra a Pavla v Hněvošicích

GNIEWOSZYCE / HNĚVOŠICE

Drewniany kościół w Gniewoszycach został wybudowany w 1730 r. Usytuowany na fundamentach wcześniejszego budynku jest prawdziwą perłą architektury. Jest jedynym zachowanym drewnianym kościołem na ziemi opawskiej. W trójkatnym prezbiterium jednonawowej świątyni znajduje się bogato zdobiony ołtarz główny z obrazem Trójcy Przenajświętszej i rzeźbami świętych Piotra i Pawła z drugiej połowy XIX w. Większość wyposażenia kościoła pochodzi z XVIII w. Uwagę zwraca oryginalny obraz Madonny z Dzieciątkiem, na którym znaleźć można herby ówczesnych patronów świątyni – Jana Rudolpha Šarovca z Sarowa i jego żony Roziny z Frankenberka. Godne uwagi są także ołtarze boczne oraz bogato rzeźbiona ambona. Szczególnym zachowanym zabytkiem jest późnogotycki dzwon z oryginalnym fryzem. Będąc w Gniewoszycach warto odwiedzić nową świątynię pw. Chrystusa Dobrego Pasterza. Nowy kościół został poświęcony 27 października 1996 r. i jest przykładem interesującej, pełnej symboliki architektury sakralnej.

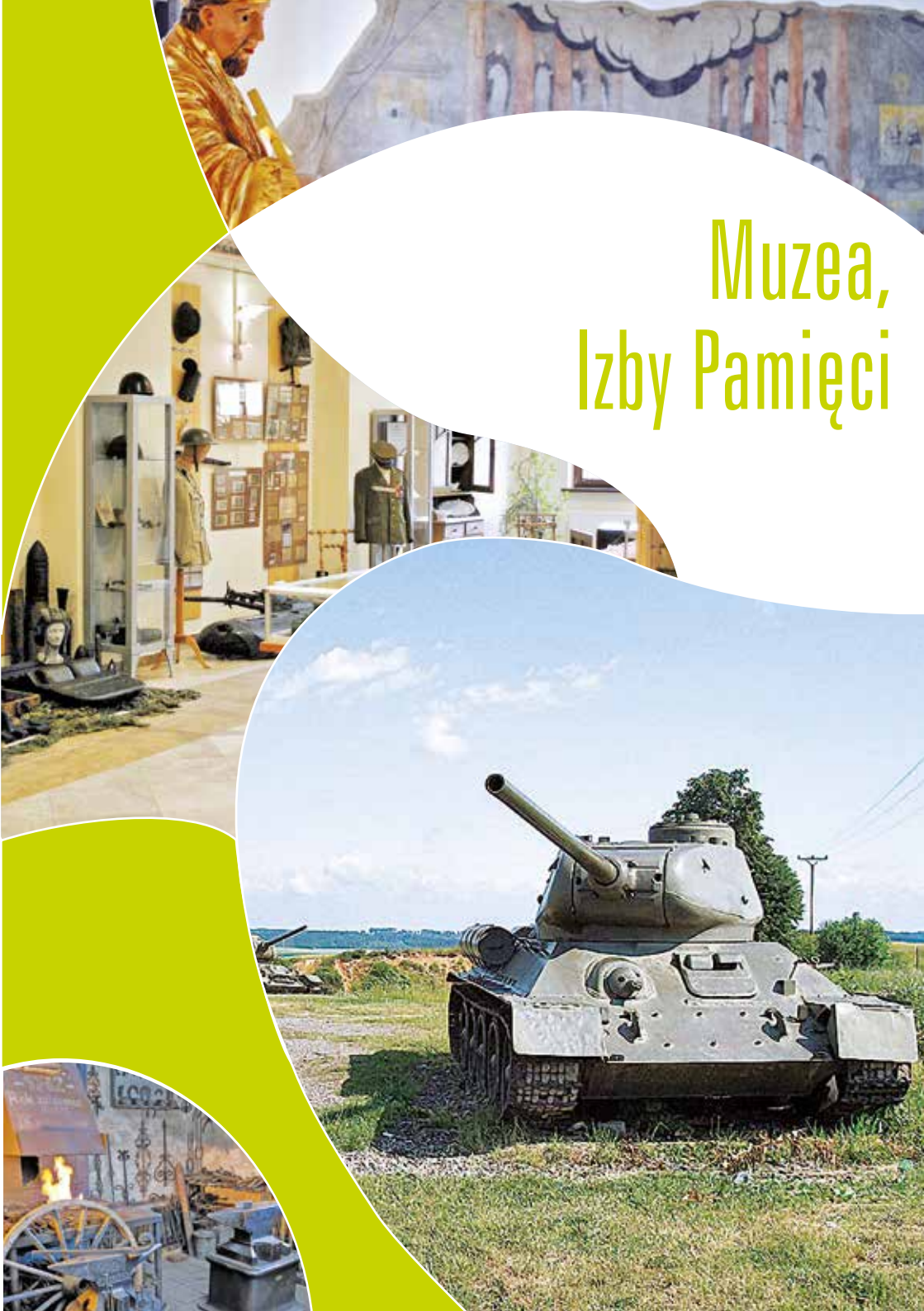

Adres: ul. Cihelní 92, 747 35 Hněvošice / tel.: +420 731 534 060 / GPS: 50°0'20.37" N, 18°0'36.78" E

Muzea, Izby Pamięci

Muzeum w Raciborzu

RACIBÓRZ

Początki zbiorów o charakterze muzealnym sięgają w Raciborzu lat dwudziestych XIX w. i wiążą się ści-

śle z powstaniem (w 1819 r.) w tym mieście Gimnazjum Królewsko-Ewangelickiego, którego nauczyciele zaczęli gromadzić w swych pracowniach, jako pomoce naukowe, materiały związane z etnografią, militariami jak i sztuką przemysłową. Oficjalne otwarcie pierwszych ekspozycji muzealnych nastąpiło 4 grudnia 1927 r., a na ich miejsce przeznaczono dawny XIV-wieczny kościół pw. Świętego Ducha. Później na potrzeby muzeum zaadaptowano jeszcze znajdującą się w pobliżu budynek przy ul. Chopina. Dzisiaj zbiory raciborskiego muzeum liczą ok. 30 tys. sztuk i ze-społów zabytków i prezentowane są na dziewięciu stałych ekspozy-

cjach i często organizowanych wystawach czasowych. Do najciekawszych wystaw stałych należą: „Odkrycia w kościele sióstr dominikanek” – wystawa jest prezentacją odkryć archeologicznych „in situ”, czyli w miejscu ich odkrycia. Można tu m.in. obejrzeć złamany rytualnie miecz, znalezione w grobie ostatniego księcia raciborskiego Walentyna, „W Domu Ozyrysa” – na wystawie imitującej komorę grobową zobaczyć można autentyczną mumię Egipcjanki, kobiety o imieniu Dzed-Amonet-isy-anch. Po 2800 latach od chwili śmierci spoczywa na łożu w raciborskim muzeum, odsłonięta

częściowo z oryginalnych bandaży, „Rok obrzędowy nad Górną Odrą” – obrazuje życie obrzędowe mieszkańców Raciborza i regionu. Zobaczyć tu można m.in. topioną na wiosnę Marzanę, wielkopostne kolátky, pisanki wielkanocne oraz cały zestaw przebrań związanych z kalendarium, „Dawne techniki dentystyczne” – znajdziemy tu przedmioty używane w stomatologii i technice dentystycznej, m.in.: dawne fotele, wiertarki, kolumny z kompletnym wyposażeniem w instrumenty do leczenia i usuwania zębów, a także wzorniki, chemikalia i urządzenia pomocnicze.

Adres: ul. Gimnazjalna 1, 47-400 Racibórz, tel.: + 48 32 415 28 41 / ul. Chopina 12, 47-400 Racibórz, tel.: + 48 32 415 49 05 / www.muzeum.raciborz.pl/
GPS: 50°5'36.39" N, 18°13'0.97" E

Powiatowe Muzeum Ziemi Głubczyckiej w Głubczycach

GŁUBCZYCE

Muzeum w Głubczycach jest placówką stosunkowo młodą. Powstało w 2001 r. na bazie zbiorów Izby Pamięci Narodowej Zespołu Szkół Rolniczych w Głubczycach oraz Muzeum Ziemi Głubczyckiej. Od 2008 r. mieści się w odbudowanym głubczyckim ratuszu. W muzeum prezentowana jest ekspozycja historyczna oraz etnograficzna. Pierwsza z nich przedstawia dzieje ziemi głubczyckiej od czasów prehistorycznych do 1945 r. Można na niej znaleźć ślady związane z ludnością polską, niemiecką, morawską i żydowską. Zgromadzono m.in. eksponaty odnoszące

się do głubczyckiego browarnictwa, a także pochodzące z okresu plebiscytowego oraz z okresu

I i II wojny światowej. W ramach ekspozycji etnograficznej prezentowane są przedmioty użytku do-

mowego, odzież, narzędzia pracy w zagrodzie i na roli. Część z nich służyła niemieckim gospodarzom, część po zakończeniu II wojny światowej przywieźli ze sobą polscy gospodarze z Kresów Wschodnich. Ciekawostką muzeum jest również kopia słynnej Księgi praw miejskich Głubczyc, której oryginał znajduje się w Archiwum Państwowym w Opolu. „Księga Głubczyk” to bardzo cenny, bogato ilustrowany, zdobiony srebrem i złotem katalog praw miasta z XV w., spisany ręcznie na pergaminie na ponad 200 kartach.

Adres: ul. Rynek 1, 48-100 Głubczyce / tel.: +48 77 485 01 93 / www.glubczyce.a-bp.pl/muzeum/ / GPS: 50°12'0.74" N, 17°49'48.66" E

Muzeum Miejskie w Wodzisławiu Śląskim

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Muzeum w Wodzisławiu Śląskim znajduje się w Pałacu von Dietrichsteinów. Placówka powstała w 1971 r. na bazie zbiorów Towarzystwa Miłośników Ziemi Wodzisławskiej oraz efektów prac badawczych prowadzonych na terenie Starego Miasta w Wodzisławiu Śląskim i na grodzisku Gołęźców w Lubomi, z którego pochodzi znaczna grupa eksponatów stanowiących interesujące zabytki archeologiczne. Poza tym muzeum gromadzi zabytki z zakresu historii, etnografii, sztuki nieprofesjonal-

nej, a także zabytki kultury ludowej i robotniczej. W zbiorach znajdują się m. in. narzędzia kowalskie, cieleśielskie i piekarnicze, stare meble i przybory kuchenne. Do najcenniejszych zabytków historycznych muzeum należy kolekcja sztandarów. Część z nich to sztandary polskich towarzystw i organizacji oraz sztandary powstańcze ufundowane przez Związek Powstańców Śląskich w latach międzywojennych. W muzeum zwiedzić można następujące wystawy stałe: Pradzie-

je ziemi rybnicko-wodziszawskiej, Wczesnośredniowieczne grodzisko w Lubomi, Wodzisław w Średniowieczu i czasach późniejszych, Lata

powstań, W śląskiej kuchni, Z dziejów śląskiego rzemiosła.

Adres: ul. Kubisa 2, 44-300 Wodzisław Śląski / tel.: +48 32 455 25 74 / www.muzeum.wodzislaw.pl/ / GPS: 50°00'08.5" N, 18°27'54.0" E

Muzeum Kowalstwa w Bieńkowicach

GMINA KRZYŻANOWICE

W Bieńkowicach można zobaczyć unikalne, rodzinne Muzeum Kowalstwa. Zabytkowa kuźnia rodziny Socha, o tradycjach sięgających 1702 r., jest wybudowana na miejscu drewnianej, zburzonej w 1840 r. Muzeum, które znajduje się w sąsiedztwie istniejącej i działającej kuźni, obejmuje kolekcję maszyn, urządzeń i narzędzi kowalskich gromadzonych i zbieranych przez rodzinę Sochów przez dziewięć pokoleń. Wśród eksponatów znajdują się m.in. narzędzia do podkuwania koni oraz urządzenia do wyrabia-

nia żelaznych obręczy na drewniane koła.

Zwiedzenie kuźni i muzeum jest jednocześnie spotkaniem z fascynującymi gospodarzami – Janem Sochą i jego synem Robertem, którzy nie dość, że osobiście oprowadzają po obiekcie, to jeszcze w interesujący sposób prezentują historię kowalskiego rodu Sochów. Na specjalne życzenie zwiedzający mogą być świadkami pokazu tradycyjnego kowalstwa i zobaczyć np. jak powstaje podkowa. Zwiedzanie możliwe po uprzednim uzgodnieniu.

Adres: ul. Wojnowska 5, 47-451 Bieńkowice / tel.: +48 32 419 65 29 / GPS: 50°1'30.13" N, 18°12'34.08" E

Górnśląskie Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa w Łubowicach

GMINA RUDNIK

Górnśląskie Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa (GCKiS) w Łubowicach powstało w 1992 r. Do GCKiS należą m.in. ruiny byłego pałacu Eichendorffów wraz z okalającym je kompleksem parkowym, Dom Spotkań im. Eichendorffa oraz budynek byłej szkoły.

W tym ostatnim mieści się Izba Pamięci Josepha von Eichendorffa – słynnego poety epoki romantyzmu, który wychował się i dorastał w Łubowicach, Izba Regionalna, ekspozycja

zycja dotycząca historii łubowickiej parafii oraz ekspozycja archeologiczna. Ta ostatnia powstała za sprawą znajdującego się na terenie Łubowic największego na ziemiach polskich (i nadal eksplorowanego) pradziejowego grodziska z późnej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (IX–VII w. p.n.e.).

Zwiedzanie powyższych atrakcji turystycznych wraz z przewodnikiem po uprzednim uzgodnieniu terminu i godziny zwiedzania.

Adres: ul. Zamkowa 1-3, 47-417 Łubowice / tel.: 32 410 66 02 / www.eichendorff.pl / GPS: 50°09'36.5" N, 18°13'53.2" E

Muzeum Ziemi Śląskiej w Opawie • Slezské zemské muzeum v Opavě

OPAWA / OPAVA

Muzeum Śląskie w Opawie określa się jako symboliczną bramę do poznania Śląska. Bogactwo zbiorów odzwierciedla szeroki zakres zainteresowań tej instytucji: od przyrody żywej i nieożywionej poprzez prehistorię, historię, aż po historię sztuki, skupiając swoją uwagę przede wszystkim na obszarze historycznego Śląska oraz północno-wschodnich Moraw. Opawskie muzeum jest najstarszym muzeum publicznym na terytorium dzisiejszej Republiki Czeskiej, jego historia sięga roku 1814. Wizytówką muzeum jest główny budynek ekspozycyjny. Bazująca stylistycznie na neorenesansie monumentalna budowla powstała w latach 1893–95 i jest dziełem znakomitych wiedeńskich architektów i rzeźbiarzy.

Najważniejszą stałą ekspozycją muzeum w Opawie jest ekspozycja pn.

Śląsk, podzielona na kilka działów: Historia Śląska, Encyklopedia Śląska, Uskrzydłone myśli i Przyroda Śląska. W odróżnieniu od tradycyjnego, statycznego prezentowania zbiorów, muzealnicy z Opawy – chcąc przybliżyć zwiedzającym jak największy zakres posiadanych zbiorów – w sposób dynamiczny wymieniają poszczególne eksponaty lub całe zespoły tematyczne. Powoduje to, że zwiedzający za każdym razem odkrywają coś nowego. Do Muzeum Śląskiego w Opawie należą też inne obiekty ekspozycyjne: Arboretum w Nowym Dworze, Pomnik II wojny światowej w Hrabyni, Muzeum Petra Bezruča w Opawie, kompleks fortyfikacji czechosłowackich w Hulczynie-Darkowiczkach i Chata Petra Bezruča w Ostrawicy.

Adres (Główny budynek ekspozycyjny): Nádražní okruh 31, 746 01 Opava / tel.: +420 553 714 809 / www.szm.cz / GPS: 49°56'5.388" N, 17°54'17.133" E

Miejskie muzeum łupków w Budziszowie • Muzeum břidlice v Budišově nad Budišovkou

BUDZISZÓW NAD BUDZISZÓWKĄ / BUDIŠOV NAD BUDIŠOVKOU

Muzeum łupków w Budziszowie zostało założone w 1996 r. Z racji prezentowanej tematyki jest unikalnym obiektem muzealnym. W muzeum można zapoznać się z historią wydobycia łupków, poznać różnorodne przykłady wyrobów z łupków, ale przede wszystkim zaznajomić się ze sposobami przetwarzania i wykorzystywania łupków, materiału budowlanego (minerału) charakterystycznego dla tego regionu. Wśród najciekawszych eksponatów można zobaczyć m.in. łupkowe zegary, łupkowe tabliczki szkolne,

a także skamieniałości roślin i zwierząt zachowane w tym mineralu. Ciekawą przygodą będzie na pewno próba „wylupania” sobie serduszka z łupka.

Muzeum mieści się w budynku dawnego młyna z pierwszej połowy XVIII w., w bezpośrednim sąsiedztwie słynnego kamiennego mostu na Budziszówce. Do muzeum nawiguje ścieżka dydaktyczna poświęcona historii wydobycia i przetwarzania łupków w tym regionie.

Adres: Na młyńskiej strouze 230, 747 87 Budišov nad Budišovkou / tel.: +420 556 312 040 / GPS: 49°47'37.6" N, 17°37'44.7" E

Muzeum Jana Amosa Komeňského w mieście Fulnek •

Pamník J. A. Komenského ve Fulneku

FULNEK

Muzeum znajduje się w budynku będącym częścią kompleksu dawnego zboru braci czeskich w mieście Fulnek. W latach 1618–21 zborom zarządzał Jan Amos Komeňský. Obecny wygląd powstało w 1484 r. obiektem jest efektem wielu przeróbek budowlanych. Muzeum, będące filią Muzeum Nowego Jiczina (Novojičínka), zostało otwarte w 1954 r., a ekspozycja przedstawia dzieje kościoła braci czeskich, życie i dzieło Komeň-

skiego jako nauczyciela, księdza, pisarza i kartografa.

Jan Amos Komeňský, zwany nauczycielem narodów, urodził się w 1592 r. na Morawach. Całe życie poświęcił praktycznej działalności wychowawczej, zajmował się teorią zagadnień pedagogicznych, a szczególnie dydaktycznych. Był twórcą i propagatorem jednolitego systemu powszechnego nauczania, położył podwaliny pod współczesne zasady pedagogiki.

Adres: Sborová 80, 742 45 Fulnek / tel.: +420 556 741 015 / www.muzeumnj.cz / GPS: 49°42'46.0" N, 17°54'19.1" E

Kompleks fortyfikacji czechosłowackich Hulczyn-Darkowiczki •

Areal čs. opevnění Hlučín-Darkovičky

HULCZYN / HLUČÍN

Na terenie Darkowiczek (Darkovičky), należących do Hulczyna, znajduje się unikatowy w skali Europy system fortyfikacji, który powstał w latach 1935-38 wzdłuż ówczesnej granicy jako tzw. czeska Linia Maginota, mająca służyć do obrony przed Niemcami. Mimo, iż w 1938 r. umocnienia były obsadzone przez załogi czechosłowackich żołnierzy, nie zostały – w wyniku podpisania układu monachijskiego – wykorzystane. Wiele z tych bunkrów wykorzystywanych było w celu odparcia ataków nacierającej Armii Czerwonej oraz jednostek czechosłowackich biorących udział w kwietniu i maju 1945 r. w Operacji Ostrawsko-Opawskiej.

W skład kompleksu wchodzi trzy bunkry przeciwpięchotne o nazwie: „Alej”, „Orel”, „Obora” oraz jeden obiekt lekkiej fortyfikacji tzw. „Ropik”. Bunkier „Alej” jest dostępny do zwiedzania, można w nim zobaczyć oryginalną broń oraz wyposażenie z okresu jego powstania. Bunkier „Obora” został zrekonstruowany i wygląda tak samo jak w 1938 r., z kolei bunkier „Orel” pozostawiono w stanie z 1945 r. Bunkry oraz inne elementy umocnień łączy ścieżka dydaktyczna.

Należy dodać, iż co roku, w maju lub czerwcu, odbywają się tu pokazy walk z okresu II wojny światowej przyciągające tysiące uczestników.

Adres: Darkovičky, 748 01 Hlučín / tel.: +420 595 051 110 / www.szm.cz / GPS: 49°55'31.1" N, 18°13'20.2" E

Pomnik-mauzoleum II wojny światowej w Hrabyni • Památník 2. světové války v Hrabyni

Hrabyně

Pomnik II wojny światowej w miejscowości Hrabyně jest jednym z największych pomników w Republice Czeskiej. Usytuowany jest niedaleko miejsca, w którym przebiegała jedna z najcięższych bitew II wojny światowej na obszarze ówczesnej Czechosłowacji. Pomnik został uroczystie odsłonięty w 1980 r. Jego głównym zadaniem jest prezentacja historii II wojny światowej, gromadzenie pamiątek związanych z okresem wojny i zbieranie informacji o ofiarach prześladowań reżimu faszystowskiego.

Centralnym obiektem jednej z ekspozycji jest szklany sarkofag z ziemią z pól bitewnych II wojny światowej, obozów koncentracyjnych

nych i innych miejsc kaźni. W skład kompleksu wchodzi też symboliczny cmentarz, na którym umieszczono ponad 13 000 nazwisk poległych żołnierzy Armii Czerwonej oraz mieszkańców Śląska i Moraw Północnych, którzy zginęli na wszystkich frontach ostatniej wojny lub zostali zamęczeni w obozach koncentracyjnych. Z kolei nowa stała ekspozycja pn. „Czas upadku i nadziei” ma przybliżyć zwiedzającym życie codzienne mieszkańców regionu w czasie działań wojennych, jak również w poprzedzającym je okresie protektoratu. Atrakcyjność przekazu zwiększa multimedialność ekspozycji.

Adres: Hrabyně 192, 747 63 Hrabyně / tel.: +420 553 775 091 / www.szm.cz / GPS: 49°53'07.7" N, 18°03'08.9" E

Muzeum Pożarnictwa w Ostrawie • Hasičské muzeum města Ostravy

OSTRAVA / OSTRAVA

Muzeum pożarnictwa w Ostrawie mieści się w secesyjnym budynku w Ostrawie-Przywozie. W latach 1905–80 mieściła się tutaj siedziba (remiza) miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej. W 2005 r., po generalnym remoncie, powstało tu strażackie muzeum.

Ekspozycja została podzielona na siedem bloków tematycznych, w ramach których zobaczyć można m.in. modele samochodów i sprzętu strażackiego oraz historyczne i współczesne mundury strażackie.

Interesujące dla zwiedzających jest pokazanie strażaków w akcji, np. w czasie gaszenia pożaru, likwidacji wycieków niebezpiecznych substancji czy ratowania kierowców po wypadku drogowym. Znajduje się tu także przykładowe centrum dyspozytorskie zintegrowanego systemu reagowania kryzysowego. W jednej z części ekspozycji muzealnej zwiedzający mogą osobiście spróbować obsłużyć rączną sikawkę, by sprawdzić, jak wyglądało gaszenie pożarów w XIX w.

Adres: Zákřejsova 53/3, 702 00 Ostrava-Přivoz / tel.: +420 596 136 841 / www.hzmsk.cz / GPS: 49°51'07.4" N, 18°16'24.1" E

Świat Miniatur „Miniuni” w Ostrawie • Areál Miniuni – svět miniatur Ostrava

OSTRAVA / OSTRAVA

W samym sercu Ostrawy, w pobliżu terenów wystawowych, znajduje się jedno z ciekawszych miejsc dla dzieci i dorosłych – miasteczko MINIUNI, czyli świat w miniaturze. Obejrzeć tu można z bliska trzydzieści cztery budowle z całego świata, w tym m.in. Wieżę Eiffla, Krzywą Wieżę w Pizie, Ratusz Staromiejski w Pradze, Bramę Brandenburską w Berlinie, ale też Zamek Królewski w Warszawie, krakowskie Sukiennice czy nowoczesny obiekt Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Interesujące i kształtujące może być poznanie w miniaturze wszystkich 7 cudów świata. Modele wykonane

są w skali 1:25. Cały obszar poprzecinany jest siecią linii kolejowych z pędzącymi pociągami i dworcami w skali 1:22,5. Z kolei na jeziorze pływają modele statków, w tym oprócz słynnego Titanica, polski liniowiec Stefan Batory.

Najmniejsi odwiedzający park miniatur mogą mile spędzić czas na indiańskich placach zabaw. Latem organizowane są tu często różnorodne zabawy i programy edukacyjne dla dzieci i ich rodziców.

Świat Miniatur „Miniuni” jest częścią terenów targowych Czarna Łąka (Černá louka).

Adres: Černá louka 3235, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava / www.cerna-louka.cz/miniunisvetminiatur/akce / GPS: 49°49'51.873" N, 18°17'34.962" E

Skansen tradycji i rzemiosł ludowych w Bolaticach • Bolatický skansen lidových tradic

BOLACICE / BOLATICE

Skansen tradycji ludowych i rzemiosła w Bolaticach został udupejstniony w 2002 r. w jednym z niewielu zachowanych tradycyjnych budynków z przełomu XIX i XX w. Historyczne gospodarstwo rolne jest dobrze zachowanym przykładem tradycyjnej zabudowy wiejskiej na ziemi hucyryńskiej z tego okresu. Do powstania skansenu w największym stopniu przyczynili się mieszkańcy Bolacic, którzy dostarczyli do tego swoistego muzeum większość eksponatów.

W skansenie można poznać, jak wyglądało życie na wsi kilkadziesiąt lat temu. Odwiedzający mogą

zwidzić części mieszkalne domu (izbę, kuchnię, pokój służby), a także pralnię, stajnię dla koni, oborę dla krów, spichlerz, itp. W pozostałych dwóch pomieszczeniach – szopie i stodole – można zaznajomić się z maszynami i urządzeniami rolniczymi oraz różnymi narzędziami używanymi w domu i w pracy na gospodarstwie.

W skansenie, oprócz przyjmowania turystów i gości, organizowane są także różnorodne imprezy i spotkania, w tym tradycyjne ludowe obrzędy. Skansen nie jest czynny codziennie – więcej informacji na stronie internetowej.

Adres: Hlučnická 3, 747 23 Bolatice / tel.: +420 553 654 999 / www.bolatice.cz / GPS: 49°57'08.2" N, 18°04'53.1" E

Ostrá hůrka

HAJ NA ŚLĄSKU / HÁJ VE SLEZSKU

Leżące w pobliżu miejscowości Haj na Śląsku niewysokie wzgórze nazywane „Ostrá hůrka” jest interesującym, szczególnie z historycznego punktu widzenia, miejscem. Położone nad graniczną od 1742 r. rzeką Opawą wzgórze stało się miejscem zlotów (taborów) mieszkańców Śląska, których celem były starania o państwowe zjednoczenie Śląska, Czech i Moraw. Pierwszy taki zlot-obóz odbył się 12 września 1869 r. z inicjatywy księdza Kazimiera Tomáška z Wielkiej Polomi (Velká Polom). Wziął w nim udział ok. 15 tys. uczestników z całego Śląska. Drugi obóz odbył się w 1898 r. Kolejny, który miał miejsce w sierpniu 1918 r. zgromadził 40 tys. uczestników, którzy domagali się powsta-

nia swojego czechosłowackiego państwa. Do 1990 r. odbyło się na wzgórzu osiem takich wielkich zgromadzeń.

Na „górze” zobaczyć można pomnik – rzeźbę kobiety i mężczyzny symbolizujących miłość do kraju ojczystego, wytrwałość i zapał – najważniejsze cechy ludu śląskiego. Do odnowionego sarkofagu pomnika w 2004 r. złożono artefakty zawierające ziemię z pól bitewnych I i II wojny światowej, miejsc mordów i obozów koncentracyjnych wraz z dokumentacją z tego okresu. Dziś „Ostrá hůrka” jest miejscem spotkań mieszkańców oraz miejscem organizowania różnych imprez.

Adres: GPS: 49°53'29.51" N, 18°5'32.41" E / www.maticeslezska.cz

Zabytki techniki

Zabytkowa Stacja Kolei Wąskotorowej w Rudach

GMINA KUŹNIA RACIBORSKA

Jedną z atrakcji Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego jest Kolejka Wąskotorowa w Rudach. Warto się tu wybrać z całą rodziną, by miło i ciekawie spędzić czas.

Odwiedzając zabytkową Stację Kolejki Wąskotorowej w Rudach zobaczymy m.in. budynek stacji, trzypiętrową halę lokomotywową, wodną wieżę ciśnieniową, a także osiem lokomotyw i kilkanaście wagonów. Największą jednak atrakcją jest możliwość przejazdu zabytkowymi wagonikami kolejki na dwóch trasach. Pierwszą z nich pokonuje się w czasie około 30 minut (Rudy – Paproć – Rudy). Przejazdka drugą trasą trwa ok. 1 godziny (Rudy – Stacja – Rudy). Poza przejazdem wagonikami kolejki można sko-

rzystać również z jazdy napędzaną ręcznie drewną. Odwiedzając zabytkową stację za można dosłownie przenieść się

w czasie. Podróżni otrzymują tradycyjne bilety drukowane na zabytkowych urządzeniach, zaś w drewnianych wagonikach bez

szyb, przy stukocie kół, mogą podziwiać naturalne widoki z przepiękną przyrodą.

Linia kolei wąskotorowej o długości 51 km Gliwice – Racibórz-Plonia powstała w latach 1897–1903. Był to przez dziesiątki lat najwygodniejszy i najbardziej praktyczny środek komunikacji pasażerskiej na tej trasie. Linia ta używana była także do transportu towarowego. W wyniku rozwoju komunikacji autobusowej i samochodowej przewozy zostały w 1993 r. zawieszono.

Dzisiaj właścicielem obiektu jest Gmina Kuźnia Raciborska, która z powodzeniem zarządza atrakcją udostępniając ją nie tylko entuzjastom kolei.

Adres: ul. Szkolna 1, 47-430 Rudy / tel.: +48 500 282 732 / www.kolejkarudy.pl / GPS: 50°11'32.1" N, 18°27'34.0" E

Browar Zamkowy w Raciborzu

RACIBÓRZ

Zamkowy browar w Raciborzu ma najstarsze tradycje piwowarskie na Górnym Śląsku. Istniał już na początku XVI w., warząc piwo na potrzeby miejscowego dworu. Po pożarze w 1858 r. właściciele starali się o odbudowę i odnowienie tradycji piwowarskiej w Raciborzu. Udało im się to na przełomie wieków, głównie dzięki zatrudnieniu ta-

jemniczego mistrza piwowarskiego H. Kaufmanna. Pod jego okiem browar produkował znane na całym Górnym Śląsku raciborskie piwo pilzneńskie. Prawdziwym nieszczyścem dla browaru była powódź w 1997 r., która spowodowała kilkuletnią przerwę w produkcji piwa. Dziś, po wielu perypetiach, Browar Zamkowy w Raciborzu ponownie znany jest ze znakomitej jakości trunków.

Wszyscy zainteresowani tajemnicami piwowarstwa, a także ciekawą historią najstarszego śląskiego browaru mogą Browar Zamkowy w Raciborzu zwiedzić. Zwiedzanie połączone jest z degustacją piwa (oczywiście dla osób dorosłych). Browar Zamkowy można zwiedzać w soboty od godz. 15.00 (zwiedzanie dla zorganizowanych grup min. 20 osób).

Adres: ul. Zamkowa 2, 47-400 Racibórz / tel.: +48 32 415 92 00 / www.browar-raciborz.pl / GPS: 50°05'48.0" N, 18°13'13.3" E

Górnice wyrobiska ćwiczebne czyli sztolnia w Wodzisławiu Śląskim

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Wodzisławska sztolnia jest zespołem wyrobisk górniczych znajdujących się kilka metrów pod powierzchnią ziemi. Pod względem struktury i wyposażenia imituje podziemne kopalni. Liczy ponad 500 metrów wyrobisk górniczych i jest największym tego typu obiektem w Polsce. Wyrobiska są osłonięte i wyposażone w różne rurociągi, zobaczyć tu można niezbędne wyposażenie stosowane w podziemnych kopalni, np. czynne urządzenia do drążenia wyrobisk korytarzowych oraz eksploatacji węgla w wyrobiskach ścianowych.

Podstawowym celem tej sztolni jest praktyczna nauka zawodu, która

odbywa się pod okiem nauczycieli specjalistów. Jednak oprócz celów dydaktycznych, sztolnia ta służy jako obiekt modelowy do zwiedzania podziemnych wyrobisk, takich samych, jakie znajdują się w kopalni. Pozwala to każdemu poznać wygląd podziemia kopalni i zrozumieć, na czym polega praca górnika. Sztolnia została oddana do użytku w 1984 r., dziś funkcjonuje przy Powiatowym Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wodzisławiu Śląskim. Udostępniana jest dla zwiedzających w zorganizowanych grupach wyłącznie po uprzednim uzgodnieniu terminu.

Adres: ul. Galczyńskiego 1, 44-300 Wodzisław Śląski / tel.: +48 32 455 35 93 / www.wodz.pl/sztolnia / GPS: 50°00'25.6" N, 18°27'25.9" E

Śląskie Obserwatorium Geofizyczne w Raciborzu

RACIBÓRZ

Czynne, a jednocześnie zabytkowe obserwatorium geofizyczne znajduje się w Raciborzu, w drewnianym

budynku położonym na obrzeżach miasta. Powstałe w 1927 r. obserwatorium było częścią pierwszej

europejskiej stacji sieci geofizycznych. Jako pierwszy badania prowadził tu znany niemiecki

sejsmolog prof. Carl Mainka, wykładowca uniwersytetów w Strasburgu i Getyndze.

Wśród udostępnionych ekspozycji zobaczyć można najstarszą aparaturę pomiarową, a także zegary wahadłowe i galwanometry. Do ciekawostek należą papierowe taśmy, stosowane w najstarszych rejestratorach oraz archiwalne zapisy sejsmologiczne z różnych stron świata, w tym trzęsienia ziemi w Messynie z 1908 r.

Część muzealna tworzona jest od 2004 r. i funkcjonuje także jako pracownia dydaktyczno-historyczna do nauki astronomii, techniki i mechaniki. Podczas wizyty odwiedzający (nie tylko uczniowie) mogą dowiedzieć się o przyczynach i skutkach trzęsień ziemi, poznać rodzaje fal sejsmicznych oraz zasady działania aparatury pomiarowej.

Obecnie Śląskie Obserwatorium Geofizyczne wchodzi w skład Instytutu Geofizyki PAN i jako jedna z kilku jednostek odpowiada za rejestrację wszelkich wstrząsów na kuli ziemskiej.

Adres: ul. Chłopska 1, 47-400 Racibórz / tel.: +48 32 415 55 40 / www.igf.edu.pl/obserwatoria/raciborz_rac / GPS: 50°04'59.4" N, 18°11'30.3" E

Budynek wagi drobnicowej KWK Rydułtowy-Anna

RYDUŁTOWY

Budynek wagi drobnicowej przy ówczesniej kopalni węgla kamiennego „Charlotte” powstał ok. 1906 r. Obiekt na planie prostokąta, wymurowany z charakterystycznej czerwonej cegły klinkierowej, jest reprezentatywnym przykładem architektury przemysłowej z tego okresu. Obiekt służył do ważenia deputatów węglowych wydawanych górnikom. W 1984 r.

został wpisany do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Dwa lata później w budynku tym powstała Izba Pamięci KWK „Rydułtowy”, w której zebrano sporo unikalnych ekspozycji poświęconych górnictwu. Warta uwagi jest kolekcja lampek górniczych. Zgromadzone tutaj dokumenty, zdjęcia, mapy, narzędzia górnicze i inne przedmioty o charak-

terze historycznym przybliżają dzieje i rozwój kopalni od momentu jej powstania, aż do dnia dzisiejszego. Budynek wagi drobnicowej jest obiektem ogólnodostępnym. Mieszcząca się w nim Izba Pamięci KWK „Rydułtowy” nie posiada jednak ustalonych godzin otwarcia. Jej zwiedzanie jest możliwe po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym.

Adres: ul. Leona, 44-280 Rydułtowy / tel.: +48 32 729 41 13 / www.kwswa.pl / GPS: 50°04'03.3" N, 18°26'08.5" E

Młyn wodny w Tworkowie

GMINA KRZYŻANOWICE

Pierwszy, drewniany młyn wodny w tym miejscu istniał już w 1703 r. W 1914 r. na miejscu dotychczasowego wybudowany został obiekt murowany. Dalej jednak młyn napędzany był drewnianym kołem wodnym o średnicy prawie 3 m. Od lat dwudziestych XX w. zaczęto stosować napędy silnikowe, jednak

koło pozostało i w razie potrzeby nawet dziś może napędzić młyńskie urządzenia.

Tworkowski młyn to jeden z ostatnich młynów w Polsce, w których produkuje się mąkę na małą skalę tradycyjnymi metodami. Od dziesięciu pokoleń należy do jednej rodziny, która do dziś go użytkuje.

Młyn można obejrzeć z zewnątrz. Dla turystów i zwiedzających możliwe są specjalne pokazy sztuki młynarskiej. Jednorazowo młyn może zwiedzać maksymalnie 10-osobowa grupa.

Na wizytę w młynie trzeba się wcześniej umówić telefonicznie.

Adres: ul. Młyńska 7, 47-451 Tworków / tel.: +48 32 419 63 55 / GPS: 50°00'45.1" N, 18°13'44.6" E

Kompleks przemysłowy w Ostrawie-Witkowicach • Dolní oblast Vítkovice

Ostrava / Ostrava

Była kopalnia i koksownia oraz nieczynne wysokie piece kombinatu hutniczego Vítkovice tworzą niezwykły kompleks nazywany także przekornie „Ostrawskimi Hradczanami”. W wyniku rewitalizacji zabudowy przemysłowej z I połowy XIX w. powstało coś niezwykłego i niepowtarzalnego. W 2002 r. Obszar Dolne Witkowice został ogłoszony czeskim narodowym zabytkiem kultury, a w 2008 r. strefa została wpisana na listę Europejskiego Dziedzictwa Kultury.

Unikalny zbiornik gazu wybudowany w 1924 r. zmienił się w wielofunkcyjną halę „Gong” mogącą pomieścić do 1500 osób. Stał się miejscem, w którym odbywają się wydarzenia kulturalne i edukacyjne, konferencje, koncerty, kongresy i wystawy. Wielki piec hutniczy „otworzył”

swoje wnętrze, które można zwiedzić, poznając w ten sposób metodę produkcji surowki żelaza. Z jego szczytu zaś podziwiać można panoramę Ostrawy i okolic.

W dawnej centrali energetycznej, tzw. hali U6, czeka na wszystkich

Mały Świat Techniki – interaktywne muzeum techniki w stylu książek fantastyczno-naukowych Juliusza Verne'a dla małych i dużych. Mały Świat Techniki stał się ośrodkiem wyspecjalizowanej i innowacyjnej edukacji dzieci, młodzieży i na-

uczycieli.

Pełną ofertę ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi zwiedzania znajdziemy na stronach internetowych kompleksu.

Adres: Ruská 2887, 703 00 Ostrava-Vitkovice / tel.: +420 724 955 121 / www.dolniblastvitkovice.cz / GPS: 49°49'4.044" N, 18°16'36.551" E

Muzeum Górnicze Landek • Landek park hornické muzeum, rekreační areál

Ostrava / Ostrava

Na terenie dawnej kopalni Anselm, która powstała już pod koniec XVIII w., urządzono na początku lat dziewięćdziesiątych ub. wieku interesujące Muzeum Górnictwa, największe w Republice Czeskiej. Poszczególne ekspozycje Muzeum przedstawiają rozwój górnictwa w ostrawsko-karwińskim zagłębiu węglowym, ale także rozwój techniki wydobywczej i ratownictwa. Zainteresować może zbiór lampek i narzędzi, którymi posługiwali się górnicy. Zwiedzając muzeum, można zobaczyć klasyczne kopalniane chodniki

z drewnianą podziemną obudową, a także kombajny węglowe, przenośniki taśmowe i inne urządzenia.

Wzgórze Landek jest też unikatem na skalę światową pod względem geologicznym, archeologicznym,

historycznym i przyrodniczym. To tu została odnaleziona tzw. Landecká Venus, 46-milimetrowa figurka kobiety wykonana ze skały osadowej o nazwie żelaziak czerwonny. Ciekawostką jest to, iż jest to jedyna w Europie paleolityczna figurka kobiety o szczupłych kształtach.

Częścią muzeum są tereny sportowo-wypoczynkowe, bowling, ścieżka rowerowa i kąpiel dla dzieci. Pod Landekiem odtworzono także prądowne osiedle łowców mamutów.

Adres: Pod Landekem 64, 725 29 Ostrava-Petřkovice / tel.: +420 596 131 804 / www.landekpark.cz / GPS: 49°51'59.8" N, 18°15'43.1" E

Kanał derywacyjny do papierni w Žimrovicích • Weissshuhnův kanál v Žimrovicích

Žimrovice

Pod koniec XIX w., urodzony w Rybniku, niemiecki przedsiębiorca Carl Weissshuhn wybudował w miejscowości Žimrovice niedaleko Grodzca

nad Moravicą (Hradec nad Moravicí) fabrykę papieru. Dla potrzeb fabryki postanowił wybudować specjalny kanał pobierający wodę

z rzeki Morawicy, a dodatkowo wykorzystywać tak dostarczaną wodę do wytwarzania energii.

Istniejący do dziś kanał ma długość 3,5 km, na jego trasie znajdują się dwa akwedukty i trzy tunele. Cały kanał, w tym tunele, został wykonany ręcznie. Na całej swojej długości prowadzony jest zbozcami wzgórz i czasem sprawia wrażenie, jakby był „przyklejony” do stromych skał. Kanał oddano do eksploatacji w maju 1891 r.

Po ponad 100 latach kanał pozosta-

je w pełni funkcjonalny. Jego wody napędzają turbinę w istniejącej do dziś elektrowni. Kanał Weissshuhna rozpoczyna swój bieg przy tzw. jazie papierniczym na Morawicy. Trafic do niego można idąc czerwonym szlakiem turystycznym z Grodzca nad Moravicą do Vítkova-Podhradí (ok. 4 km). Jest to niezwykle urokliwe miejsce, idealne na piesze i rowerowe wycieczki.

Możliwe zwiedzanie z przewodnikiem – kontakt pod numerem telefonu +420 607 567 663.

Adres: GPS: 49°49'53.6" N, 17°49'54.5" E (początek kanału)

Wiatrak w Cholticach • Větrný mlýn v Cholticích

LITULTOVICE – CHOLTICE

12 km na zachód od Opawy w osadzie Choltice należące do Litultovic znajduje się bardzo rzadki na obszarze Euroregionu Silesia obiekt – drewniany wiatrak.

Młyn wybudowany został w 1833 r. w niedalekim Sadku. W 1878 r. zakupił go Franciszek Romfeld i przeniósł do Choltic, na miejsce gdzie dziś stoi. Młyn w całości wykonany jest z drewna, stoi na kamiennym fundamencie o wymiarach 5,9 m x 6,5 m. Budowla ma wysokość 12,5 m, średnica skrzydeł wiatraka to ok. 17 m (to największe koło wiatrako- we w Republice Czeskiej).

Wiatrak męł mąkę do końca II woj-

ny światowej. Potem, do 1954 r., rozdrabniano w nim zboże. Następnie, po powstaniu kolchozów, młyn przestał być potrzebny i zaczął popadać w ruinę. Na szczęście w 1969 r., staraniem mieszkańców został wyremontowany i zagospodarowany. We wnętrzu urządzono wystawę narzędzi gospodarczych. W 1994 r., kilka lat po aksami- nej rewolucji wiatrak wrócił do pierwotnych właścicieli – rodziny Romfeld. Dzisiaj można podziwiać w całości zachowane wnętrza mły- na, urządzenie mielące i inne elementy jego wyposażenia.

Adres: GPS: 49°54'42.15" N, 17°45'2.57" E / tel.: +420 728 489 860

Wieża widokowa „Šance” w Jakubčovicach • Rozhledna Šance v Jakubčovicích

GRODZIEC NAD MORAWICĄ (HRADEC NAD MORAVICÍ) – JAKUBČOVICE

Między zamkami w Grodźcu nad Morawicą i Raduniu (Raduň) powstał w 2005 r. nowy obiekt turystyczny – wieża widokowa „Šance”. Znajduje się ona na wzgórzu na skraju Jakubčovic, należących do miasta Grodziec nad Morawicą. Oddano ją do użytku z okazji 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej.

Wieża widokowa jest drewnianą, zadarszoną konstrukcją stojącą na betonowych kolumnach o wysokości 16 m. Taras widokowy znajduje się na wysokości 13 m, można go osiągnąć po pokonaniu 61 schodów. Z galerii wie-

ży można podziwiać wspaniałe widoki najwyższych szczytów Jesioników i Beskidów. Widać także zamek Cwilin (Cvilín), zbiornik wodny „Slezská Harta”, miasta Stary Jiczyn (Stary Jičín), Fulnek i Ostrawę. Wyjątkowo malowniczy jest widok Opawy i okolic. Nazwa wieży „Šance” pochodzi od znajdujących się w pobliżu militarnych obiektów obronnych wybudowanych po wojnach śląskich w XVIII w.

Wieża jest ogólnodostępna w okresie od kwietnia do września, codziennie od godz. 9:00 do 18:00.

Adres: GPS: 49°51'1.625" N, 17°54'57.397" E

Obserwatorium astronomiczne i planetarium im. Johanna Palisy •

Hvězdárna a planetárium Johanna Palisy

OSTRAWA / OSTRAVA

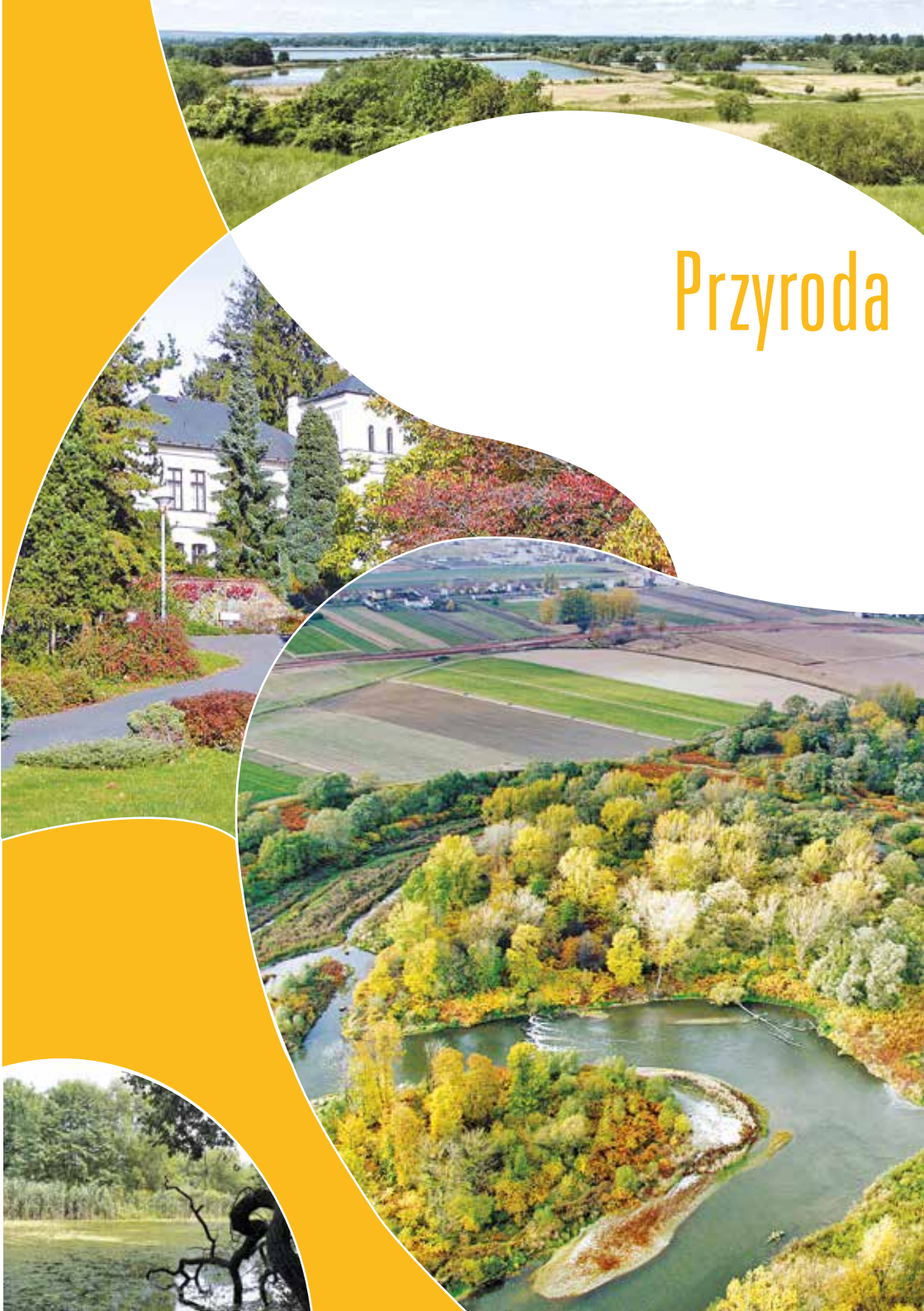
Obserwatorium astronomiczne i planetarium im. Johanna Palisy należy do Wyższej Szkoły Górniczej – Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie. Zostało udostępnione dla zwiedzających w 1980 r. Sala planetarium, która pomieści ok. 100 osób, jest trzecią pod względem wielkości w Republice Czeskiej. Uczestnicy mogą, za pomocą specjalnego aparatu projekcyjnego, oglądać na sztucznym firmamencie ok. 9000 gwiazd, planet, komet i innych obiektów kosmicznych. Odbywają się tu spotkania i prelekcje na tematy związane z astro-

nomią. Skierowane są do osób w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach. Odwiedzając obserwatorium i planetarium, można też obejrzeć ekspozycje Mini Galerii MIRA, m.in. naścienną encyklopedię „Spojrzenia w kosmos”. Tworzą ją 14 dużych paneli opatrzonych tekstami, mnóstwem zdjęć i obrazków, które przybliżają zwiedzającym tematy związane z kosmosem i Ziemią. Jest też część nazwana „Kukátko”, gdzie określony temat przedstawiono tak, aby bez trudu zrozumiał go także dzieci.

Adres: W pobliżu ulicy Krásnopolskiej, 725 26 Ostrava – Krásné Pole / tel.: +420 596 994 950 / www.planetarium.vsb.cz / GPS: 49°50'14.39" N, 18°8'41.8" E

Przyroda

Rezerwat przyrody Łęczzok

RACIBÓRZ

Leśno-stawowy Rezerwat rozciąga się od Raciborza-Markowic, przez Nędzę, Babice aż po Zawadę Książęcą. Jego powierzchnia wynosi 408,9 ha, jest więc jednym z największych rezerwatów w województwie śląskim. Ponad połowę powierzchni stanowią położone między zalesionymi terenami stawy, w większości założone już w XIII w. Rezerwat utworzony został w 1957 r. w celu ochrony wielogatunkowego

lasu łęgowego i pocysterskich stawów rybnych. Największą „atrakcją” Łęczzoka są ptaki. Przez obszar rezerwatu wiodą trasy przelotów ptactwa do ciepłych krajów, dla którego jest on przystankiem w podróży. Obserwacje ptactwa nad małowicznymi stawami dostarczają niesamowitych wrażeń nie tylko przyrodnikom. Wśród innych okazów przyrodniczych warte zobaczenia są wspaniałe okazy wiekowych drzew,

m.in. 400-letni dąb szypułkowy z grobli stawowej (tzw. Dąb Sobieskiego). Rezerwat jest częścią Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Do rezerwatu najlepiej dotrzeć z drogi DW 919 Racibórz-Gliwice. Za rogatkami Markowic skręcamy w lewo w ul. Rybacką, gdzie za przejazdem kolejowym po prawej stronie znajduje się parking.

Adres: GPS: 50°08'26.0" N, 18°17'17.0" E

Graniczne Meandry Odry

GMINA KRZYŻANOWICE

Graniczne Meandry Odry to nazwa obszaru obejmującego część doliny Odry na polsko-czeskiej granicy od mostu w Chałupkach do ujścia Olzy do Odry. Jest to naturalnie meandrujący fragment rzeki wraz z terenami nadrzecznymi w postaci fragmentów lasów łęgowych, zarosła wierzbowych, szuwar i podmokłych łąk.

Ze względu na unikalne w skali Europy typy siedlisk przyrodniczych, na których żyją zagrożone wyginięciem gatunki zwierząt, decyzją Komisji Europejskiej cały obszar obejmujący 156,6 ha został objęty formą ochrony w ramach sieci Natura 2000 pod nazwą „Graniczny Meander Odry”. Przez obszar przebiega ścieżka edu-

kacyjna „Meandry rzeki Odry”. Jej długość wynosi około 3,5 km, a jej przejście zajmuje około 1 godziny. Ścieżka przyrodnicza zbiega się z trasami oznaczonych ścieżek rowerowych, tak więc mogą z niej korzystać nie tylko uczniowie, lecz także turyści, którzy przyjeżdżają nad rzekę. Ścieżka edukacyjna rozpoczyna się od strony Zabelkowa, przy oznakowanym zjeździe z DK 45, a kończy w okolicach dworca autobusowego w Chałupkach. Graniczne Meandry Odry jednak najlepiej podziwiać od strony rzeki. Można przepłynąć odcinek Odry od Starego Bogumina (Czechy) do Zabelkowa korzystając z wypożyczalni kajaków i nowo wybudowanych przystani kajakowych.

Adres: GPS: 49°55'47.4" N, 18°19'43.3" E

Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu

RACIBÓRZ

Arboretum to wydzielony obszar przyrodniczy, na którym oprócz działalności naukowej, realizuje się też zadania edukacyjne. Arboretum Bramy Morawskiej znajduje się kilka kilometrów od centrum Raciborza, na terenie 163-hektarowego lasu nazywanego „Obora”. Samo arboretum zajmuje obszar 35 ha. Znajdują się tu ciekawe okazy flory, fauny i grzybów, których pochodzenie związane jest z ich migrowaniem przez obszar niedalekiej Bramy Morawskiej.

W Arboretum wyznaczono kilka dobrze utrzymanych ścieżek. Dwie główne ścieżki tego obszaru

to ścieżka dydaktyczna i dendrologiczna, obie o długości ok. 2,5 km. Spacerując na przykład ścieżką dendrologiczną możemy rozpoznawać drzewa i krzewy, rodzimego i obcego pochodzenia.

W skład Arboretum Bramy Morawskiej wchodzi mini-zoo, w którym znajduje się ok. 100 gatunków zwierząt i ptaków, a także utworzony w 2011 r. „Zaczarowany Ogród”. Istnieje tu również ścieżka rowerowa oraz ścieżka zdrowia z licznymi urządzeniami do ćwiczeń. Zainteresowani historią znajdą tutaj również kurhanowe cmentarzyisko całopalne z VI-X w.

Adres: ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz / tel.: +48 32 415 44 05 / www.arboretum-raciborz.pl / GPS: 50°05'45.6" N, 18°15'47.7" E

Rezerwat przyrody Góra Gipsowa w Dzierzysławiu

GMINA KIETRZ

Rezerwat przyrody Góra Gipsowa położony jest w pobliżu miejscowości Dzierzysław, na południowo-zachodnim zboczu wzgórza o tej samej nazwie. Zajmuje powierzchnię 1,72 ha. Nazwa pochodzi od prowadzonej w tym miejscu w latach 1812–1972 eksploatacji złóż gipsu. Rezerwat jest jednym z najcenniejszych obiektów przyrodniczych woj. opolskiego. Celem ochrony tego rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych naturalnego zbiorowiska roślinności stepowej, występującej na jednym z nielicznych stanowisk w tej części kraju. Spotkać tu można szereg

ginących gatunków roślin, a występujące w tym miejscu zbiorowiska muraw kserotermicznych są unikalnym na skalę krajową obiektem przyrodniczym. Murawy kserotermiczne to nieleśne, ciepłolubne zbiorowiska roślin występujące najczęściej tam, gdzie kiedyś wycięto lasy i przez lata wypasano zwierzęta. Należą do siedlisk chronionych w ramach dyrektywy siedliskowej Unii Europejskiej.

Na skraju obszaru chronionego znajduje się zadaszone miejsce odpoczynku, z którego podziwiać można panoramę rezerwatu.

Adres: GPS: 50°3'23,06" N, 17° 59' 34,42" E

Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich

GMINA KUŹNIA RACIBORSKA

Zabytkowy romańsko-gotycki zespół opactwa cysterskiego znajdujący się w Rudach jest częścią Parku Krajobrazowego Cysterskich Kompozycji Krajobrazowych Rud Wielkich. Jego powierzchnia wynosi 443,5 km². Celem tego parku krajobrazowego jest ochrona śląskiej przyrody, a także kulturowego dziedzictwa klasztoru cystersów, który przez blisko 600 lat istniał w miejscowości Rudy. Obszar ten cechuje się atrakcyjnością przyrodniczą związaną z zachowaną szatą roślinną i ukształtowaniem terenu oraz dużymi wartościami kulturowymi – zapoczątkowanymi

przez leśną i rybacką gospodarkę cystersów.

Przypalacowe Założenie Ogrodowe w Rudach jest położone w zachodniej części Parku Krajobrazowego. Na powierzchni 95 ha w latach 1822–46 stworzono ogród przypalacowy w stylu angielskim. Wyodrębnić tu można walory przyrodnicze, a także interesujące powiązania kompozycyjne. Do tych ostatnich należą labirynt leśny, kameralny ogród dendrologiczny czy wielki salon parkowy. Wśród elementów przyrodniczych występują drzewa – pomniki przyrody, skupiska drzew będące głównym two-

ryciem kompozycji ogrodowej oraz zespoły łąkowe. Zwiedzając

park można skorzystać z wytyczonych ścieżek dydaktycznych.

Adres: GPS: 50°11'40.7" N, 18°26'52.1" E / www.rudy.info.pl

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Wielikąt

GMINA LUBOMIA

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Wielikąt został utworzony w 1993 r.

W skład kompleksu znajdującego się pomiędzy miejscowościami Lu-

bornia, Syrynia i Buków wchodzi zespół kilkunastu stawów hodowlanych, a także okolice pola i łąki. Całość ma powierzchnię ponad 630 ha. Kompleks stawów w naturalnym otoczeniu stwarza unikatowe warunki dla bytowania i rozrodu ptactwa wodnego. Obszar jest także ważnym elementem korytarza ekologicznego i został zaliczony do najcenniejszych akwenów Śląska, zaś w 2008 r. włączono go do obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Na terenie kompleksu stwierdzono 226 gatunków ptaków, w tym wiele gatunków zagrożonych. Teren Wielikąta porastają także rzad-

kie rośliny. Groble, a także drogi dojazdowe porośnięte są starymi, nierzadko pomnikowymi drzewami. W 2003 r. na terenie rezerwatu utworzono ścieżkę dydaktyczną o długości 4 km, z siedmioma punktami obserwacyjnymi oraz pojedynczą platformą widokową zlokalizowaną w centralnej części stawów. Początek ścieżki znajduje się przy przystanku autobusowym Syrynia-Wielikąt. Zorganizowane grupy chcące odwiedzić ścieżkę powinny zgłosić ten fakt kilka dni wcześniej w Państwowym Gospodarstwie Rybackim „Wielikąt” (tel. +48 32 451 65 17). Między stawami przebiega też ścieżka rowerowa.

Adres: GPS: 50°01'44.5" N, 18°18'08.0" E

Arboretum Nowy Dwór • Arboretum Nový Dvůr – Stěbořice

STĚBOŘICE

Okolo 10 km na zachód od Opawy znajduje się jeden z najbardziej interesujących w tej części Europy ogrodów botanicznych. Na obszarze

ponad 20 ha można obejrzeć ekspozycję dendrologiczną okazów z pięciu kontynentów, a także wystawę roślin podzwrotnikowych i tropikal-

nych w specjalnej oranżerii. Rośnie tu ponad 7000 gatunków roślin, drzew i ziół oraz ich odmian ogrodowych. Można podziwiać rośliny

z wrzosowisk i wydm, rośliny himalajskie, zbiory drzew z Chin, Dalekiego Wschodu i Japonii oraz bogaty zbiór wschodnich roślin drzewiastych i ziół, a także okazy przyrody pochodzące z obu Ameryk. Bardzo interesującą częścią roślinnej ekspozycji są przedstawiciele olbrzymich „drzew mamucich” – sekwoi, sosny ościstej z Arizony, w swej ojczyźnie żyjącej ponad 4 000 lat i rozwojowo pradawnego milorzębu, pamiętającego dinozaury.

Spacerując po parku można podziwiać stale żywą zieleni bardzo wielu gatunków drzew i krzewów, wśród nich m.in. zbiór rododendronów i azalii, które rozświetlają arboretum i stanowią jeden z najbogatszych zbiorów w Republice Czeskiej. W oranżerii okazałe są zwłaszcza kaktusy i palmy. Między zielenią w klatkach znajdują się egzotyczne zwierzęta i ptaki.

Adres: Nový Dvůr – Stěbořice, 747 51 Stěbořice / GPS: 49°55'59.44" N, 17°46'23.18" E / tel.: +420 553 661 031 / www.szm.cz

Ogród Zoologiczny w Ostrawie • Zoologická zahrada Ostrava

OSTRAWA / OSTRAVA

„Przyroda na wyciągnięcie ręki” – taki slogan reklamowy wita gości przybywających do Ogrodu Zoologicznego w Ostrawie. Na obszarze ponad 100 ha żyje prawie 360 gatunków zwierząt. Afrykańskie zwierzęta kopytne (żyrafy czy zebry), drapieżniki i papugi, szympansy, leonury, słonie i hipopotamy przyciągają wielu zwiedzających.

Na terenie ogrodu znajduje się ponadto Park Botaniczny. Wyznaczo-

ne ścieżki botaniczne nawiązują bezpośrednio do ekspozycji zoologicznych.

Ostrawskie ZOO znane jest z tego, że ma wiele wybiegów z niskimi barierami, a całość została tak pomysłana, żeby stworzyć jak najlepsze warunki do odpoczynku i edukacji, w szczególności dzieci. Zwracają uwagę plac zabaw i ekspozycje edukacyjne, które uczą poprzez zabawę. Jednym z takich przykla-

dów może być ekspozycja „Na farmie”, która umożliwiała bezpośredni kontakt dzieci ze zwierzętami gospodarczymi – kozami, owieczkami, krowami, świnkami i królikami. Ogród Zoologiczny w Ostrawie uczestniczy w europejskich programach ochrony EEP i ESB mających na celu ochronę różnych gatunków zwierząt, w tym wielu takich, które nie żyją w naturze lub są zagrożone wyginięciem.

Adres: Michálkovičká 197, 710 00 Ostrava / tel.: +420 596 241 269 / www.zoo-ostrava.cz / GPS: 49°50'44.1" N, 18°19'32.1" E

Obszar chronionego krajobrazu Morawica • Přírodní park Moravice

GRODZIEC NAD MORAWICĄ / HRADEC NAD MORAVICÍ

Obszar chronionego krajobrazu Morawica obejmuje powierzchnię 14.250 ha i jest jednym z najbardziej wartościowych i najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym obszarów kraju morawsko-śląskie. Dolina rzeki Morawicy jest od Kružberku (Kružberk) po Grodziec nad Morawicą jedną z najpiękniejszych dolin rzecznych w Czechach. W niektórych miejscach rzeka tworzy kanion o wysokości 120 m, widoki te są niezapomnianym przeżyciem.

Niezwykle cenna jest, mająca podgórski charakter, flora rezerwatu. Na

całym jego obszarze występuje siedem rodzajów zespołów roślinnych, takich jak np. łęgi, gaje dębowo-grabowe lub lasy wązowowe. W piętnastu miejscach występują gatunki chronione i zagrożone.

Obszar chronionego krajobrazu Morawica zachwyca swymi przepięknymi krajobrazami. Pagórkowaty teren pokryty liściastymi bądź iglastymi lasami i poprzecinany słonecznymi łąkami w połączeniu z bardzo czystym powietrzem pozwala znaleźć ukojenie każdemu, kto potrzebuje psychicznego odpoczynku i szuka miejsca do regeneracji.

Adres: GPS: 49°50'3" N, 18°19'17" E

Ścieżka edukacyjna „Dziedzictwo łupków” • Naučná stezka Dědictví břidlice

Vitkov

Cechą szczególnie charakteryzującą rejon Vitkova i Budziszowa nad Budziszówką (Budišov nad Budišovkou) są tradycje związane z łupkami – ich wydobywaniem i obróbką. Znajdujące się tu złoża przez dwieście lat dawały zatrudnienie mieszkańcom, a dzisiaj możemy zobaczyć

i podziwiać pozostałe po tym ślady. Jednym z elementów pokazującym historię łupków jest ścieżka edukacyjna „Dziedzictwo łupków” utworzona przez miasto Vitkov. Całkowita długość ścieżki wynosi około 5 km. Jej początek i koniec znajduje się na terenie ośrodka rekreacyjnego

RS Bilá Holubice. Na trasie ścieżki znajduje się 16 przystanków tematycznych, przy których umieszczono łącznie 22 tablice informacyjne z tekstami w języku polskim i czeskim. Dodatkowo urządzono 3 miejsca do odpoczynku. Na każdej tablicy informacyjnej znajduje się

mapa orientacyjna z wyznaczonym miejscem, na którym się aktualnie znajduje zwiedzający.

Ścieżka edukacyjna poprowadzona jest przede wszystkim drogami polnymi i leśnymi, tylko fragmentami szosą. Trasa nadaje się dla rodzin z dziećmi.

Adres: Žaluzně č. 64, 749 01 Vitkov / tel.: +420 722 085 248 / www.os-zaluzne.webnode.cz

Aktywny wypoczynek

Ośrodek Wypoczynkowy „Olza” w Olzie

GMINA GORZYCE

Ośrodek Wypoczynkowy „Olza” powstał na bazie wyrobisk poźwirowych, pozostających po eksploatacji kruszywa. Uformowany w kształcie półwyspu, zachęca turystów nie tylko czystą wodą, strzeżonym kąpieliskiem czy piękną piaszczystą plażą, na której można odpocząć, ale również malowniczym położeniem wśród zieleni.

Na terenie ośrodka, poza kąpieliskiem, znajduje się pole namiotowe i carawaningowe, wypożyczalnia sprzętu wodnego (kajaki, rowerki wodne) i boisko do piłki plażowej. Ponadto obiekt dysponuje dwoma punktami gastronomicznymi, gdzie podczas wypoczynku można smacznie zjeść. Najmłodszy mogą skorzystać z placu zabaw, na którym mieszczą się zjeżdżalnie, huśtawki, karuzele oraz automatyczne zabawki, które sprawiają frajdę każdemu dziecku.

Ponadto ośrodek oferuje noclegi w domkach 8-osobowych typu BRDA albo na polu namiotowym. Na terenie ośrodka można również zabawić się w dyskotecę czy też przy ognisku w kilku miejscach specjalnie do tego wyznaczonych. Ośrodek Wypoczynkowy „Olza” zajmuje się także organizacją festynów, imprez plenerowych, przyjmuje grupy szkolne, półkolonie lub inne grupy zorganizowane.

Adres: ul. Kolejowa, 44-350 Olza / tel.: +48 503 166 136 / www.olza.com.pl / GPS: 49°57'33.3" N, 18°19'55.6" E

Kemping Pietrowice

GLUBCZYCE

Kemping w Pietrowicach leży w odległości 12 km od Głubczyc i 2 km od granicy z Republiką Czeską. W ośrodku, w murowanych domkach turystycznych oraz budynku hotelowym znaleźć można ponad 100 miejsc noclegowych w 2- i 3-osobowych pokojach. Ponadto znajduje się tu pole namiotowe przystosowane do pobytu około 200 osób i 18 stanowisk na przyczepy carawaningowe.

Atrakcją ośrodka jest kąpielisko z wieżą skoków oraz ślizgawką o wysokości 11 m i długości 25 m. Istnieje możliwość korzystania z wyżywienia w bazie gastronomicznej ośrodka, jak również udziału w dancingach i dyskotekach organizowanych dla gości. Ponadto na terenie ośrodka można skorzystać z kominka do grilla, kręgow na ogniska, kręgielni, placu zabaw oraz boisk do siatkówki i koszykówki.

Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy jest administrowany przez Zarząd Oświaty, Kultury i Sportu w Głubczycach. Czynny jest sezonowo od 1 kwietnia do 31 października.

Adres: Pietrowice, 48-155 Mokre Kolonia / tel.: +48 77 485 7681 / GPS: 50°08'13.6" N, 17°41'19.7" E

Kemping i pole namiotowe „CAMPING EUROPA OLZA” w Olzie

GMINA GORZYCE

„Camping Europa Olza” położony jest na terenach starożytnego rozlewiska rzeki Olzy, w sąsiedztwie obszaru chronionego krajobrazu „Graniczny Meander Odry”. Znaleźć tu można boiska do piłki nożnej i siatkowej, dobrze zaopatrzonego punktu gastronomicznego serwującego domową kuchnię oraz pełny węzeł sanitarny. Na obiekcie znajduje się również mała wypożyczalnia rowerów, bilard, a dla najmłodszych zagroda z kucami szetlandzkimi. Jednak największą atrakcją kempingu jest akwen z malowniczą plażą nazywaną „Macarena”. Obszar wodny objęty jest opieką ratowników WOPR, a także poddawany jest systematycznym badaniom epidemiologicznym.

Dla wszystkich, którzy pragną na kempingu Europa spędzić kilka dni przygotowane zostały drewniane domki letniskowe typu Lux oraz domki typu Holender. Dla amatorów carawaningu przygotowano specjalne przyłącza elektryczne. Dodatkową atrakcją kempingu jest dostęp do akwenu wędkarskiego. Kemping i pole namiotowe czynne są w sezonie letnim.

Adres: ul. Wiejska, 44-353 Olza / tel.: +48 324 511 788 / www.campingeuropa.pl / GPS: 49°56'50" N, 18°21'37" E

Wielofunkcyjny obiekt sportowy ze sztucznym lodowiskiem w Pszowie

Pszów

Pierwsze sztuczne lodowisko w Pszowie powstało na początku lat siedemdziesiątych XX w. dzięki Kopalni Węgla Kamiennego „Anna”. W 1973 r. powołano sekcję hokejową, która funkcjonowała do 1977 r. Na początku lat 90. kopalnia zaprzestala użytkowania lodowiska. W 2001 r. oddano do użytku nowe lodowisko, którego gospodarzem zostało miasto Pszów. W 2004 r. zamontowano efektowne zadaszenie. W kolejnym etapie wybud-

wano obiekty towarzyszące, aby obiekt mógł służyć do celów rekreacyjno-sportowych przez cały rok. Poza sezonem zimowym na płycie obiektu rozmieszone są urządzenia skateparku, można także zagrać w tenisa ziemnego. Jest także możliwość skorzystania z siłowni. Jednak największą popularnością cieszy się lodowisko, na które w sezonie przyjeżdżają entuzjaści jazdy na łyżwach z całego regionu.

Adres: ul. Sportowa 1, 44-370 Pszów / tel.: +48 32 454 22 09 / www.lodowisko.pszow.pl / GPS: 50°02'29.0" N, 18°24'19.2" E

„Tropikalna Wyspa” w Markłowicach

GMINA MARKŁOWICE

Centrum Rekreacji „Tropikalna Wyspa” powstało w Markłowicach w ramach programu rewitalizacji obszarów przemysłowych, na terenie dawnej kopalnianej bocznicy kolejowej. Znajduje się tu obszerny plac zabaw dla dzieci, ponadto ścianki wspinaczkowe, skatepark, stoły szachowe i siłownia pod chmurką. Są fontanny, sztuczny wodospad, mini-staw z wyspą, do tego ławki w otoczeniu zieleni i kwiatów, a zimą dodatkowo lodowisko z wypożyczalnią łyżew. Cały

teren przecina sieć alejek i pasaży spacerowych, a także ścieżek do jazdy na rolkach. Organizowane tu imprezy kulturalne odbywają się na specjalnie przygotowanym placu z zadaszoną sceną. Spragnieni i głodni mogą posilić się w pizzerii, a z myślą o przyjeźdźnych przygotowano obszerny parking. Wstęp na Tropikalną Wyspę od maja do końca września jest w weekendy płatny, natomiast dzieci do lat 16 zawsze mają wstęp bezpłatny.

Adres: ul. Wyzwolenia 71b, 44-321 Markłowice / tel.: +48 32 455 02 92 / GPS: 50°01'01.2" N, 18°30'57.9" E

Fikołkownia „Rafa” w Rydułtowach

RYDUŁTOWY

W miejscu pocegielnianego wyrobiska powstało kilka lat temu w Rydułtowach centrum zabawowe o oryginalnej nazwie – Fikołkownia „Rafa”. Obiekt przeznaczony jest przede wszystkim dla dzieci i młodzieży. Zajmuje powierzchnię ok. 2 ha i pozwala spożytkować energię przybywających tu młodych mieszkańców. Z myślą o tych najmłodszych przygotowano m.in. jeżdźalnie, huśtawki, wykopaliska dinozaurów i piaskownicę z domkami. Jest także suchy basen z pływczkami. Starszym dzieciom udostępniono bryły sznurowane, ściankę wspinaczkową, tor BMX oraz skatepark. Dla miłośników gry w szachy przewidziano zestawy szachowe. Na terenie centrum nie brakuje również odpowiedniego zaplecza gastronomicznego. Całość jest ogrodzona, a wszystkie atrakcje połączone są alejkami spacerowymi oraz pergolami z dużą ilością dobrze zagospodarowanej zieleni.

Adres: ul. Mickiewicza 33, 44-280 Rydułtowy / tel.: +48 32 457 68 92 / GPS: 50°04'24.2" N, 18°25'06.9" E

Rodzinny Park Rozrywki „Trzy Wzgórza” w Wodzisławiu Śląskim

WODZISŁAW ŚLĄSKI

W Wodzisławiu Śląskim powstaje centrum wypoczynkowo-rekreacyjne „Trzy Wzgórza”. Realizowany projekt zakłada utworzenie na obszarze prawie 25 ha takiego miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego, w którym każdy znajdzie coś dla siebie. Dla najmłodszych przewi-

dziano atrakcje, które będą miały wpływ na rozwój motoryczny basów, maluchów i juniorów. Nieco starsi będą mogli korzystać między innymi ze skateparku, wyposażonego w dwupoziomowy pool z półwyspem oraz 6 tras parku linowego z minimum 65 przeszkodami.

Ponadto do dyspozycji odwiedzających oddane zostaną: arena do gry w chowanego, linarium w formie jednomasztowej wieży, tor do gry w kapsle, tor do gry w bule, kręgle rosyjskie, labirynty, ogródki jordanowskie, tory pojazdów zdalnie sterowanych, tory rowerowe

BMX, góra saneczkowa, boiska do różnych gier, trasy rowerowe i piesze, ścieżka zdrowia oraz arena pod scenę amfiteatru. Planowany termin otwarcia parku – jesień 2014 r.

Adres: GPS: 50°00'31.6" N, 18°27'12.5" E

Wiejskie Centrum Wypoczynku i Rekreacji w Chałupkach

GINA KRZYŻANOWICE

Głównym celem powstania Wiejskiego Centrum Wypoczynku i Rekreacji w Chałupkach było zapewnienie dzieciom, młodzieży i dorosłym mieszkańcom Chałupki i okolicznych miejscowości możliwości czynnego, rodzinnego wypoczynku w miejscu specjalnie do tego przystosowanym. W pierwszym etapie powstała wielofunkcyjna wiata i boisko do siatkówki plażowej. Następnie plac zabaw dla dzieci, skatepark oraz park rekreacyjno-rehabilitacyjny dla dorosłych.

Dzisiaj w tym miejscu praktycznie każdy znajdzie coś dla siebie. Najmłodszy pod opieką rodziców mogą skorzystać z placu zabaw. Młodzi entuzjaści jazdy na deskorolce lub rolkach mogą wypróbować swoich umiejętności na elementach skateparku. Seniorzy, choć nie tylko, powinni spróbować poćwiczyć na „siłowni pod chmurką”, czyli na elementach urządzonego na powietrzu parku zdrowia. Obiekt jest dostępny nieodpłatnie przez cały rok w zależności od warunków atmosferycznych. Zarządza nim sołectwo Chałupki.

Adres: ul. Fabryczna, 47-460 Chałupki / GPS: 49°55'39.3" N, 18°18'43.1" E

Rydultowska Odprężalnia Sensoryczna ROSA

RYDULTOWY

W 2013 r. w Rydułtowach powstał park sensoryczny pn. Rydułtowska Odprężalnia Sensoryczna ROSA. Pod tą tajemniczą nazwą kryje się zestaw atrakcji, które można poznać sensorycznie, czyli za pomocą pięciu zmysłów: wzroku, smaku, słuchu, węchu i dotyku. Zgodnie z koncepcją, teren parku został podzielony na pięć mniejszych tematycznych placów. Każdy plac posiada elementy małej architektury i nasadzenia dostosowane do poszczególnych zmysłów.

Na placu wzroku można odpocząć i odprężyć się na kamiennych ławkach – głazach, wśród kolorowych nasadzeń wabiących motyle. Plac smaku zachęca do próbowania posadzonych tam jadalnych roślin: ziół, warzyw i owoców. Zmysł słuchu wykorzystywany jest w ogrodzie podczas słuchania szumu fontanny, wiatru w gałęziach, śpiewu ptaków, szelestu jesiennych liści czy wysokich traw. Plac dotyku otoczony jest nasadzeniami o zróżnicowanej fakturze, które zachęcają do ich dotykania. Na terenie parku zamontowano po-

nadto urządzenia zabawowe, stymulujące manualny rozwój dzieci oraz

urządzenie interaktywne dla wszystkich grup wiekowych, a cały obszar

przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych.

Adres: ul. Ofiar Terroru, 44-280 Rydułtowy / GPS: 50°03'47.0" N, 18°25'12.1" E

Aquapark „H₂Ostróg” w Raciborzu

RACIBÓRZ

H₂Ostróg to nazwa nowej krytej pływalni w Raciborzu – Wielofunkcyjnego Ośrodka Sportowego zlokalizowanego przy ul. Zamkowej. W raciborskim Aquaparku skorzystać można z 8-torowego basenu pływackiego o długości 25 m, basenu do nauki pływania o wymiarach 15,0 x 7,5 m oraz basenu rekreacyjnego o powierzchni 93,9 m² z efektami typu leżanki podwodne z masażem, biczem i parasole wodne. Nie tylko dla najmłodszych atrakcją są dwie zjeżdża-

nie, w tym jedna o długości prawie 100 m. Nie brakuje także rwącej rzeki i waniów hydromasażowych. Dzieci z radością spędzą czas w brodziku. Dla zainteresowanych w ośrodku znajduje się zespół odnowy biologicznej w postaci m.in. kilku saun, grot solnej i solarium. Dodatkowo na piętrze zlokalizowano małą salę gimnastyczną z odpowiednim zapleczem oraz salką konferencyjną. Obiekt dysponuje także zapleczem gastronomicznym.

Adres: ul. Zamkowa 4, 47-400 Racibórz / tel.: +48 32 415 37 17 / www.osir-raciborz.pl / GPS: 50°05'53.5" N, 18°13'14.3" E

Gminny Ośrodek Turystyki Sportu i Rekreacji „Nautica” w Gorzycach

GMINA GORZYCE

„Nautica” to nazwa parku wodnego znajdującego się w Gorzycach. Dogodna lokalizacja przy drodze krajowej 78, duży parking, wiele niespodzianek na hali basenowej, a także sklepy i punkty usługowe – to wszystko sprawia, że każdy znajdzie tu coś dla siebie.

Gminny Ośrodek Turystyki Sportu i Rekreacji „Nautica” został oddany do użytku w grudniu 2007 r. Od samego początku przyciąga wielu klientów nie tylko z gminy Gorzyce, ale również spoza jej granic. Jego znakiem rozpoznawczym jest krzywa wieża widokowa. Dla odwiedzających przygotowano dwa baseny, biczem i masażem wodnym, jacuzzi z solankami i zjeżdżalnię. Do dyspozycji jest również salon odnowy biologicznej, a w nim sauna i solarium. W roku 2009 za basen „Nautica” gmina zdobyła prestiżową nagrodę – Oskar Sportowy Gminness w kategorii „Gminny inwestor sportowo-turystyczny”.

Adres: ul. Bogumińska 31, 44-350 Gorzyce / tel.: +48 32 451 46 34 / www.nautica-gorzycy.pl / GPS: 49°57'17.8" N, 18°22'32.0" E

Kryta pływalnia w Kietrz

GMINA KIETRZ

Kryta pływalnia w Kietrz została oddana do użytku w marcu 2011 r. Architektura zewnętrzna budynku, jak i jego wygląd wewnętrzny, stanowią jednolitą całość zarówno pod względem wystroju, jak i funkcjonalności. Pływalnia składa się z dwóch basenów. Duży ma wymiary 25 na 12,5 metra,

a jego głębokość wynosi od 1,2 do 1,8 metra. Natomiast basen rekreacyjny ma wymiary 8 m x 4,88 m i pełni rolę brodzika dla dzieci. Na pływalni znajduje się też jacuzzi i sauna. Obiekt posiada widownię na 75 miejsc siedzących. Jest także przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

Adres: ul. Kościuski 14 A, 48-130 Kietrz / tel.: +48 77 485 04 51 / www.hydrokankietrz.pl / GPS: 50°04'36.4" N, 18°00'00.7" E

Miejski basen kąpielowy w Głubczycach

GŁUBCZYCE

Miejski basen kąpielowy wybudowany został w latach 1978–89 w miejscu istniejącego wcześniej i wyburzonego basenu z roku ok. 1936. W skład kąpieliska wchodzi 5 basenów kąpielowych: sportowy (olimpijski) o wymiarach 50 m x 25 m (głębokość 2 m), średni – 69 m x 24 m (głębokość 0,6 m – 1,7 m), dwa płytkie o wym. 69 m

x 12 m oraz brodzik dla dzieci o wymiarach 54 m x 14 m. Łączna powierzchnia wody wynosi 60 arów, a jej objętość 7130 m³. Nad bezpieczeństwem czuwają ratownicy. Ponadto na terenie kąpieliska znajdują się: boisko do siatkówki, plac zabaw dla dzieci przy brodziku, zjeżdżalnia, fontanna, obiekty handlowe oraz bufet.

Adres: ul. Powstańców 1, 48-100 Głubczyce / tel.: +48 77 485 29 93 / GPS: 50°11'56.116" N, 17°48'46.868" E

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Raciborzu

RACIBÓRZ

Prowadzenie i organizowanie działalności rekreacyjno-sportowej na obszarze Raciborza oraz okolicznych gmin jest głównym zadaniem miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Ośrodek realizuje swoje zadania poprzez bazę sportową i rekreacyjno-turystyczną, którą stanowią:

- Obiekty sportowe przy ul. Zamkowej 4, w tym m.in. stadion piłkarski z bieżnią lekkoatletyczną, sztuczne lodowisko, kregielnia, korty tenisowe, mini golf, skatepark, fit-park,
- Kompleks Rekreacyjny Obora przy ul. Markowickiej 1, na terenie którego znajdują się: kąpielisko, boiska do siatkówki plażowej i streetballa, pole do mini golfa, a także dostępne do wynajęcia domki kempingowe,
- Pełnowymiarowa hala sportowa przy ul. Łąkowej 31, na której odbywa się sporo imprez sportowych najwyższej rangi.

Hala posiada bogate zaplecze sportowe, w tym również saunę i siłownię.

Największą popularnością w okresie letnim cieszy się basen „Obora”. Jest to jedyny odkryty basen w Raciborzu. Niedawno zainstalowano małą zjeżdżalnię, która – podobnie jak istniejący brodzik – sprawia dzieciom wiele radości. Nad bezpieczeństwem kąpiących się czuwa ratownik. Na obiekcie ponadto można zagrać w siatkówkę, funkcjonuje także zaplecze gastronomiczne.

W obiektach przy ul. Zamkowej miłośnicy tenisa ziemnego mogą skorzystać z kortów. W sezonie letnim dostępnych jest kilka boisk, a przez cały rok hala kortowa otwarta od rana do późnego wieczora.

W sezonie zimowym w sąsiedztwie stadionu przy ul. Zamkowej uruchamiane jest sztuczne lodowisko.

Adres (Ośrodek Sportu i Rekreacji): ul. Zamkowa 4, 47-400 Racibórz / tel.: +48 32 415 37 17 / www.osir-raciborz.pl / GPS: 50°05'50.3" N, 18°13'15.2" E / Basen Obora – GPS: 50°05'40.7" N, 18°15'43.9" E / Hala sportowa – GPS: 50°04'39.6" N, 18°13'05.1" E

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Centrum” w Wodzisławiu Śląskim

WODZISŁAW ŚLĄSKI

W Wodzisławiu Śląskim działalność sportowo-rekreacyjną kreuje i organizuje Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Centrum”. Oprócz prowadzenia kilku sekcji młodzieżowych sportowych i organizowania

zawodów i turniejów sportowych na terenie miasta, ośrodek zarządza i administruje obiektami sportowo-rekreacyjnymi. Jednym z najbardziej popularnych obiektów rekreacyjnych w Wodzi-

slawiu Śląskim jest Ośrodek Wodny „Balaton” na tzw. Grodzisku. Znajduje się tu obszerny, ponad 3-hektarowy zbiornik wodny, otoczony pięknym lasem. Nad bezpieczeństwem kąpiących się czuwa ratownik. Jeden z brzegów zbiornika nie jest zalesiony, idealnie więc nadaje się na miejsce biwakowe. Jest też kawałek piaszczystej plaży, jak również boisko do gry w siatkówkę plażową. Istnieje możliwość wypożyczenia sprzętu pływającego – kajaków i rowerów wodnych. Dodatkowo, na terenie ośrodka powstał w ostatnim czasie Park Linowy. Do dyspozycji miłośników mocnych wrażeń są dwie trasy, jedna łatwa o długości 185 m, druga trudniejsza o długości ponad 550 m. Oddzielną atrakcją parku jest możliwość skorzystania z sa-

mego zjazdu na linie (tzw. tyrolka) nad wodą. Zjazd ma długość 250 m i jest jednym z najdłuższych tego typu na Śląsku.

Entuzjaści tenisa ziemnego mogą skorzystać z czterech kortów tenisowych (w tym dwóch deblowych) zlokalizowanych przy ul. Bogumińskiej 8 (w sąsiedztwie stadionu piłkarskiego).

Przy MOSiR funkcjonuje również kryta pływalnia (os. 1 Maja 16a), gdzie przez cały rok można udoskonalać swoje pływackie umiejętności. W okresie zimowym ośrodek przygotowuje lodowisko. Ten „biały orlik” zlokalizowany jest przy Szkole Podstawowej nr 5, przy ul. Tysiąclecia 25.

Adres (Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Centrum”): ul. Bogumińska 8, 44-300 Wodzisław Śląski / tel.: +48 32 455 15 19 / www.mosir-centrum.pl / www.parklinowybalaton.pl / Ośrodek Wodny „Balaton” – GPS: 50°00'03.5" N, 18°29'40.0" E / Kryta pływalnia – GPS: 49°58'40.5" N, 18°29'47.7" E / Miejskie lodowisko – GPS: 50°00'34.2" N, 18°28'04.1" E / Korty tenisowe – GPS: 49°59'57.1" N, 18°27'30.6" E

Przystań kajakowa w Zabelkowie i Krzyżanowicach

GINA KRZYŻANOWICE

W latach 2010–2011 gmina Krzyżanowice i miasto Bogumin (Bohumín) wspólnie zrealizowały projekt, którego celem było umożliwienie wodniakom dostępu do Olzy i Odry – dwu granicznych rzek.

W efekcie powstało m.in. 5 przystani kajakowych – cztery na Odrze (w Pudlovie, w Starym Boguminie, w Zabelkowie i w Krzyżanowicach) i jedna na Olzie (w Wierżanowicach / Věřňovice). Obok każdej przysta-

ni znajduje się tablica opisująca odcinek rzeki, przy której znajduje się dana przystań.

Trasy wodne są oznakowane. Najbardziej popularne są dwa szlaki kajakowe na tym polsko-czeskim pograniczu. Trasa Dziečmarovice (Dětmarovice) – Zabelków to ok. 12-kilometrowy spływ Olzą do jej ujścia do rzeki Odry. Drugą trasą jest Bogumin-Wierzbice (Bohumín Vrčice) – Zabelków. Prawie 10-kilometrowy szlak zaczyna się przy tzw. Antoszowickiej kładce, a za starym mostem w Boguminie zaczyna się najciekawszy fragment spływu – rzeka bardzo mocno meandrując przepływa przez obszar chronione-

go krajobrazu pod nazwą „Graniczny Meander Odry”.

Spływać na obu rzekach można na łódkach, kanu i pontonach. Dla tych, którzy nie mają własnego sprzętu istnieje możliwość wypożyczenia go albo w wypożyczalni w Boguminie (zajmują się tym strażacy z ochotniczej jednostki w Starym Boguminie) albo w Klubie Kajakowym „Meander” z Chalupek (www.facebook.com/kajakimeander).

Spływy mogą być organizowane, przy odpowiednim przepływie wody, w sobotę i niedzielę oraz w święta od 29 czerwca do 29 września.

Adres: Przystań w Zabelkowie – GPS: 49°57'09.4" N, 18°19'43.0" E / Przystań w Starym Boguminie – GPS: 49°55'17.1" N, 18°19'42.4" E

HELpark w Toszowicach • HELpark Tošovice

ODRY – TOSZOWICE / ODRY – TOŠOVICE

Czynny przez cały rok ośrodek sportowy w Toszowicach oferuje swoim gościom aktywny wypoczynek, zabawę, relaks, ale także sporo adrenaliny.

W zimie ośrodek proponuje trzy trasy narciarskie z własnymi wyciągami orczykowymi dla wszystkich oraz dwie trasy dziecięce z własną kolejką linową. Ponadto snowpark (sztuczne skocznie i przeszkody) oraz snowtubing (jazda na specjalnych oponach naśnieżoną rynną). Główną zimową atrakcją parku jest Big Air Bag – nadmuchiwana poduszka do skoków.

Przez cały rok działa też letni tor bobslejowy Alpine Coaster

o długości 1264 m (wyciąg 300 m, trasa 964 m). Nie tylko z myślą

o dzieciach przygotowano 12-metrowe zjeżdżalnie.

W miesiącach letnich HELpark oferuje swym gościom otwarte kąpielisko oraz specjalny basen dla dzieci. Ponadto przybyli mogą tu skorzystać z trampoliny bungee, parku linowego, mogą spróbować „ujęździć” rodeo-byka czy postzeląc z łuku. Dzieci mają swoje trampoliny i zjeżdżalnie, a wszyscy mogą spróbować swoich sił w grze w golfa. Do dyspozycji jest też wielofunkcyjny boisko ze sztuczną nawierzchnią.

Na miejscu znajduje się również zaplecze gastronomiczne, a dodatkową zaletą ośrodka HELpark jest bezpłatny parking.

Adres: Tošovice 72, 742 35 Odry / tel.: +420 597 070 400 / www.heipark.cz / GPS: 49°41'37.828" N, 17°50'21.555" E

Kompleks rekreacyjno-sportowy „Buly Aréna” z aquaparkiem • Sportovní a rekreační komplex Buly Aréna & Aquapark Kravaře

KRAWARZ / KRAVAŘE

Kompleks sportowy w Krawarzu oferuje w jednym miejscu praktycznie wszystko, czego potrzeba do aktywnego sportu i rekreacji. Można tu skorzystać z lodowiska, z możliwością wieczornej dyskoteki na łyżwach, sali gimnastycznej, siłowni, wielofunkcyjnego boiska oraz boiska do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią. Nie brakuje boisk do badmintonu, a także kortów tenisowych, w tym także krytych. Wielbiciele kręgli znajdują dwa tory do bowlingu. Jedną z większych atrakcji kom-

pleksu jest Aquapark. Główną jego częścią jest basen przeznaczony do pływania relaksacyjnego, z atrakcjami typu rzygacze wodne, armiki wodne i łózka do masażu. Częścią basenu są również, wydzielone na jego powierzchni, dwa tory pływakie. Dla dzieci są przeznaczone brodziki z grzybkami wodnym. Wielką atrakcją jest dzika rzeka i tobogan (kręta zjeżdżalnia) o całkowitej długości 65 metrów. Całość dopełnia nowoczesne centrum Wellnes.

Kolejną, najnowszą atrakcją kompleksu Buly Aréna jest plac zabaw

dla dzieci. Znaleźć tu można mnóstwo atrakcyjnych elementów dla najmłodszych – nowoczesne labi-

rynty, huśtawki, zjeżdżalnie, trampoliny, itp.

Adres: Kostelní 2075/28B, 747 21 Kravaře / tel.: +420 553 777 591 / www.bulyarena.cz / www.aquapark-kravare.cz / GPS: 49°56'05.3" N, 18°01'18.6" E

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ostrawie •

Společnost Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy, s.r.o.

Ostrava / Ostrava

Ostrava, jako stolica kraju morawsko-śląskiego, dysponuje bardzo bogatą ofertą w zakresie aktywnego wypoczynku. Praktycznie każdy znajdzie w tym mieście coś dla siebie. Zarządzaniem obiektami sportowymi i rekreacyjnymi dla dzieci i dorosłych, dla sportowców amatorów i zawodowców, dla seniorów i niepełnosprawnych zajmuje się specjalnie do tego powołana instytucja, jaką jest SAREZA, s. r. o. (Sportovní a Rekreační Zařízení města Ostravy, s. r. o.). Oto wybrane obiekty rekreacyjno-sportowe w Ostrawie:

Kąpielisko w dzielnicy Poruba

Jest największym tego typu kąpieliskiem w Europie Środkowej. Zbiornik swoją wynoszącą ponad 4 ha powierzchnią przypomina raczej małe jezioro. Największymi atrakcjami kąpieliska są zjeżdżalnie, skocznie pływackie oraz ślizgawki dla dzieci.

Basen kryty w dzielnicy Poruba

W ośrodku tym znajduje się 50-metrowy basen z nowo otwartą zjeżdżalnią, basen dziecięcy ze szkołą pływania dla najmłodszych, solarium i dwie komfortowe sauny. Można skorzystać z masaży, kąpiele kwasowęglowych i z przestronnej siłowni. W sezonie letnim dostępny jest basen letni.

Wodny Świat SAREZA

Znajduje się w centrum Ostrawy, nieopodal Nowego Ratusza. Basen letni jest podzielony na rekreacyjny i pływacki. Do tutejszych atrakcji należą m.in. skała z wodospadem, hydromasaże, kanapy powietrzne, natryski, siatka do wspinania czy huśtawka wodna. Ośrodek, oprócz basenu, oferuje także usługi wellness. Nie brakuje również solarium, zupełnie nowej groty wodnej z rzeką ze sztucznym nurtem oraz zewnętrznej i wewnętrznej zjeżdżalni o długości ok. 100 m.

Kompleks sportowy Poruba

Najbardziej charakterystycznym elementem kompleksu jest zespół kortów tenisowych – siedmiu ze-

wnętrznych i dalszych dwóch w nadmuchiwanych halach. Poza tym boisko piłkarskie z lekkoatletyczną bieżnią. Ośrodek mieści także kregielnię z czterema torami. Na miejscu jest także zaplecze gastronomiczne.

Lodowisko Ostrava-Poruba

Obiekt zawiera dwa lodowiska dostępne dla łyżwiarzy oraz wielofunkcyjną halę sportową na 5000 osób. W okresie letnim hala zamienia się w czternastokortowy kompleks do gry w badminton. Kompleks posiada również kilkanaście miejsc noclegowych, gabinety masażu, saunę i siłownię.

Szczegółowe informacje dostępne pod adresem www.sareza.cz

Adres (Kąpielisko w dzielnicy Poruba): Rekreační 74/236, 708 00 Ostrava-Poruba / tel.: +420 736 755 999 / GPS: 49°49'35.7" N, 18°08'20.6" E

Adres (Basen kryty w dzielnicy Poruba): Generála Sochora 1378, 708 00 Ostrava-Poruba / tel.: +420 736 755 999 / GPS: 49°49'59.5" N, 18°11'00.7" E

Adres (Wodny Świat SAREZA): Sokolská 44/2590, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava / tel.: +420 736 755 999 / GPS: 49°50'42.4" N, 18°17'22.1" E

Adres (Kompleks sportowy Poruba): Skautská 11/6093, 708 00 Ostrava-Poruba / tel.: +420 736 755 999 / GPS: 49°49'25.9" N, 18°10'41.1" E

Adres (Lodowisko Ostrava-Poruba): Čkalovova 20/6144, 708 00 Ostrava-Poruba / tel.: +420 736 755 999 / GPS: 49°49'50.2" N, 18°10'30.0" E

Pole golfowe w Krawarzu • Zámecký golf club Kravaře

KRAWARZ / KRAVAŘE

W parku otaczającym zabytkowy pałac w Krawarzu znajduje się pięknie usytuowane pole golfowe. Pole to jest doskonale wkomponowane pomiędzy stuletnie drzewa, rabaty kwiatów i liczne powierzchnie wodne stworzone przez potoki i jeziora. Pole powstało w 1997 r. jako pole 9-dolkowe. Dzisiaj – po modernizacji w ostatnich latach – jest już pełnym, 18-dolkowym polem golfowym o średnim poziomie trudności.

Zamkowy Klub Golfowy z Krawarza jest bardzo popularny ze względu na panującą tu przyjazną, niemal rodzinną atmosferę. Podobno przed turniejem można nie tylko zjeść wspólne śniadanie, ale także wysłuchać poezji bądź dobrej muzyki. Każdy gracz znajdzie tu wszystko, co nowoczesny ośrodek golfowy może zaoferować. Nie brakuje też miejsc noclegowych z obszernym studium odnowy biologicznej.

Adres: Mlýnská 23a, 747 21 Kravaře / tel.: +420 553 673 202 / www.golfkravare.cz / GPS: 49°55'46.98" N, 17°59'59.78" E

Pole golfowe w Szilerzowicach • Park Golf Club Šilheřovice

SZILERZOWICE / ŠILHEŘOVICE

Pole w Szilerzowicach jest jednym z najstarszych 18-dolkowych pól golfowych. Położone jest na terenie dziewiętnastowiecznego parku w stylu angielskim, nad którym dominuje potężny zamek – w latach 1844-1945 własność rodziny Rothschildów. Cechą charakterystyczną tego pola jest obecność stuletnich drzew, które z jednej strony tworzą niepowtarzalny klimat, z drugiej zaś wymagają od graczy większych umiejętności i są jednym z powodów, dla których pole to jest uznawane za stosunkowo trud-

ne technicznie. Teren parku oferuje wiele możliwości przyjemnego spędzenia czasu – do dyspozycji graczy jest klubowy hotel, restauracja i letnie ogródki. Można wypożyczyć sprzęt, a także dokonać zakupów w specjalistycznym sklepie. Sezon trwa w zasadzie od kwietnia do listopada, ale przy sprzyjającej pogodzie można tutaj zagrać także w marcu czy też w grudniu. Pole golfowe w Szilerzowicach należy do Park Golf Club Ostrava.

Adres: Dolní 412, 747 15 Šilheřovice / tel.: +420 595 054 144 / www.golf-ostrava.cz / GPS: 49°55'34.59" N, 18°16'28.909" E

Hulczyńskie jezioro • Hlučinské jezero

HULCZYN / HLUČÍN

W bezpośredniej bliskości miasta Hulczyn znajduje się sztuczny zbiornik wodny o powierzchni ponad 130 ha. Łącznie z istniejącymi wokół obiektami i urządzeniami tworzy rozległe centrum sportu i rekreacji, szczególnie atrakcyjne dla amatorów sportów wodnych. Dla pływaków oprócz naturalnego jeziora dostępne są dwa baseny, nie brakuje też brodzika dla dzieci. Na jeziorze można poprobować swych sił w sportach wodnych – jeździe na nartach wodnych, windsurfingu, żeglarskawie. Na miejscu działa wypożyczalnia sprzętu wodnego. Znajdują się tu również boiska do siatkówki plażowej i piłki nożnej oraz korty do tenisa ziemnego. Można spróbować swych sił w minigolfie, tenisie stołowym czy w grze w rosyjskie kręgle.

Tuż nad brzegiem akwenu znajduje się kemping z miejscami dla przyczep kempingowych i namiotów.

Dla wszystkich głodnych i spragnionych przygotowano szeroką ofertę gastronomiczną.

W pobliżu kompleksu znajduje się „Dziecięce ranco”, które zajmuje się m.in. hipoterapią i woltżerką.

Można tam też skorzystać z rekreacyjnej jazdy konnej.

Adres: Celní 12a, Hlučín / tel.: +420 595 043 677 / www.sra-hlucin.cz / GPS: 49°53'32.6" N, 18°10'39.5" E / www.detskyranc.info

Kąpielisko „Srebrne jezioro” w Opawie • „Stříbrné jezero” v Opavě

OPAWA / OPAVA

Naturalne kąpielisko „Srebrne jezioro”, znane również pod nazwą „Sádrák”, znajduje się na północnych obrzeżach dzielnicy Opava-Kateřinky. Powstało na miejscu dawnego kamieniołomu, w którym przez ponad sto lat wydobywano gips. Długość jeziora to prawie 600 m, zaś maksymalna szerokość około 200 m. Powierzchnia jeziora wynosi 6,6 ha, a maksymalna głębokość około 15 m. Swą nazwę „Srebrne jezioro” zawdzięcza blyszczącemu kryształom minerałów gipsu,

które uważny turysta jeszcze dziś dostrzec może nad brzegami akwenu. Dziś jezioro służy nie tylko do kąpiei i plażowania na jego brzegach – także wędkarze znajdują tu coś dla siebie. Od niedawna funkcjonuje tu także nowe boisko do gry w disc-golfa.

Nad kąpielisko można dojechać komunikacją miejską. Na jego terenie znajdują się boiska, WC, a także bufet i parking dla samochodów osobowych.

Adres: U Dráhy, 747 05 Opava-Kateřinky / tel.: +420 553 756 143 / GPS: 49°57'17.3" N, 17°53'28.8" E

Splywy rzeką Morawicą • Sjezdy řeky Moravice

GRODZIEC NAD MORAWICĄ / HRADEC NAD MORAVICÍ

Jedną z największych atrakcji dla wodniaków z polskiej i czeskiej strony Euroregionu Silesia są spływy rzeką Morawicą. Przepiękną dolinę rzeki Morawicy można oczywiście zwiedzać rowerem lub na piechotę, ale widoki, które można podziwiać z łódki lub kajaka są zupełnie inne. Spływ Morawicą jest od wielu lat tradycyjną imprezą w Czechach, która gromadzi setki zapalonych wodniaków. Atrakcją tego spływu są liczne sztuczne i naturalne progi, których pokonywanie dostarcza uczestnikom wiele emocji i wrażeń. Specjalnie na potrzeby spływu podwyższony jest poziom wody w rzecę poprzez większe otwarcie tamy na zbiorniku w Kružberku (Kružberk). Długość spływu wynosi 45 km.

Spływy Morawicą trwają od kwietnia do września w określonych i wcześniej zaplanowanych terminach. Szczegółowe informacje dostępne pod adresem www.svcampanula.cz

Adres: Początek spływu przy tamie w Kružberku – GPS: 49°49'24.3" N, 17°39'50.5" E / www.vkkaskady.cz / www.svcampanula.cz

Parki Miejskie w Opawie • Městské sady a parky Opava

OPAWA / OPAVA

Opawa od zawsze słynęła z pięknych parków i terenów zielonych. Pierwszy park miejski powstał pod koniec XVIII w. na terenach ówczesnych pastwisk i miejsc ćwiczeń wojskowych. Teren obsadzono drzewami i krzewami, ozdobiono rzezbami. Latem odbywały się tu zabawy, festyny i inne uroczystości. Popularne były zwłaszcza doroczne zawody strzeleckie organizowane

w święto Trójcy Przenajświętszej. Dzisiaj ten położony na północno-zachodnim skraju miasta park jest nadal najważniejszym parkiem w mieście.

Oprócz Parku Miejskiego, zielonych placów i skwerów, Opawa może poszczycić się jeszcze innymi pięknymi parkami. Wśród nich między innymi Park im. Dvořáka, Park im. Janáčka, Park im. Smetany. Parki

i ogrody Opawy są bardzo chętnie odwiedzane nie tylko przez mieszkańców. Są też miejscem organizowania wielu miejskich imprez i uroczystości. Stanowią ponadto ulubione miejsce dla pasjonatów biegania oraz jazdy na rolkach czy rowerze.

Przez parki i ogrody Opawy prowadzi oznakowana ścieżka dydaktyczna.

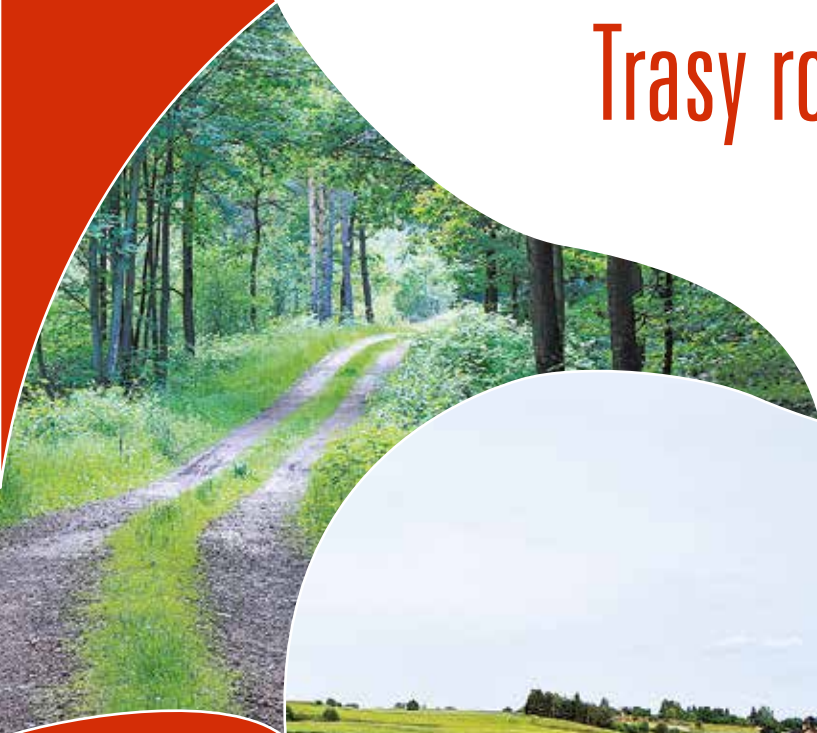

Adres: 746 01 Opava / GPS: 49°57'2.4" N, 17°53'17.4" E / GPS: 49°56'6.7" N 17°54'12.76" E

Trasy rowerowe

TURYSTYKA ROWEROWA STAJE SIĘ Z ROKU NA ROK CORAZ BARDZIEJ POPULARNA. DLATEGO MIASTA, GMINY I POWIATY DBAJĄ O ROZWÓJ ZNAKOWANYCH TURYSTYCZNYCH SZLAKÓW ROWEROWYCH, UDOSTĘPNIAJĄCYCH ATRAKCJE PRZYRODNICZE, KRAJOZNAWCZE I REKREACYJNO-SPORTOWE. DUŻĄ LICZBĘ ŚCIEŻEK ROWEROWYCH, ZARÓWNO DLA POCZĄTKUJĄCYCH, JAK I ZAAWANSOWANYCH CYKLISTÓW, ZNAJDIEMY NA CAŁYM OBSZARZE EUROREGIONU SILESIA. CORAZ CZĘŚCIEJ TEŻ TRASY ROWEROWE BUDOWANE SĄ JAKO ODREBNE OD RUCHU SAMOCHODOWEGO ŚCIEŻKI.

PONIŻEJ KILKA WYBRANYCH, OZNAKOWANYCH TRAS ROWEROWYCH Z OBU STRON POLSKO-CZESKIEJ GRANICY.

GMINA KRZYŻANOWICE

Przez najciekawsze i najpiękniejsze tereny gminy Krzyżanowice prowadzą oznakowane trasy rowerowe o numerach R4, 9, 24, 39, 341, 347, 348 i 355 o łącznej długości prawie 100 km. Prowadzą w miarę możliwości drogami o małym natężeniu ruchu samochodowego, terenami leśnymi oraz wśród pól. Tylko z konieczności biegną wzdłuż dróg wojewódzkich czy krajowych. Wytyczone trasy rowerowe poprowadzono obok interesujących obiektów, zabytków, atrakcji przyrodniczych i rekreacyjnych, uwzględniając także obiekty gastronomiczne, stacje kolejowe oraz obiekty noclegowe.

Trasa nr 9

Kolor znakowania: niebieski

Długość na terenie gminy: 18,7 km (z pętlą trasą 355 ok. 30 km)

Przebieg: Bieńkowice – ścieżka Hroza – Tworków – Krzyżanowice – polder Buków – Roszków – Zabelków Nowy Dwór – parking przy moście drogowym Zabelków – Olza

Trasa nr 9, będąca tylko małą częścią liczącą 1094 km „Szłaku Odry”, rozpoczyna się w Raciborzu i prowadzi przez malownicze tereny gminy Krzyżanowice. Trasa obfityje też w liczne atrakcje. Na przykład w Bieńkowicach możemy odwiedzić czynną, zabytkową kuźnię (patrz strona 32) oraz zabytkowy kościół parafialny z począt-

ku XVIII w. Następnie dojeżdżamy do ścieżki o nazwie „Hroza”. Ta starodawna, zadrzewiona grobla, doskonale przystosowana do ruchu rowerowego, prowadzi nas do Tworkowa. Przejeżdżając przez Tworków możemy zwiedzić ruiny potężnego zamku (patrz strona 9) oraz wstąpić do barokowego kościoła parafialnego pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła, w którym można zobaczyć m.in. kolekcję sarkofagów z XVI w. (patrz strona 21). Mijając Krzyżanowice warto pojechać do centrum miejscowości i zobaczyć Pałac Lichnowskich z otaczającym go parkiem, który pamięta odwiedzających go kompozytorów – Franciszka Liszta i Ludwika van Beethovena

(patrz strona 5), a także wstąpić do zabytkowego neobarokowego kościoła parafialnego z 1793 r. Kolejną atrakcją na trasie stanowi polder Buków – ciekawy pod względem przyrodniczym teren zalewowy. W miejscowości Zabelków warto odbić na trasę nr 355 poprowadzoną nowo wybudowaną drogą przez obszar chronionego krajobrazu „Graniczny Meander Odry” (patrz strona 45). Po drodze koniecznie trzeba zajrzeć do znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie granicy zamku w Chalupkach (patrz strona 7). W Zabelkowie trasa nr 9 łączy się z międzynarodowymi trasami R4 i 24, biegnącymi m.in. przez obszar gminy Gorzyce.

GMINA LYSKI

Ścieżki szlaków rowerowych w gminie Lyski oddano do użytku w 2008 r. Zaprojektowano je i wykonano w ramach projektu „Po Lyskach na dwóch kółkach”, sfinansowanego przez gminę Lyski oraz Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Silesia.

Trasa nr 330

Kolor znakowania: zielony

Długość na terenie gminy: ok. 27,5 km (czas przejazdu ok. 3 godz. 15 min)

Przebieg: Rudy – Zwonowice – Sumina – Lyski – Podlesie – skraj Czernicy – Pstrążna – Las Zyczynski – Adamowice – Piła

Trasa rozpoczyna się w centrum Rud, gdzie koniecznie trzeba zwiedzić Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy wraz z bazyliką (patrz strona 5). Z Rud kierujemy się na Zwonowice, gdzie na wzniesieniu Winna Góra możemy zobaczyć pałac myśliwski. Dalej szlak wiedzie nas w pobliże szosy ze Zwonowic do Suminy i Górek

TRASY ROWEROWE

Śląskich. Po chwili dojeżdżamy nad brzeg malowniczego śródlęsnego stawu hodowlanego. To jedno z bardziej urokliwych miejsc na trasie szlaku. Mijając Suminę udajemy się w kierunku Lysek. W tej miejscowości znajduje się Dom Pomocy Społecznej im. św. Józefa (patrz strona 20) i kościół parafialny pw. św. Małgorzaty, do którego także warto wstąpić (patrz strona 20). Następnie dojeżdżamy do starego cmentarza z kaplicą

grobową rodziny Poledników (patrz strona 23). Po opuszczeniu Lysek docieramy na groblę rozległego stawu Żelazowiec. To kolejny atrakcyjny punkt widokowy. Po chwili dojeżdżamy do zabudowań przysiółka Podlesie, a następnie do Czernicy. Następną miejscowością na trasie jest Pstrązna. Warto tu zjechać ze szlaku, by zobaczyć ciekawy architektonicznie kościół parafialny pw. św. Mikołaja (patrz strona 23). Dalej trasa pro-

wadzi do miejscowości łańcze, a następnie docieramy do wioski Żytna. Wyjeżdżając z Żytnej przecinamy trasę rowerową Lyski–Raszczyce–Nędza. Następnie trafiamy do Adamowic. Stąd już niedaleko do ostatniego przystanku na zielonej trasie nr 330 – ośrodka rekreacyjnego Szymocice w kolonii Piła.

GMINA KORNOWAC

Przez gminę Kornowac przebiega sieć oznakowanych szlaków rowerowych, bardzo często połączonych z sąsiednimi gminami i miastami. Przykładem takiego szlaku jest stosunkowo krótka trasa nr 317 biegnąca z Raciborza-Brzezia do Pszowa. Jest to trasa obfitująca w panoramiczne widoki, ale jednocześnie dość trudna kondycyjnie z uwagi na liczne podjazdy.

Trasa nr 317

Kolor znakowania: niebieski

Długość: ok. 16 km

Przebieg: Brzezie nad Odrą (Dębicz) – Kobyla – Łańce – Kornowac – Kolonia Kornowacka – Krzyżkowice – Pszowskie Doły – Pszów

Początek szlaku umiejscowiony jest na skraju lasu Obora w Raciborzu. Stąd udajemy się w kierunku miejscowości Kobyla. W centrum wsi mijamy budynek starej szkoły z 1875 r., za którym rozpoczyna się bardzo długi i męczący podjazd. W trakcie podjazdu okazje do krótkiego odpoczynku stanowi zwiedzanie miejscowego kościółka. Przy drodze do Kornowaca otwiera się rozległa panorama, w której łatwo wyróżnić hałdę Szarlota w Rydułtowach. W Kornowacu warto zwrócić uwagę na czerwony budynek starej szkoły z 1902 r., który dziś jest siedzibą Urzędu Gminy. Za chwilę mijamy miejscowe Gimnazjum im. Jana Pawła II. Dalszy odcinek trasy robi największe wrażenie. Na wszystkie strony świata rozpościerają się imponujące widoki. Wkrótce

docieramy do zabudowań Kolonii Kornowackiej. Następnie dojeżdżamy do Krzyżkowic. Stąd już blisko do Pszowskich Dołów, których zabudowania – jak wskazuje nazwa – ukazują się w dolinie. Z Pszowskich Dołów trasa prowadzi nas do

centrum Pszowa, gdzie koniecznie trzeba zobaczyć okazałą bazylikę NMP i Pszowską Kalwarię (patrz strona 19).

GMINA GORZYCE, GMINA LUBOMIA, WODZISŁAW ŚLĄSKI

Trasa nr 316

Kolor znakowania: żółty

Długość: 52 km

Przebieg: Olza – Odra – Bluszczów – Buków – Lubomia – Zawada – Syrynka – Czyżowice – Gorzyce – Uchylsko – Gorzyczki – Turza Śląska – Turzyczka – Wodzisław Śląski

Początek trasy nr 316 znajduje się przy międzynarodowej trasie nr 24 w miejscowości Olza. Stąd przez sołectwa Odra i Bluszczów udajemy się do Bukowa, gdzie w centrum wsi stoi oryginalna, drewniana kaplica z 1770 r. (patrz strona 24). Z Bukowa między stawami, czyli przez Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Wielikąt (patrz strona 46), dojeżdżamy do Lubomi. Z Lubomi kierując się na Syrynię, drogą polną dojeżdżamy do grodziska Gołęźców z VIII–IX w. – bodajże najstarszego obiektu na obszarze Euroregionu Silesia wzniesionego ludzką ręką. Stąd udajemy się w kierunku Czyżowic, po drodze podziwiając najatrakcyjniejszy fragment trasy – tzw. Szwajcarię Czyżowicką, piękny krajobrazowo kompleks leśny. Następnie przez Osiny wjeżdżamy do Go-

rzyce, gdzie możemy odpocząć zwiedzając zespół pałacowo-parkowy (patrz strona 6) albo... Aquapark „Nautica” (patrz strona 54). Z Gorzyc przez Uchylsko, Gorzyczki i Kolonię Fryderyk (z niezwykłą, bo większą grupą tradycyjnych familków)

dojeżdżamy do Turzy Śląskiej. Tu wypada zatrzymać się w Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej (patrz strona 19). Następnie przez Turzyczkę kierujemy się na Wodzisław Śląski, gdzie przy stacji MKS Odra Wodzisław trasa się kończy.

TRASA ROWEROWA RACIBÓRZ – OPAWA (OPAWA)

Całkowita długość trasy wynosi ok. 32,5 km, z czego 18,5 km przebiega na terenie Polski (trasa nr 6), a 14 km na terytorium Czech (trasa nr 552). Z Raciborza czerwonym szlakiem wyruszamy w kierunku Wojnowic, gdzie znajduje się XIX-wieczny pałac otoczony zabytkowym parkiem (patrz strona 6) oraz późnobarokowy kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Z Wojnowic udajemy się do Bojanowa, w którym przejeżdżamy obok zabytkowego, drewnianego spichlerza z XVIII w. Następnie kierujemy się do Krzanowic, gdzie warto zobaczyć neobarokowy, potężny kościół parafialny pw. św. Wacława (patrz strona 22). Tu także można podziwiać usytuowaną na ryneczku XVII-wieczną kolumnę maryjną. W Krzanowicach przekraczamy granicę państwową kierując się na Strachowice (Strahovice). Kolejną miejscowością na trasie są Kobierzycy (Kobefice). Tu warto zwrócić uwagę na neogotycki kościół parafialny z drugiej połowy XIX w. Świątynia szczyty się dwoma XV-wiecznymi dzwonami. Z Kobierzyc już przez Swobodę (Svoboda) i Chlebiczków (Chlebičov) dojeżdżamy do Opawy (Opava).

Innym wariantem końcowego fragmentu trasy jest skierowanie się z Kobierzyc na Gniewoszycę (Hněvošice) i Oldrzychów (Oldřívov). W Gniewo-

szycach warto odwiedzić wybudowany w ostatnich latach kościół pw. Dobrego Pasterza. W tej samej miejscowości znajduje się też zabytkowy, drewniany kościółek pw. Świętych Piotra i Paw-

ła (patrz strona 27). Obie trasy prowadzą przez Katarzynki (Kateřinky) – dzielnicę Opawy z wartą zwiedzenia zabytkową kaplicą św. Krzyża (zwaną szwedzką) z roku 1394.

TRASY ROWEROWE „OPAWICA” (CYKLOTRASY OPAVICE)

„Opawica” to grupa czterech szlaków rowerowych po obu stronach polsko-czeskiej granicy. Wszystkie zostały dokładnie oznakowane, przygotowano także specjalne foldery z dokładnym opisem oraz mapkami. Trasy te obejmują swym zasięgiem obszar od Krużberka (Kružberk) na południu do Głogówka na północy. Łącznie długość oznakowanych tras wynosi ok. 220 km. Cyklotrasy „Opawica” obejmują trasy nr 34, 55, 503 i 6116.

Trasa: 34 / 55

Kolor znakowania: niebieski /czerwony

Długość: ok. 28 km

Przebieg: Wawrowice / Vávrovce (CZ) – Wiechowice (PL) – Wysoka (PL) – Branice (PL) – Uwalno / Uvalno (CZ) – Cwilin / Cvilín (CZ) – Karniów / Krnov (CZ)

Jedną z propozycji poznania regionu może być trasa rowerowa przebiegająca kilkoma z oznakowanych szlaków. Trasę nr 34 rozpoczynamy na polsko-czeskiej granicy w Opawie Wawrowicach (Opava – Vávrovce). Po przekroczeniu granicy wjeżdżamy do Wiechowic w gminie Branice. Tu godnym uwagi jest kościół parafialny pw. Trójcy Świętej wzniesiony już w 1473 r. Następnie docieramy do wsi Wysoka, gdzie warto zobaczyć barokowe założenie pałacowo-parkowe z XVIII w., a także zbudowany w 1922 r. kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Kolejną miejscowością na trasie są Branice. Tu godnym uwagi jest neogotycki kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i figura św. Jana Nepomucena z roku 1801, a także kompleks leczniczy obecnie Samodzielnego Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiatrycznie Chorych im. Ks. Bp. Józefa Nathana, którego sercem jest kościół wzorowany na starożytnych bazylikach chrześcijańskich.

W Branicach można zjechać z trasy nr 34 i skierować się trasą nr 55 w kierunku granicy

z Czechami, którą przekraczamy w miejscowości Uwalno (Uvalno). Tym czerwonym szlakiem podążamy dalej w kierunku Jesioników (Jeseníky). W Uwalnie warto podejść pod wieżę widokową Hansa Kudlicha. A w drodze z Uwalna do Karniowa (Krnov) warto zahaczyć o wzgórze Cwilin (Cvilín). Na tym historycznym miejscu znajduje się kolejna wieża widokowa. Z Cwilina zjeżdżamy już do Karniowa, w którym bogactwo atrakcji i zabytków na pewno zmusi do dłuższej

przerwy. Z Karniowa możemy kontynuować szlak trasą 55 aż do Jesionika (Jeseník), możemy także zjechać z tej trasy w miejscowości Město Albrechtice na szlak 6116 w kierunku na Osobłogę (Osoblaha), albo jeszcze wcześniej – w miejscu gdzie trasa 55 łączy się z trasą nr 34 – wrócić na szlak 34 w kierunku Głogówka. Jeszcze inną opcją jest rozpoczęcie w Karniowie szlaku nr 503 prowadzącego do zbiornika wodnego w Krużberku (Kružberk).

TRASY ROWEROWE KRAJU HULCZYŃSKIEGO (HLUČÍNSKO)

Obszar Kraju Hulczyńskiego przecina gęsta sieć tras rowerowych wiodących tą malowniczą krainą. Wiele z tych szlaków wiedzie po specjalnie wytyczonych i wybudowanych trasach rowerowych. Przez Bramę Morawską biegnie trasa nr 4 (EV4) europejskiej sieci Euro-velo, do niej też nawiązują niektóre dłuższe trasy prowadzące przez okolice Hulczyna (Hlučín). Trasy rowerowe są dobrze oznakowane, wiodą przeważnie mniej uczęszczanymi drogami asfaltowymi oraz leśnymi i polnymi ścieżkami. Do dyspozycji są także specjalne miejsca przystankowe, a także tablice informacyjne z mapkami.

Do najciekawszych tras rowerowych biegnących przez Kraj Hulczyński należą:

Trasa rowerowa nr 5 – Szlak Bursztynowy (Jantarová stezka)

Całkowita długość to 332,50 km. Trasa wiedzie od przejścia granicznego Hač (Haf) – Tvorčův przez Ostravę (Ostrava), Przerów (Přerov), Olomuniec (Olomouc), Prościejów (Prostějov), Blansko i dalej aż do Hevlína. Na obszarze Kraju Hulczyńskiego szlak rozpoczyna się w Hacı, gdzie warto wstąpić do kościoła parafialnego pw. św. Mateusza. Następnie dojeżdżając do Darkovi-

czek (Darkovičky) mijamy warty obeerzenia kompleksu fortyfikacji wojskowych (patrz strona 33). Hulczyn (Hlučín) – stolica regionu – to bardzo urokliwe miasteczko z rynekciem i historycznym zamkiem (patrz strona 14). Z Hulczyna wzdłuż rzeki Opawy docieramy do Ostrawy (Ostrava). Długość odcinka Hač – Ostrava wynosi 18 km.

Trasa rowerowa nr 55A – Prajská Cesta

Całkowita długość trasy od Krawarza (Křavaře) do granicy z Polską w Szilerzowicach (Šilheřovice) wynosi 29 km. Szlak rozpoczyna się przy pałacu w Krawarzu (patrz strona 13). Następnie biegnie przez Szczepankowice (Štěpánkovice) i Albertowice (Albertovec) do Bolacic (Bolatice). W Bolacicach warto wstąpić do skansenu tradycji ludowych (patrz strona 35) oraz kościoła parafialnego pw. św. Stanisława, patrona Polski, któremu kościół został poświęcony na pamiątkę

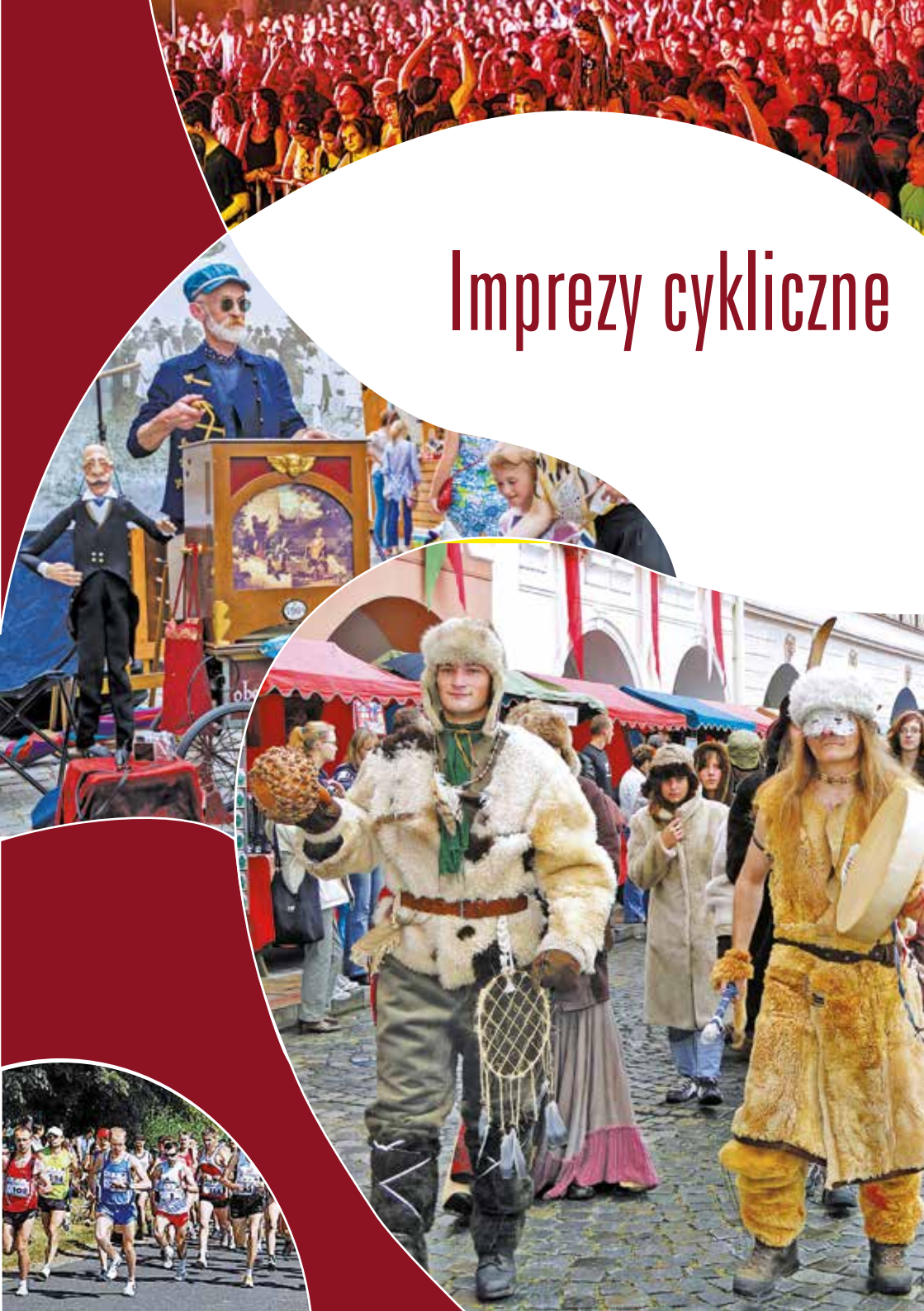
przejazdu przez wieś króla Jana III Sobieskiego. Kolejną miejscowością na szlaku są Bogusławice (Bohuslavice), gdzie godny uwagi jest kościół parafialny pw. Trójcy Przenajświętszej z połowy XVIII w. Następnie dojeżdżamy do Wrzesiny (Vřesina), a stąd do już do Hacı (Haf) i Szilerzowic. W Szilerzowicach znajduje się pałac (patrz strona 13) z rozległym parkiem i polem golfowym (patrz strona 59).

MAGISTRALA ŚLĄSKA (SLEZSKÁ MAGISTRALA)

Całkowita długość trasy rowerowej nr 55, zwanej „Magistrala Śląską”, to 140 km. Trasa wiedzie z Jesionika (Jeseník) przez miejscowość Město Albrechtice, Karniów (Krnov), Uwalno (Úvalno) i Opawę (Opava) do Krawarza (Křavaře). Na szczególną uwagę zasługuje 35-kilometryrowy fragment tej trasy na odcinku pomiędzy Karniowem (Krnov) a Krawarzem (Křavaře). Ta część szlaku prowadzi przeważnie po nowo wybudowanych ścieżkach rowerowych wytyczonych poza głównymi drogami. W Karniowie, na początku trasy, warto zobaczyć zabytkową starówkę z budynkiem ratusza, a zaraz za miastem pielgrzymkowy kościół oraz wieżę widokową na wzgórzu Cwilin (Cvilín). Kolejna wieża widokowa znajduje się w Uwalnie (Úvalno). Po dojeździe do Golaszowic (Holasovice) warto zwiedzić muzeum śląskiej wsi. Następnie trasa prowadzi ulicami miasta Opawa (Opava), bogatego w zabytki i atrakcje turystyczne. Wśród nich m.in. Ratusz miejski z wieżą „Hláska” (patrz strona 15), kościół św. Wojciecha (patrz strona 26) czy miejskie parki i ogrody (patrz strona 60). Z Opawy wjeżdżamy najpierw do Małych Gosczyń (Malé Hoštice), a następnie do Wielkich Gosczyń (Velké Hoštice), w których koniecznie należy zwrócić uwagę na zabytkowy pałac (patrz strona 14). Z Gosczyń docieramy do Krawarza (Křavaře), kolejnego miasteczka na trasie. Krawarz słynie z pałacu (patrz strona 13), wokół którego funkcjonuje populamie pole golfowe (patrz strona 59) oraz kompleksu rekreacyjno-sportowego z aquaparkiem (patrz strona 57).

Imprezy cykliczne

PRZEGLĄD WYBRANYCH IMPREZ CYKLICZNYCH NA TERENIE POLSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU SILESIA

STYCZEŃ

Pszów

Bieg o Puchar Burmistrza Miasta Pszów

Impreza odbywa się na boisku LKS „Napród 37” Krzyżkowice w Pszowie. Bieg organizowany jest w trzecią niedzielę stycznia od roku 2009. Rozpoczyna się w godzinach przedpołudniowych, natomiast uroczyste wręczenie pucharów i nagród ma miejsce około godziny 13.30. Impreza przeznaczona jest dla osób w różnym przedziale wiekowym, od najmłodszych do najstarszych. Organizatorem imprezy jest Miasto Pszów. www.pszow.pl

STYCZEŃ

RACIBÓRZ

Regionalne Spotkanie Wspólnot Śpiewaczych

Regionalne Spotkanie Wspólnot Śpiewaczych to odbywający się od kilkunastu lat koncert koled i pastorałek, który ma miejsce w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Raciborzu. W koncercie bierze udział kilkanaście zespołów nie tylko z powiatu raciborskiego, w tym chóry, zespoły wokalne i soliści. Organizatorami są: Młodzieżowy Dom Kultury i parafia NSPJ w Raciborzu. www.mdk-raciborz.pl

MARZEC

GMINA KRZANOWICE

Międzszkolny Konkurs Gwary Laskiej w Krzanowicach

Konkurs Gwary Laskiej to rywalizacja zespołów uczniowskich ze szkół z Polski i Republiki Czeskiej prezentujących krótkie scenki i dialogi w gwarze laskiej, którą posługują się mieszkańcy pogranicza śląsko-morawskiego. Młodzi aktorzy występują w lokalnych strojach ludowych. Organizatorem konkursu jest Zespół Szkół w Krzanowicach. www.krzanowice.pl

MARZEC/KWIECIEŃ

GMINA KORNOWAC

Pokaz potraw i kiermasz wielkanocny

Pokaz potraw oraz kiermasz ozdób wielkanocnych odbywa się w sali Gminnego Ośrodka Kultury w Kobylu. W trakcie imprezy można spróbować specjalów wielkanocnych przygotowanych przez panie z Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy oraz nabyć ozdoby i wyroby rękodzielnicze wykonane przez pracownice GOK i młodzież z okolicznych szkół. Pokaz organizowany jest zawsze na dwa tygodnie przed Wielkanocą. www.gok.kornowac.pl

GINIA PIETROWICE WIELKIE

Wielkanocna procesja konna w Pietrowicach Wielkich

Wielkanocna procesja konna odbywa się w Poniedziałek Wielkanocny. Organizowana od wieków procesja konna przemierza drogi polne by dotrzeć do drewnianego kościółka św. Krzyża (patrz strona 24), gdzie odbywa się nabożeństwo białe. Następnie, po nabożeństwie, około godz. 15:00 w Pietrowicach Wielkich odbywa się barwna gonitwa koni uczestniczących w procesji. Dalsza część obchodów odbywa się na terenie ośrodka sportowego LKS w Pietrowicach Wielkich.
www.pietrowicewielkie.pl

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Piknik historyczno-militarny

Impreza odbywa się w Wodzisławiu Śląskim zawsze 3 maja i ma charakter pikniku rodzinnego. Podczas pikniku podziwiać można nie tylko pojazdy militarne i żołnierzy grup rekonstrukcyjnych, ale również wodzisławską Jednostkę Strzelecką 2023. Istnieje także możliwość przejazdu prezentowanymi pojazdami czy degustacji grochówki z kuchni polowej. Głównym organizatorem jest Miasto Wodzisław Śląski przy wsparciu Stowarzyszenia GRH Powstaniec Śląski.
www.wodzislav-slaski.pl

GINIA KRZYŻANOWICE

Jarmark na granicy

Jarmark na granicy to tradycyjna impreza odbywająca się cyklicznie od 2008 r. na byłym przejściu granicznym Chałupki–Bohumín (Bohumín). Swoje „skarby” przywożą tu nie tylko kolekcjonerzy z całej Polski i Republiki Czeskiej, ale również mieszkańcy, którzy chcą pozbyć się niepotrzebnych, ale wartościowych rzeczy np. porcelany, sprzętu AGD i RTV lub mebli. Podczas jarmarku każdy może coś sprzedać. Jarmark na granicy odbywa się dwa razy w roku – pierwsza edycja w drugą niedzielę maja, a druga w połowie września. Organizatorem jest Gmina Krzyżanowice.
www.krzyzanowice.pl

GINIA PIETROWICE WIELKIE

Eko-Wystawa w Pietrowicach Wielkich

Eko-Wystawa „Budownictwo. Ogród. Systemy Grzewcze. Wnętrza” stała się imprezą skupiającą celowych klientów i na stałe wpisała się w życie gospodarcze regionu. Jest miejscem nawiązywania wielu transakcji i umów, jak i prezentacji nowych produktów oraz usług. Eko-Wystawa odbywa się w drugi weekend maja i jest połączona z piknikiem rodzinnym. Organizowana jest w Centrum Społeczno-Kulturalnym w Pietrowicach Wielkich. Organizatorem jest Gmina Pietrowice Wielkie.
www.pietrowicewielkie.pl

MAJ

GMINA BABORÓW

Bieg Baborowa im. Edwarda Górczyńskiego

Bieg Baborowa każdego roku gromadzi sympatyków biegania z całej Polski, w tym także mistrzów tej dyscypliny sportu. W biegach mogą brać udział dzieci, młodzież oraz dorośli, dla których jest przeznaczony bieg główny na trasie 10 km. Pomiędzy biegami organizowany jest „Marsz po zdrowie” z kijkami nordic walking. Impreza odbywa się na stadionie miejskim w Baborowie. Głównym organizatorem jest Gminny Ośrodek Kultury w Baborowie. www.gok.baborow.pl

MAJ

GMINA MSZANA

Moto Country w Mszanie

Moto Country w Mszanie to zlot motocyklowy w stylu Dzikiego Zachodu połączony z festynem rodzinnym. W imprezie biorą udział nie tylko mieszkańcy gminy Mszana, chętnie przyjeżdżają także partnerzy z czeskich gmin. Impreza zaczyna się od przejazdu kawalkady motorów ulicami Mszany, a miejscem spotkania jest scena plenerowa przy Gminnym Ośrodku Kultury i Rekreacji w Mszanie. Głównym organizatorem jest Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Mszanie. www.gokir-mszana.pl

MAJ

GŁUBCZYCE

Festyn Górnośląski

Festyn Górnośląski to impreza o ponad dwudziestoletniej tradycji, odbywająca się naprzemiennie w Głubczycach i w Karniowie (Krnov). Impreza ma charakter festynu rodzinnego, podczas którego na scenie plenerowej na stadionie w Głubczycach lub na rynku w Karniowie odbywają się koncerty i występy wykonawców z Polski i z Czech. Stałym elementem Festynu Górnośląskiego są spotkania radnych obu miast. Organizatorem festynu jest naprzemiennie Miasto Głubczyce i Karniów. www.mokglubczyce.com.pl

MAJ

GMINA KUŹNIA RACIBORSKA

Międzynarodowa Wystawa Psów Rasowych

Międzynarodowa Wystawa Psów Rasowych to prawdziwa gratka dla miłośników czworonogów. Impreza przeznaczona jest dla wszystkich zainteresowanych mieszkańców oraz osób spoza gminy. Podczas wystawy swoje pupile prezentują hodowcy oraz osoby posiadające psy rasowe. Wystawa odbywa się corocznie w maju na stadionie miejskim w Kuźni Raciborskiej i ma charakter całodziennego pikniku. Organizatorem jest Związek Hodowców Psów Rasowych. www.zhpr.pl

MAJ

GMINA LYSKI

Rajd rowerowy „Szlakami Gminy Lyski”

Rajd rowerowy „Szlakami Gminy Lyski” organizowany jest dwa razy w roku – wiosną w maju i jesienią. Impreza skierowana jest do wszystkich mieszkańców gminy Lyski, ale nie tylko – impreza jest otwarta dla wszystkich pasjonatów dwóch kółek. Co roku trasa przebiega innymi odcinkami ukazując piękny krajobraz oraz przyrodę gminy i okolic. Organizatorem imprezy jest Gmina Lyski.
www.lyski.pl

MAJ

GMINA LUBOMIA

Inscenizacja Bitwy pod Olzą

Impreza ma charakter festynu powstańczego i nawiązuje do historycznych wydarzeń z okresu powstań śląskich. Rekonstrukcja pozwala przypomnieć bohaterskich powstańców, którzy zginęli, by Śląsk powrócił do Polski. Inscenizacja odbywa się w różnych lokalizacjach – zazwyczaj w Lubomi przy torach kolejowych w pobliżu nieistniejącej już stacji kolejowej lub w Bukowie. Głównym organizatorem jest Gminny Ośrodek Kultury w Lubomi.
www.gok.lubomia.pl

CZERWIEC

GMINA KRZYŻANOWICE

Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych w Tworkowie

Festiwal ma charakter konkursu. Uczestniczą w nim wcześniej zgłaszające się orkiestry dęte z Polski i Republiki Czeskiej. W godzinach przedpołudniowych odbywają się przesłuchania konkursowe, zaś po południu impreza przeradza się w festyn, podczas którego prezentują się uczestniczące w festiwalu orkiestry dęte. Organizatorami są: Gmina Krzyżanowice i Gminny Zespół Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki z/s w Tworkowie.
www.krzyzanowice.pl

CZERWIEC

GMINA KIETRZ

Półmaraton Kietrz-Rohov

Impreza biegowa organizowana cyklicznie od 2007 r. Tradycyjnie odbywa się w sobotę przypadającą na drugi weekend czerwca. Trasa półmaratonu wiedzie przez malownicze i atrakcyjne tereny przygraniczne Polski i Czech. Impreza ma charakter otwarty i międzynarodowy. Obowiązuje opłata startowa. Istnieją także ograniczenia liczbowe startujących. Organizatorami są: Gmina Kietrz oraz czeska Gmina Rogów (obec Rohov).
www.kietrz.pl / www.rohov.cz

CZERWIEC

RACIBÓRZ / GMINA KUŹNIA RACIBORSKA

Pływadło

Pływadło to cykliczna impreza o charakterze rekreacyjno-sportowym, w czasie której jej uczestnicy, na samodzielnie wykonanych jednostkach pływających jak również na standardowych kajakach, przemierzają splawny odcinek Odry na trasie Racibórz–Kędzierzyn-Koźle. Na mecie na uczestników spływu czeka szereg imprez towarzyszących oraz nagrody dla najlepszych pływaków.

Organizatorem jest Miasto Racibórz, Powiat Raciborski i Kędzierzyńsko-Kozielski, Miasto Kędzierzyn-Koźle oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji.

www.raciborz.pl

CZERWIEC

RACIBÓRZ

Międzynarodowe Spotkania Artystyczne „Śląsk – kraina wielu kultur”

Ideą festiwalu jest pokazanie mozaiki kulturowej Śląska na tle prezentujących się zespołów artystycznych z całego świata. Impreza obfituje w występy przybyłych i lokalnych zespołów folklorystycznych, tanecznych, orkiestr dętych, chórów i wielu innych. Imprezie towarzyszą liczne warsztaty, wystawy, prelekcje, korowody, pokazy strojów ludowych itp. Organizatorem imprezy jest Stowarzyszenie Kultury Ziemi Raciborskiej „Źródło”.

www.raciborz.pl / www.skrz.pl

CZERWIEC

GMINA RUDNIK

Ogólnopolski Bieg na łyżworolkach

Bieg odbywa się we wszystkich kategoriach wiekowych na trasie Modzłów–Strzybniczek–Pawłów. Obowiązuje wpisowe. Każdy uczestnik biegu otrzymuje okolicznościową koszulkę oraz poczęstunek w postaci napoju i ciepłego posiłku. Dla zwycięzców przewidziano drobne nagrody rzeczowe, statuetki, medale oraz dyplomy. Organizatorem biegu jest Gmina Rudnik i UKS Zryw Rudnik.

www.gmina-rudnik.pl

CZERWIEC

GMINA GORZYCE

Rock & Reggae Summer Party w Olzie

Coroczna impreza organizowana w czerwcowy wieczór na Campingu Europa Olza w Olzie (patrz strona 51). Jest to koncert z udziałem zespołów rockowych i reggae. Impreza jest biletowana i cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, głównie wśród młodzieży. Głównym organizatorem jest Wiejski Dom Kultury w Olzie.

www.gorzycy.pl / www.wdkolza.org

LIPIEC

GINA KRZYŻANOWICE

Międzynarodowe i Powiatowe Zawody Sikawek Konnych w Bieńkowicach

Impreza ma charakter festynu połączonego z zawodami zabytkowych sikawek konnych. Rozpoczyna się w godzinach popołudniowych pochodem wszystkich przybyłych drużyn spod remizy OSP Bieńkowice na miejscowe boisko. W zawodach uczestniczą ekipy z Polski i Republiki Czeskiej obsługujące stare sikawki konne. Organizatorem jest Gmina Krzyżanowice i Ochotnicza Straż Pożarna w Bieńkowicach. Zawody odbywają się od 2006 roku. www.krzyzanowice.pl

LIPIEC

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Reggae Festival

Reggae Festival to cykliczna impreza odbywająca się w Wodzisławiu Śląskim w parku miejskim usytuowanym w centrum miasta. Wodzisławski festiwal jest największym bezpłatnym reggae festiwalem w Polsce. Co roku przybywa na niego kilka tysięcy fanów muzyki reggae, którzy mają do dyspozycji pole namiotowe oraz bazę sanitarno-gastronomiczną. Organizatorem jest Miasto Wodzisław Śląski oraz Agencja Artystyczna „Total” wraz z zespołem „Tabu” grającym muzykę reggae. www.nmnz.pl

LIPIEC/SIERPIEŃ

RACIBÓRZ

Raciborski Festiwal Średniowieczny

Celem imprezy jest przybliżenie mieszkańcom naszego regionu, a zwłaszcza dzieciom i młodzieży, historii średniowiecznej Europy. W ramach imprezy organizowane są pokazy walk średniowiecznych, turnieje i rekonstrukcje bitew, koncerty muzyki dawnej oraz warsztaty rzemiosł. Impreza organizowana jest przez Stowarzyszenie Drengowie znad Górnej Odry przy pomocy finansowej Miasta Racibórz i Powiatu Raciborskiego. www.drengowie.pl

LIPIEC/SIERPIEŃ

RYDUŁTOWY

Rodzinny Bieg Zakochanych

Rodzinny Bieg Zakochanych organizowany jest na terenie Rydułtowskiej Fikolkowni RAFA (patrz strona 52) w okresie wakacji. Impreza składa się z biegu ulicznego zakochanych par (małżeństwa, rodzeństwa, dzieci z rodzicami, narzeczeni itp.) oraz festynu mającego charakter rodzinny. Przedsięwzięcie kierowane jest do mieszkańców Rydułtów i okolic, bez względu na wiek. Organizatorem jest Miasto Rydułtowy. www.rydułtowy.pl

SIERPIEŃ

GMINA LYSKI

Festiwal „Magia Rocka”

Magia Rocka jest największym festiwalem rockowym w regionie, organizowanym cyklicznie w ostatni piątek sierpnia w Lyskach przy ul. Dworcowej, obok Urzędu Gminy. Impreza jest przeznaczona dla miłośników muzyki rockowej, zarówno ballad rockowych, jak i nieco mocniejszego brzmienia. Organizatorem jest agencja artystyczna Rock Art, współorganizatorem zaś gmina Lyski.

www.magiarocka.pl / www.lyski.pl

SIERPIEŃ

RACIBÓRZ

Memoriał im. mł. kpt. A. Kaczyny i dh. A. Malinowskiego

Memoriał jest poświęcony pamięci strażaków, którzy zginęli w sierpniu 1992 r. podczas pożaru lasów w rejonie Kuźni Raciborskiej. Podczas trwania Memoriału organizowanych jest wiele działań o charakterze artystyczno-rozrywkowo-sportowym. Koronnym punktem memoriału jest koncert gwiazd polskiej muzyki rozrywkowej, a niejednokrotnie wykonawców zagranicznych. Organizatorzy: NSZZ „Solidarność” przy Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu, Miasto Racibórz, MKZ „Unia” Racibórz, Powiat Raciborski, Telewizja Polska S.A. Katowice.

www.memorial.com.pl

INFORMATOR TURYSTYCZNY

SIERPIEŃ

GMINA KUŹNIA RACIBORSKA

Festiwal Kapel Weselnych

Celem festiwalu jest prezentacja najciekawszych i najbardziej oryginalnych grup wykonujących muzykę weselną i biesiadną. Impreza ma otwarty charakter więc każdy chętny może przyjść i przysłuchiwać się grającym zespołom. Festiwal odbywa się w każdy ostatni weekend sierpnia. Organizatorem jest Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej.

www.kuzniakultury.pl

SIERPIEŃ/WRZESIEŃ

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Moto Show

Podczas Moto Show w Wodzisławiu zobaczyć można samochody zabytkowe, rajdowe, zdalnie sterowane, grupę kartingową, trucki, wozy caravaningowe oraz motocykle. Chętni mogą skorzystać z symulatorów oraz podejrzeć tajniki pracy służb ratownictwa drogowego. Moto Show odbywa się od 2010 roku co 2 lata. Wstęp wolny. Organizatorami są: Miasto Wodzisław Śląski, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Polski Związek Motorowy i Automobilklub Śląski.

www.wodzislav-slaski.pl / www.auto-slaski.katowice.pl

WEEKEND W EUROREGIONIE SILESIA

SIERPIEŃ/WRZESIEŃ

Pszów

Zlot Motocyklowy w Pszowie

Impreza organizowana jest w sierpniu lub we wrześniu na Stadionie TS Górnik Pszów przy ul. Traugutta lub na tzw. Starej Strzelnicy LOK na terenie byłej kopalni ANNA. Skierowana jest do mieszkańców Pszowa, a także okolicznych miejscowości oraz sympatyków motocykli. W trakcie imprezy odbywają się koncerty, parada motocykli oraz piknik. Organizatorem jest Grupa Motocyklowa Hanyisy. www.hanysypszow.pl

WRZESIEŃ

GMINA BRANICE

Piknik historyczny we Włodzieniu

Piknik historyczny to dwudniowa impreza obejmująca m.in. przedstawienie przez grupy rekonstrukcyjne inscenizacji z czasów średniowiecznych jak również działań z okresu II wojny światowej. Wydarzenie jest dostępne dla wszystkich chętnych, szczególnie dla tych, którzy są zainteresowani historią. Głównym organizatorem wydarzenia jest Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej „SILESIA”. www.wlodzienin.srh-silesia.pl

WRZESIEŃ

GMINA MARKLOWICE

Zawody o „Puchar Śląska” w Biegach na Nartorolkach

Zawody o „Puchar Śląska” w biegach na nartorolkach to jednocześnie ogólnopolskie spotkanie Uczniowskich Klubów Sportowych uprawiających tę dyscyplinę. Impreza jako ogólnopolskie wydarzenie sportowe ma charakter otwarty. Bieg rozpoczyna się na placu firmy Barosz-Gwimet i rozgrywany jest na dystansie 8 i 12 km. Organizatorami są m.in.: Gmina Markłowice, Śląsko-Beskidzki Związek Narciarski i Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy Markłowice. www.umks.marklowice.pl

PAŹDZIERNIK

RACIBÓRZ

Festiwal Podróżniczy „Wiatraki”

Festiwal odbywa się w Raciborzu co roku w ostatni weekend października. W ramach festiwalu organizowane są spotkania z wybitnymi podróżnikami, explorerami i dziennikarzami, warsztaty podróżnicze oraz slajdowiska, czyli pokazy slajdów i filmów podróżniczych i reportaży. Imprezie towarzyszą występy zaproszonych zespołów i grup muzycznych z całego kraju. Organizatorem jest Stowarzyszenie Artystów i Podróżników – Grupa Rosynant. www.wiatraki.rosynant.pl

LISTOPAD

GINA BABORÓW

Turniej Szachowy im. Andrzeja Rippy

Turniej jest organizowany każdego roku w listopadzie w sali widowiskowej w Baborowie, przy ul. Rynek 9. Przeznaczony jest dla wszystkich pasjonatów tego szlachetnego sportu. Turniej odbywa się w dwóch kategoriach – juniorów i seniorów. Rozpoczyna się w godzinach popołudniowych. Na turniej przybywają zawodnicy nie tylko z bliższej i dalszej okolicy, ale także z województwa śląskiego i dolnośląskiego. Głównym organizatorem jest Gminny Ośrodek Kultury w Baborowie.

www.baborow.pl / www.gok.baborow.pl

LISTOPAD

Pszów

Festiwal Rock Trendy

Festiwal Rock Trendy odbywa się każdego roku w listopadzie, w siedzibie Miejskiego Ośrodka Kultury w Pszowie. MOK jest jednocześnie organizatorem festiwalu. Wstęp na imprezę jest płatny, impreza jest biletowana i odbywa się w godzinach wieczornych. Festiwal jest organizowany w formie koncertu kapel i zespołów rockowych. Skierowany jest do sympatyków mocniejszego brzmienia. Festiwal organizowany jest od roku 2006.

www.mokpszow.pl

GRUDZIEŃ

RACIBÓRZ

Jarmark Bożonarodzeniowy

Jarmark odbywa się tradycyjnie przez cały grudzień na raciborskim rynku, gdzie swoje wyroby prezentują artyści i rękodzielnicy z całej Polski. Zapach pierników i ciasteczek, blyszczące ozdoby choinkowe, stroiki świąteczne oraz smak grzanego wina z aromatycznymi przyprawami – to nieodłączne elementy raciborskiego Jarmarku. Dodatkową atrakcją jest plenerowe kino zimowe uruchamiane w wybrany weekend grudniowy. Organizatorem Jarmarku jest Miasto Racibórz, Raciborskie Centrum Kultury oraz Stowarzyszenie Pracodawców Śląskich.

www.raciborz.pl

GRUDZIEŃ

RYDUŁTÓWY

Mikołajowe granie – Festiwal muzyczny im. H. M. Góreckiego

Festiwal odbywa się w Rydułtowskim Centrum Kultury „Feniks” w pierwszej połowie grudnia. Formuła festiwalu cały czas ewoluje. W poprzednich edycjach organizowano warsztaty fortepianowe dla dzieci, konkurs kompozytorski na utwór dla dzieci, konkurs pianistyczny dla dzieci oraz przygotowano wydawnictwo nutowe. Każdorazowo wydarzeniu towarzyszy koncert galowy z udziałem zaproszonych gości. Organizatorem jest Rydułtowskie Centrum Kultury „Feniks”.

www.rck.rydułtowy.pl

Pozostałe wydarzenia:

Termin	Gmina	Nazwa wydarzenia	Miejsce	Organizator
Styczeń / Luty	Racibórz	Karnawałowa Rewia Tańca	Hala sportowa „Rafako”	Młodzieżowy Dom Kultury w Raciborzu
Luty	gmina Krzanowice	„Pogrzebanie Basa” – pożegnanie karnawału	Miejski Ośrodek Kultury w Krzanowicach	Chór Cecylia z Krzanowic
Marzec	gmina Baborów	Uroczystość w Babicach poświęcona ofiarom zbrodni ludobójstwa w Hucie Pieniackiej przez nacjonalistów ukraińskich	Kościół parafialny w Babicach	Gminny Ośrodek Kultury w Baborowie, Sołectwo Babice oraz Gmina Baborów
21 marca	gmina Branice	Powitanie wiosny przez dzieci z polskich i czeskich szkół i przedszkoli	Na moście granicznym między Polską a Czechami	Gmina Branice wraz z czeską gminą Úvalno
Marzec - Grudzień	Wodzisław Śląski	Wodzisławski Jarmark Staroci	Rynek w Wodzisławiu Śląskim	Stowarzyszenie „Nasz Wodzisław”
Niedziela Palmowa	gmina Gorzyce	Gminny przegląd palm wielkanocnych	Jeden z kościołów gminy Gorzyce	Miejscowe Koło Gospodyń Wiejskich wraz z domem kultury
Niedziela Palmowa	gmina Gorzyce	Koncert papieski w kościele w Rogowie	Kościół w Rogowie	Gmina Gorzyce, Wiejski Dom Kultury w Czyżowicach
Poniedziałek Wielkanocny	gmina Krzyżanowice	Wielkanocna procesja konna w Bieńkowicach	Parafia Bieńkowice	Parafia i sołectwo Bieńkowice oraz Gmina Krzyżanowice
Marzec / Kwiecień	gmina Kuźnia Raciborska	Amatorski Rajd Samochodowy o Puchar Burmistrza Miasta Kuźnia Raciborska	Kuźnia Raciborska	Automobilklub Ślązak z Rydułtów
Kwiecień	Rydułtowy	Memoriał Jana Margicioka i Leopolda Hałaczka	Rydułtowy	Miasto Rydułtowy
4 maja	gmina Kornowac	Procesja ku czci św. Floriana w Pogrzebieniu	Pogrzebień	Parafia Pogrzebień
Początek maja	Racibórz	Majówka z Raciborskim Centrum Kultury	Rynek w Raciborzu	Raciborskie Centrum Kultury
Druga niedziela maja	gmina Krzyżanowice	Festiwal Chórów Pogranicza	Kościół św. Anny w Krzyżanowicach	Stowarzyszenie „Ad libitum” i parafia św. Anny w Krzyżanowicach
Maj	Racibórz	Juwenalia	Miasto Racibórz	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

Ostatnia sobota maja	gmina Krzyżanowice	Koncert poświęcony pamięci Liszta i Beethovena w Krzyżanowicach	Krzyżanowice	Gmina Krzyżanowice oraz Gminny Zespół Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki z siedzibą w Tworkowie
Ostatnia niedziela maja	gmina Gorzyce	Dni Gminy Gorzyce	Teren wokół Wiejskiego Domu Kultury w Gorzycach	Wiejski Dom Kultury w Gorzycach
Ok. 1 czerwca	gmina Gorzyce	Festyn rodzinny „Wesołe Czyżowice”	Boisko w Czyżowicach	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Perspektywa” z Czyżowic
Czerwiec	Wodzisław Śląski	Dni Wodzisławia Śląskiego	Stadion MOSiR w Wodzisławiu Śląskim	Miasto Wodzisław Śląski oraz Wodzisławskie Centrum Kultury
Czerwiec	Racibórz	Jarmark św. Marcelego	Plac Dominikański w Raciborzu	Miasto Racibórz
Czerwiec	Racibórz	Dni Raciborza	Racibórz	Miasto Racibórz, Raciborskie Centrum Kultury oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji
Czerwiec	gmina Marklowice	Festiwal Śląskiego Kustu w ramach obchodów Dni Markłowic	Plac za budynkiem Urzędu Gminy w Markłowicach	Gmina Marklowice
Czerwiec	gmina Rudnik	Spył kajakowy „Między zamkami”	Trasa Racibórz – Sławików	Fundacja GNIAZDO w Modzurowie, Koło DFK w Rudniku i Młodzieżowa Rada Gminy Rudnik
Czerwiec	gmina Krzyżanowice	Międzynarodowy Zlot Pojazdów Zabytkowych	Zabelków	Sołectwo Zabelków i Gmina Krzyżanowice
Czerwiec	gmina Baborów	Liga Młodzików im. Stanisława Tokarza	Boisko w Baborowie	Gminny Ośrodek Kultury w Baborowie
Ok. 23 czerwca	gmina Gorzyce	Noc Świętojańska w Olzie	Ośrodek Wypoczynkowy w Olzie	Zespół „Czyżowianki” wraz z Wiejskim Domem Kultury w Czyżowicach
Lipiec - Sierpień	Racibórz	Cykl Koncertów Letnich	Park im. Miasta Roth	Raciborskie Centrum Kultury
Lipiec	gmina Krzanowice	Dni Krzanowic	Rynek w Krzanowicach	Miasto i gmina Krzanowice, Koło DFK, Miejski Ośrodek Kultury
Sierpień / Wrzesień	gmina Lyski	Międzynarodowe zawody karpiove o Puchar Wójta Gminy Lyski	Łowisko w Pstrąnej	„Gospodarstwo Bialeckich” z Pstrąnej oraz Gmina Lyski
Sierpień / Wrzesień	Rydultowy	Dni Rydułtów	Tereny rekreacyjne przy ul. Bema	Rydultowskie Centrum Kultury „Feniks” i Miasto Rydułtowy

IMPREZY CYKLICZNE

Wrzesień	Głubczyce	Głubczyckie Dni Kultury	Głubczyce	Miasto Głubczyce, Miejski Ośrodek Kultury w Głubczycach
Wrzesień	gmina Kuźnia Raciborska	Mistrzostwa Świata Gry w Kapsle	Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej	Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej
Ostatni weekend września	Rydułtowy	Dni Promocji Zdrowia	Hala sportowa Szkoły Podstawowej nr 1 w Rydułtowach	Miasto Rydułtowy
Wrzesień	Racibórz	Pożegnanie Lata	Plac Długosza w Raciborzu	Raciborskie Centrum Kultury
Wrzesień	Racibórz	Festiwal Piosenki Religijnej „Spotkałem Pana”	Racibórz	Duszpasterstwo Młodzieży i Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Raciborzu
Październik	gmina Marklowice	Bieg uliczny o Puchar Wójta Gminy Marklowice	Marklowice	Gmina Marklowice
Październik	gmina Lubomia	Święto Lubomskiego Kołocza	Lubomia	Gminny Ośrodek Kultury w Lubomiu
Listopad	gmina Kornowac	Przegląd Zespołów Artystycznych w Kobylu	Sala w Kobylu	Gminny Ośrodek Kultury w Kornowacu, Stowarzyszenie Lyskor
Listopad	Racibórz	Festiwal Pieśni Chóralnej do słów J. von Eichendorffa	Sala Raciborskiego Centrum Kultury w Raciborzu	Śląski Związek Chórów i Orkiestr, Oddział DFK w Raciborzu
Listopad	gmina Krzanowice	Międzynarodowy Festiwal Piosenki Polsko - Morawskiej	Domu Kultury w Bojanowie	Miejski Ośrodek Kultury w Krzanowicach
Grudzień	gmina Lyski	Gminny Jarmark Bożonarodzeniowy	Lyski	Gmina Lyski
Grudzień	Racibórz	Koncert charytatywny „Gwiazdka Serc”	Raciborskie Centrum Kultury	Raciborska Izba Gospodarcza
Grudzień	gmina Krzyżanowice	Weihnachtsmarkt w Tworkowie	Plac przykościelny w Tworkowie	Grupa charytatywna Caritas w Tworkowie

PRZEGLĄD WYBRANYCH IMPREZ CYKLICZNYCH NA TERENIE CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU SILESIA

MARZEC

Ostrawa / Ostrava

**Targi Urlop i Region •
Velehr Dovolena a Region**

Międzynarodowe Targi Turystyczne, podczas których promowana jest różnorodność atrakcji turystycznych w Czechach, Słowacji, Polsce, we Włoszech, na Węgrzech i w wielu innych krajach. Targi prezentują szeroką ofertę biur podróży, miejsca wypoczynkowe i kompleksy hotelowe. Imprezie towarzyszą wystawy fotografii, prelekcje oraz konferencje.
www.cerna-louka.cz

MAJ

Opawa i okolice / Opava a okolí

Silesia Bike Marathon

Najpopularniejszy wyścig kolarstwa górskiego w regionie. Dostępny dla amatorów jak również dla profesjonalnych rowerzystów górskich w każdym wieku. Wyścig rozgrywa się na tradycyjnych trasach (90 km i 55 km), wiodących przez malownicze doliny rzeki Morawicy.
www.silesia.opava.cz/silesia

MAJ/CZERWIEC

Ostrawa / Ostrava

**Międzynarodowy Festiwal Muzyczny „Maj Janáčka” •
Mezinárodní hudební festival
Janáčkův máj**

Odbywający się od 1976 roku międzynarodowy festiwal muzyki kameralnej i symfonicznej. Co roku przyciąga do Ostrawy najlepszych solistów, zespoły kameralne oraz wielkie orkiestry symfoniczne z całego świata.
www.janackuvmaj.cz

MAJ/CZERWIEC

Ostrawa / Ostrava

Złote Kolce Ostrava • Zlatá tretra Ostrava

Międzynarodowy mityng lekkoatletyczny organizowany od 1961 roku w czeskim mieście Ostrawa. Co roku odbywa się na stadionie miejskim w Ostrawie-Witkowicach (Vitkovice) i przyciąga zawodników o znanych nazwiskach i na najwyższym sportowym poziomie.
www.zlatatretra.cz

CZERWIEC

GRODZIEC NAD MORAWICĄ / HRADEC NAD MORAVICÍ

Hradec Beethovena •
Festival Beethovenův Hradec

Międzynarodowy konkurs muzyczny i festiwal muzyki klasycznej, który odbywa się w kompleksie zamkowym Grodziec nad Morawicą (patrz strona 12). Co roku festiwal ściąga artystów z całego świata. Wszystkie występy konkursowe są otwarte dla publiczności. Konkurs uzupełniają liczne imprezy i koncerty towarzyszące.
www.beethovenuv-hradec.eu.pl

CZERWIEC

BUDZISZOW NAD BUDZISZÓWKĄ / BUDIŠOV NAD BUDIŠOVKOU

Budziszowskie Zielone Świątki •
Festival Budišovské letnice

Wielogatunkowy festiwal kulturalno-muzyczny o długoletniej historii. Zawiązany w latach osiemdziesiątych, powrócił w roku 2011 do Budziszowa nad Budziszówką. Festiwal przyciąga wspaniałymi koncertami prezentującymi różne nurty stylistyczne, począwszy od akcentów ludowych przez brzmienia rockowe a skończywszy na muzyce akustycznej.
www.budisovskeletnice.cz

LIPIEC

OSTRAVA / OSTRAVA

Międzynarodowy Festiwal Muzyczny
„Colours of Ostrava” • Mezinárodní hudební festival Colours of Ostrava

Międzynarodowy wielogatunkowy festiwal muzyczny odbywający się od 2002 roku w postindustrialnym kompleksie huty Dolní Vítkovice w Ostrawie (patrz strona 41). Festiwal, oprócz uczy muzycznej, oferuje również bogaty program atrakcji dodatkowych, w tym warsztaty, panele dyskusyjne, a także pokazy filmowe i teatralne.
www.colours.cz

SIERPIEŃ

KRAWARZ / KRAVAŘE

Odpust w Krawarzu • Kravařský odpust

Największe uroczystości odpustowe o ponad stuletniej tradycji. Odbywają się w okolicach 24 sierpnia, w weekend najbliższy świętu św. Bartłomieja – patrona krawarskiego kościoła (patrz strona 26). Uroczystości przyciąga znakomitymi koncertami, licznymi karuzelami, pokazem fajerwerków oraz smakołykami lokalnej i regionalnej kuchni.
www.kravare.cz/turista/kravarsky-odpust

WRZESIEŃ

OPAWA / OPAVA

**Festiwal „Bezručova Opava” •
Festival Bezručova Opava**

Jeden z najstarszych festiwali na terenie Czech oferujący szeroki wachlarz atrakcji kulturalnych z zakresu różnych dziedzin sztuki – literatury, sztuki plastycznej, teatru, filmu i muzyki. Każdej edycji festiwalu przyświeca inny temat przewodni.

www.opava-city.cz/bezrucovaopava

WRZESIEŃ

OSTRAVA / OSTRAVA

Dni NATO w Ostrawie & Dni Sił Powietrznych Wojska Czeskiego • Dny NATO v Ostravě & Dny vzdušných sil AČR

Odbywająca się od 2001 roku największa impreza lotniczo-wojskowa w Europie Środkowej, będąca gratką dla miłośników sprzętu wojskowego. W czasie imprezy odbywają się spotkania, pokazy filmowe, prezentacje sprzętu i techniki wojskowej, a także widowiskowe pokazy lotnicze.

www.dny-nato.cz

WRZESIEŃ

Nowy Jiczyn / Nový Jičín

**Dni Miasta Nowy Jiczyn •
Slavnosti města Nový Jičín**

Dni Miasta Nowy Jiczyn to impreza organizowana od 1993 roku. Program imprezy jest bardzo zróżnicowany, lecz zawsze nawiązuje do bogatej przeszłości miasta i przedstawia najważniejsze wydarzenia i osobliwości z jego historii. Imprezie towarzyszą liczne wystawy oraz koncerty i występy taneczne.

www.mksnj.cz/slavnosti

PAŹDZIERNIK/LISTOPAD

MIASTO ODRY / MĚSTO ODRY

Silesia cup

Międzynarodowy turniej karate, w którym rywalizują kluby karate z Czech, Słowacji i Polski. Impreza organizowana jest od 1999 roku. Każdego roku w turnieju bierze udział ponad 200 zawodników.

www.karateodry.cz

GRUDZIEŃ

OPAWA / OPAVA

**Jarmark bożonarodzeniowy w Opawie •
Vánoční jarmark v Opavě**

Tradycyjny Jarmark Bożonarodzeniowy umiejscowiony na opawskim rynku. Na rozłożonych straganach można kupić świąteczne ozdoby, prezenty i wyroby regionalne. Jarmark obfituje w bogaty program artystyczny.

www.opava-city.cz

IMPREZY CYKLICZNE

Pozostałe wydarzenia:

Termin	Nazwa wydarzenia	Miejsce	Informacje dodatkowe
Styczeń	Ostrawska Poprzeczka	Ostrawa (Ostrava)	Międzynarodowe halowe zawody lekkoatletyczne w skoku wzwyż, więcej informacji: www.ostravskalatka.cz
Marzec / Kwiecień	Długodystansowy rajd „Morawica Bezručą”	Grodziec nad Morawicą (Hradec nad Moravicí)	Najstarszy rajd pieszy w Republice Czeskiej, więcej informacji: www.hradecinfo.cz/products/hejstarsi-dalkovy-pochod-v-cr-bezrucova-moravice
14 dni przed Wielkanocą	Wielkanoc w pałacu w Krawarzu	Pałac w Krawarzu (patrz strona 13)	Tradycyjna wystawa wielkanocna, więcej informacji: www.kravare.cz/turista/promo-akce-1/velikonoce-na-zamku-v-kravarich
Maj / Czerwiec	Stawianie i ścinanie drzewka majowego	Bolacice (Bolatice), Sudzice (Sudice) i inne miejscowości Euroregionu Silesia	Tradycyjne festyny połączone z programem towarzyszącym
Czerwiec	Wielka Nagroda Opawy	Opawa (Opava)	Tradycyjne zawody konne w skokach przez przeszkody, więcej informacji: www.jkopava.cz
Sierpień	Festiwal Štěrkovna Open Music	Hulczyńskie jezioro (patrz strona 59)	Festiwal muzyczny, więcej informacji: www.sterkovnamusic.com
Wrzesień – Czerwiec	Przedstawienia teatralne – teatr dramatyczny, opera, operetka, musical, balet	Teatr Śląski w Opawie	więcej informacji: www.divadlo-opava.cz
Wrzesień – Czerwiec		Teatr Narodowy Morawsko-Śląski w Ostrawie – Teatr im. Antonína Dvořáka i Teatr im. Jiřího Myrona	więcej informacji: www.ndm.cz
Wrzesień – Czerwiec		Teatr im. Petra Bezručy w Ostrawie	więcej informacji: www.bezrucy.cz
Wrzesień – Czerwiec		Teatr Beskidzki w Nowym Jiczynie	więcej informacji: www.beskydskedivadlo.cz

Wrzesień	Opawska Thalia	Teatr Śląski w Opawie	Uroczyste wręczenie nagród za wyjątkową grę aktorską na scenie Teatru Śląskiego, więcej informacji: www.divadlo-opava.cz
Wrzesień	Spectaculo Interesse Ostrava	Teatr Lalek w Ostrawie	Biennale międzynarodowego festiwalu teatrów lalek, więcej informacji: www.dlo-ostrava.cz
Wrzesień	Trzebowicki Kołacz	Ostrawa-Trzebowice (Ostrava – Třebovice) – na terenie parku	Jesienne festyny muzyczne, więcej informacji: www.trebovickykolac.com
Wrzesień	Odrzańska Młynownia	Odry i okolice	Tradycyjne otwarte zawody na rowerach górskich, więcej informacji: www.2k.cz
Wrzesień / Październik	Festiwal Muzyczny Świętego Wacława	Ostrawa (Ostrava), Opawa (Opava), Fulnek oraz inne miejscowości Euroregionu Silesia	Miesięczny festiwal muzyki poważnej, więcej informacji: www.shf.cz
Październik	Grand Prix PEPA Opava	Opawa (Opava)	Międzynarodowe zawody w kulturystyce i fitness, więcej informacji: www.pepasport.cz/rs/gp-pepa
Gрудzień	Litultowicka chałka świąteczna	Litultovice	Wytrzymałościowe zawody w biegach, ostatnie zawody Opawskiego Pucharu Biegów połączone z ogłoszeniem wyników, więcej informacji: www.behopava.cz
W trakcie roku	Opawski Puchar Biegów	Opawa (Opava) i okolice	Kilka tradycyjnych zawodów w biegach, więcej informacji: www.behopava.cz

Czym jest Euroregion Silesia?

Euroregion Silesia jest dość specyficzną instytucją o nietypowej, dwu-narodowej, polsko-czeskiej strukturze administracyjnej. Nie posiada osobowości ani zdolności prawnej, nie może zatem nabywać prawa i zaciągać zobowiązań mocą swojego działania, na próżno go szukać w spisie ewidencji działalności gospodarczej czy KRS. Pojęcie to nie figuruje również w oficjalnych dokumentach Unii Europejskiej. Można zatem stwierdzić, że formalnie... nie istnieje. Instytucja widmo? Nie do końca. Istotną rolę w zrozumieniu czym jest Euroregion Silesia odgrywają dwa - stanowiące jego trzon i regulujące jego status prawny - Stowarzyszenia. Pierwsze z nich to „Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry” z siedzibą w Raciborzu, drugie to „Euroregion Silesia – CZ” (dawniej Regionalne Stowarzyszenie na rzecz Czesko-Polskiej Współpracy Śląsk Opawski) z siedzibą w Opawie. Oba stowarzyszenia powstały w 1998 roku, w celu szerzenia idei integracji europejskiej oraz wsparcia i realizacji czesko-polskiej współpracy transgranicznej. W tym samym roku obie organizacje zawarły umowę o współpracy pod nazwą Euroregion Silesia, pochodzącą od obszaru, który w przeważającej części euroregion obejmuje. To właśnie ta partnerska umowa zawarta między dwoma ww. stowarzyszeniami powołała Euroregion do życia i przypieczętowała jego rolę jako animatora wielopłaszczyznowej, transgranicznej, polsko-czeskiej współpracy na obszarze regionów przygranicznych Śląska polskiego i czeskiego oraz Moraw, umożliwiając tym samym płynną integrację tego obszaru w ramach Unii Europejskiej. Jeśli zatem mówimy o Euroregionie Silesia, koniecznie trzeba mieć zawsze na myśli owe dwa stowarzyszenia z ich wszystkimi członkami. Samo polskie lub czeskie stowarzyszenie bez wzajemnej umowy nie byłoby euroregionem, a tylko stowarzyszeniem celowym, jakie może powstawać także poza obszarem przygranicznym.

Jakkolwiek skomplikowanie i zawile nie przedstawiałaby się struktura Euroregionu, nie jest on sztucznym tworem powstałym poprzez wydumane skojarzenie dwóch, działających na terenie różnych państw, stowarzyszeń. Niebagatelne znaczenie ma tu bogata, wspólna dla obu państw historia Śląska, stanowiąca niejako genezę powołania Euroregionu i będąca przesłanką ku temu, aby już na gruncie współczesnej polityki proeuropejskiej - odnawiać i zacieśniać współpracę na obszarze polsko-czeskiego pogranicza.

Euroregion Silesia, jak wskazuje jego nazwa, nawiązuje do wspólnej historii polskiego i czeskiego Śląska, który aż do 1742 roku znajdował się w całości pod panowaniem Habsburgów. Po przegranej wojnie z pruskim królem Fryderykiem II większa część Śląska przypadła Prusom, a nowo ustanowiona granica spowolniła, a z upływem czasu całkowicie zahamowała rozwój wzajemnych kontaktów. Podzielony obszar nie został też scalony po drugiej wojnie światowej – Górny Śląsk znalazł się w granicach Polski, a czeski Śląsk na terenie Czechosłowacji. Chociaż oba kraje dzieliła tylko „zielona granica”, pogranicza ściśle strzeżono, a przekraczanie granicy możliwe było tylko na nielicznych, wyznaczonych przejściach granicznych. Kontakty mieszkańców z obu stron granicy i rozwój współpracy transgranicznej zostały umożliwione dopiero po demokratycznych zmianach, jakie nastąpiły w obu krajach w 1989 roku. Prawdziwa kulminacja współpracy transgranicznej na pograniczu polsko-czeskim nastąpiła wraz ze stopniowym pojawianiem się euroregionów w latach 90. minionego wieku. Euroregion Silesia, powołany 20 września 1998 roku, należy do najmłodszych. Na początku obejmował on tylko kilka miast i gmin z polskiej i czeskiej strony oraz minimalne zaplecze personalne i techniczne. Natomiast dziś Euroregion Silesia ma niemal osiemdziesięciu członków (gmin), a jego zaplecze stanowią dwa sprawnie działające sekretariaty - polski w Raciborzu i czeski w Opawie. Miasta te stanowią swego rodzaju stolice Euroregionu.

Na kanwie podobnych doświadczeń – w odniesieniu do swojej nietypowej struktury i wspólnej historii terenów przygranicznych - egzystują inne euroregiony. W granicach Polski znajduje się ich 15, na terytorium Czech jest ich 13. Na pograniczu polsko-czeskim jesteśmy jednym z 6 euroregionów, zaś w całej Europie funkcjonuje ich ponad 185.

Euroregiony nie mogłyby istnieć bez swoich członków. Są nimi lokalne i regionalne, ściśle ze sobą współpracujące, partnerskie jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku Euroregionu Silesia bazę członkowską zasilają 20 gmin¹ i miast po stronie polskiej w województwie śląskim i opolskim oraz 56 gmin i miast po stronie czeskiej w kraju morawsko-śląskim (patrz mapa na okładce). Gminy członkowskie wyznaczają również zasięg terytorialny Euroregionów – w przypadku Euroregionu Silesia powierzchnia ta wynosi 2 724 km². Czeska część Euroregionu znajduje się na terenie kraju morawsko-śląskiego i obejmuje teren czterech z sześciu jego powiatów, konkretnie powiatów: Opawa, Bruntál, Nový Jičín i Ostrava – Město. Obszar stanowiący polską część Euroregionu Silesia położony jest w obrębie województwa śląskiego oraz opolskiego i obejmuje powiaty: głubczycki (woj. opolskie), raciborski, rybnicki i wodzisławski (woj. śląskie).

Głównym zadaniem naszego Euroregionu jest inicjowanie i koordynowanie przedsięwzięć sprzyjających rozwojowi terytorium polsko-czeskiego pogranicza. Zajmujemy się wspólnymi interesami w dziedzinie gospodarki i handlu, rozbudowy ponadgranicznej infrastruktury, ochrony środowiska, turystyki, dziedzictwa społeczno-kulturalnego i działalności kulturalno-edukacyjnej. Jednak nade wszystko specjalizujemy się w kreowaniu współpracy transgranicznej w zakresie rozwoju kontaktów międzyludzkich, inicjatyw społecznych, różnego rodzaju imprez kulturalnych i rekreacyjno-edukacyjnych oraz współpracy gmin członkowskich, a także organizacji pozarządowych.

¹ W tym gmina Jejkowice (powiat rybnicki), która przystąpiła w poczet członków Stowarzyszenia w czerwcu 2014 roku.

Ważnym elementem funkcjonowania Euroregionu Silesia jest możliwość korzystania z funduszy Unijnych poprzez realizację projektów i programów z zakresu polsko-czeskiej współpracy transgranicznej. Już od pierwszych programów UE wspierających czesko-polską współpracę transgraniczną Euroregion Silesia działał w roli koordynatora i administratora ich środków finansowych. Bardzo szybko też uświadomił sobie swoją rolę w tej dziedzinie, przedkładając możliwość realizacji własnych projektów finansowanych z tych programów nad udzielanie pomocy innym podmiotom przy korzystaniu ze środków europejskich. Nawiązał współpracę z organami zarządzającymi tymi programami po obu stronach granicy i w ciągu kilku lat razem z pozostałymi euroregionami polsko-czeskiego pogranicza zbudował sobie silną pozycję, odgrywając obecnie niezastąpioną rolę zwłaszcza w zarządzaniu „funduszami małych projektów”. Za pośrednictwem Euroregionu Silesia rozdysponowano ponad 7,7 mln euro na realizację prawie 750 małych projektów transgranicznych.

W ostatnich latach Euroregion Silesia rozpoczął realizację kilku własnych projektów z zakresu polsko-czeskiej współpracy transgranicznej. Jednym z ważniejszych jest projekt, w ramach którego powstała „Strategia rozwoju Euroregionu Silesia na lata 2014-2020”. Do ciekawszych przedsięwzięć można zaliczyć również projekt „Biuletyn Euroregionu Silesia”, „EUREGIO PL-CZ” oraz projekt „Weekend w Euroregionie Silesia”, którego namacalnym efektem jest niniejsza publikacja.

Więcej informacji o nas, naszej działalności i realizowanych przez nas projektach, znajdziecie Państwo na naszych stronach internetowych. Serdecznie zapraszamy!

Dane kontaktowe Euroregionu Silesia:

<i>Strona polska</i>	<i>Strona czeska</i>
Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry	Euroregion Silesia-CZ
ul. Batorego 7	Horní nám. 69
47-400 Racibórz	746 26 Opava
Polska	Česká republika
tel.: +48 32 415 64 94	tel.: +420 553 756 220
+48 32 415 30 95	+420 553 756 243
e-mail: info@euroregion-silesia.pl	e-mail: euroregion.silesia@opava-city.cz
www.euroregion-silesia.pl	www.euroregion-silesia.cz

WSTĘP / INFORMACJE O PROJEKCIE

Projekt „Weekend w Euroregionie Silesia”	1
--	---

ZABYTKI MIEJSKIE, ZAMKI I PAŁACE

Zamek Piastowski w Raciborzu	5
Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy wraz z bazyliką w Rudach	5
Pałac w Krzyżanowicach	5
Pałac w Wojnowicach	6
Zespół pałacowo-parkowy w Kokoszycach	6
Zespół pałacowo-parkowy w Gorzycach	6
Pałac w Chałupkach	7
Pałac w Modzurowie	7
Pałac w Pogrzebieniu	7
Pałac Dietrichsteinów	8
Zespół dworsko-parkowy w Dzimierzu	8
Pałac w Nasiedlu	8
Ruiny zamku w Tworkowie	9
Ruiny Pałacu Eichendorffów w Łubowicach	9
Ruiny pałacu w Sławikowie	9
Baszta, dawne mury obronne oraz Kolumna Maryjna w Raciborzu	10
Rynek staromiejski w Wodzisławiu Śląskim	10
Ratusz Miejski w Głubczycach	10
Mur obronny z basztami w Głubczycach	11
Neogotycka baszta rycerska w Wodzisławiu Śląskim	11
Wieża widokowa we Włodzieninie	11
Młyn w Brzeźnicy	12
Kompleks pałacowy w Grodźcu nad Morawicą	12
Kompleks pałacowy w mieście Fulnek	12
Pałac i Muzeum w Krawarzu	13
Pałac i Muzeum w Nowym Jiczynie	13
Pałac w Szilerzowicach	13
Zamek i Muzeum w Hulczynie	14
Zamek Śląskoostrawski w Ostrawie	14
Pałac w Goszczycach Wielkich	14
Starówka w Nowym Jiczynie	15
Ratusz miejski z wieżą „Hłaska” w Opawie	15
Ratuszowa wieża widokowa w Ostrawie	15

ZABYTKI SAKRALNE

Bazylika pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Pszowie z Kalwarią	19
Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Turzy Śląskiej	19
Kościół i klasztor ojców franciszkanów w Głubczycach	19
Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Raciborzu	20
Kościół pw. św. Małgorzaty oraz Dom Pomocy Społecznej w Lyskach	20
Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Wodzisławiu Śląskim	20
Poddominikański kościół pw. św. Jakuba Starszego w Raciborzu	21
Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Głubczycach	21
Kościół pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Tworkowie wraz z kościółkiem św. Urbana	21
Kościół pw. Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Raszczykach	22
Kościół pw. św. Wacława w Krzanowicach	22
Kościół pw. św. Jerzego w Mszanie	22
Kościół pw. św. Mikołaja w Pstrąnej wraz z pomnikiem Powstańców Śląskich	23
Kaplica Serca Jezusowego w Baborowie	23
Kaplica grobowa rodziny Poednik w Lyskach wraz ze starym cmentarzem z XIV w.	23
Drewniany kościół pw. świętych Józefa i Barbary w Baborowie	24
Kościół pątniczy pw. Świętego Krzyża w Pietrowicach Wielkich	24
Kaplica Różańcowa w Bukowie	24
Katedra pw. Najświętszego Zbawiciela w Ostrawie	25
Konkatedra pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Opawie	25
Kościół pw. Trójcy Przenajświętszej w mieście Fulnek	25

Kościół pw. św. Wojciecha w Opawie	26
Kościół pw. św. Bartłomieja w Krawarzu	26
Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Sudzicach	26
Kościół pw. św. Wawrzyńca w Piszczu	27
Drewniany kościół pw. Świętych Piotra i Pawła w Gniewoszycach	27

MUZEA, IZBY PAMIĘCI

Muzeum w Raciborzu	31
Powiatowe Muzeum Ziemi Głubczyckiej w Głubczycach	31
Muzeum Miejskie w Wodzisławiu Śląskim	31
Muzeum Kowalstwa w Bieńkowicach	32
Górnośląskie Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa w Łubowicach	32
Muzeum Ziemi Śląskiej w Opawie	32
Miejskie muzeum łupków w Budziszowie	33
Muzeum Jana Amosa Komeńskiego w mieście Fulnek	33
Kompleks fortyfikacji czechosłowackich Hulczyn-Darkowiczki	33
Pomnik-mauzoleum II wojny światowej w Hrabyni	34
Muzeum Pożarnictwa w Ostrawie	34
Świat Miniatur „Miniuni” w Ostrawie	34
Skansen tradycji i rzemiosł ludowych w Bolacicach	35
Ostrá hůrka	35

ZABYTKI TECHNIKI

Zabytkowa Stacja Kolei Wąskotorowej w Rudach	39
Browar Zamkowy w Raciborzu	39
Górnice wyrobiska ćwiczebne czyli sztolnia w Wodzisławiu Śląskim	39
Śląskie Obserwatorium Geofizyczne w Raciborzu	40
Budynek wagi drobnicowej KWK Rydułtowy-Anna	40
Młyn wodny w Tworkowie	40
Kompleks poprzemysłowy w Ostrawie-Witkowicach	41
Muzeum Górnicze Landek	41
Kanał derywacyjny do papierni w Żimrovicach	41
Wiatrak w Cholticach	42
Wieża widokowa „Šance” w Jakubovicach	42
Obserwatorium astronomiczne i planetarium im. Johanna Palisy w Ostrawie	42

PRZYRODA

Rezerwat przyrody Łęczok	45
Graniczne Meandry Odry	45
Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu	45
Rezerwat przyrody Góra Gipsowa w Dzierżysławiu	46
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich	46
Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Wielką	46
Arboretum Nowy Dwór	47
Ogród Zoologiczny w Ostrawie	47
Obszar chronionego krajobrazu Morawica	47
Ścieżka edukacyjna „Dziedzictwo łupków”	48

AKTYWNY WYPOCZYNEK

Ośrodek Wypoczynkowy „Olza” w Olzie	51
Kemping Pietrowice	51
Kemping i pole namiotowe „CAMPING EUROPA OLZA” w Olzie	51
Wielofunkcyjny obiekt sportowy ze sztucznym lodowiskiem w Pszowie	52
„Tropikalna Wyspa” w Markłowicach	52
Fikołkownia „Rafa” w Rydułtowach	52
Rodziny Park Rozrywki „Trzy Wzgórza” w Wodzisławiu Śląskim	53

Wiejskie Centrum Wypoczynku i Rekreacji w Chalupkach	53
Rydultowska Odprężalnia Sensoryczna ROSA	53
Aquapark „H_Ostróg” w Raciborzu	54
Gminny Ośrodek Turystyki Sportu i Rekreacji „Nautica” w Gorzycach	54
Kryta pływalnia w Kietrze	54
Miejski basen kąpielowy w Głubczycach	55
Ośrodek Sportu i Rekreacji w Raciborzu	55
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Centrum” w Wodzisławiu Śląskim	56
Przystanie kajakowe w Zabelkowie i Krzyżanowicach	57
HEIpark w Toszowicach	57
Kompleks rekreacyjno-sportowy „Buly Aréna” z aquaparkiem	57
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ostrawie	58
Pole golfowe w Krawarzu	59
Pole golfowe w Szilerzowicach	59
Hulczyńskie jezioro	59
Kąpielisko „Srebrne jezioro” w Opawie	60
Splywy rzeką Morawicą	60
Parki Miejskie w Opawie	60

TRASY ROWEROWE

Gmina Krzyżanowice (Trasa nr 9)	63
Gmina Lyski (Trasa nr 330)	63
Gmina Kornowac (Trasa nr 317)	64
Gmina Gorzyce, Gmina Lubomia, Wodzisław Śląski (Trasa nr 316)	64
Trasa rowerowa Racibórz – Opawa	65
Trasy rowerowe „Opawica” (Trasa: 34 / 55)	65
Trasy rowerowe Kraju Hulczyńskiego (Trasa rowerowa nr 5 – Szlak Bursztynowy / Trasa rowerowa nr 554 – Prajská Cesta)	66
Magistrala Śląska	66

IMPREZY CYKLICZNE

PRZEGLĄD WYBRANYCH IMPREZ CYKLICZNYCH NA TERENIE POLSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU SILESIA	69
Bieg o Puchar Burmistrza Miasta Pszów	69
Regionalne Spotkanie Wspólnot Śpiewaczych	69
Międzyszkolny Konkurs Gwary Laskiej w Krzanowicach	69
Pokaz potraw i kiermasz wielkanocny	69
Wielkanocna procesja konna w Pietrowicach Wielkich	70
Piknik historyczno-militarny	70
Jarmark na granicy	70
Eko-Wystawa w Pietrowicach Wielkich	70
Bieg Baborowa im. Edwarda Gorczyńskiego	71
Moto Country w Mszanie	71
Festyn Górnośląski	71
Międzynarodowa Wystawa Psów Rasowych	71
Rajd rowerowy „Szlakami Gminy Lyski”	72
Inscenizacja Bitwy pod Olzą	72
Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych w Tworkowie	72
Półmaraton Kietrz-Rohov	72
Pływaldo	73
Międzynarodowe Spotkania Artystyczne „Śląsk – kraina wielu kultur”	73
Ogólnopolski Bieg na Łyzworolkach	73
Rock & Reggae Summer Party w Olzie	73
Międzynarodowe i Powiatowe Zawody Sikawek Konnych w Bienkowicach	74
Reggae Festiwal	74
Raciborski Festiwal Średniowieczny	74
Rodziny Bieg Zakochanych	74
Festiwal „Magia Rocka”	75
Memorial im. mł. kpt. A. Kaczyny i dh. A. Malinowskiego	75
Festiwal Kapel Weselnych	75
Moto Show	75
Złot Motocyklowy w Pszowie	76
Piknik historyczny we Włodzieninie	76
Zawody o „Puchar Śląska” w Biegach na Nartorolkach	76

Festiwal Podróżniczy „Wiatraki”	.76
Turniej Szachowy im. Andrzeja Rippy	.77
Festiwal Rock Trendy	.77
Jarmark Bożonarodzeniowy	.77
Mikolajowe granie – Festiwal muzyczny im. H. M. Góreckiego	.77
PRZEGLĄD WYBRANYCH IMPREZ CYKLICZNYCH NA TERENIE CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU SILESIA	.81
Targi Urlop i Region	.81
Silesia Bike Marathon	.81
Międzynarodowy Festiwal Muzyczny „Maj Janáčka”	.81
Złote Kolce Ostrawa	.81
Hradec Beethovena	.82
Budiszowskie Zielone Świątki	.82
Międzynarodowy Festiwal Muzyczny Colours of Ostrava	.82
Odpust w Krawarzu	.82
Festiwal „Bezručova Opava”	.83
Dni NATO w Ostrawie & Dni Sił Powietrznych Wojska Czeskiego	.83
Dni Miasta Nowy Jiczyn	.83
Silesia cup	.83
Jarmark bożonarodzeniowy w Opawie	.83

ZAKOŃCZENIE – INFORMACJE O EUROREGIONIE SILESIA

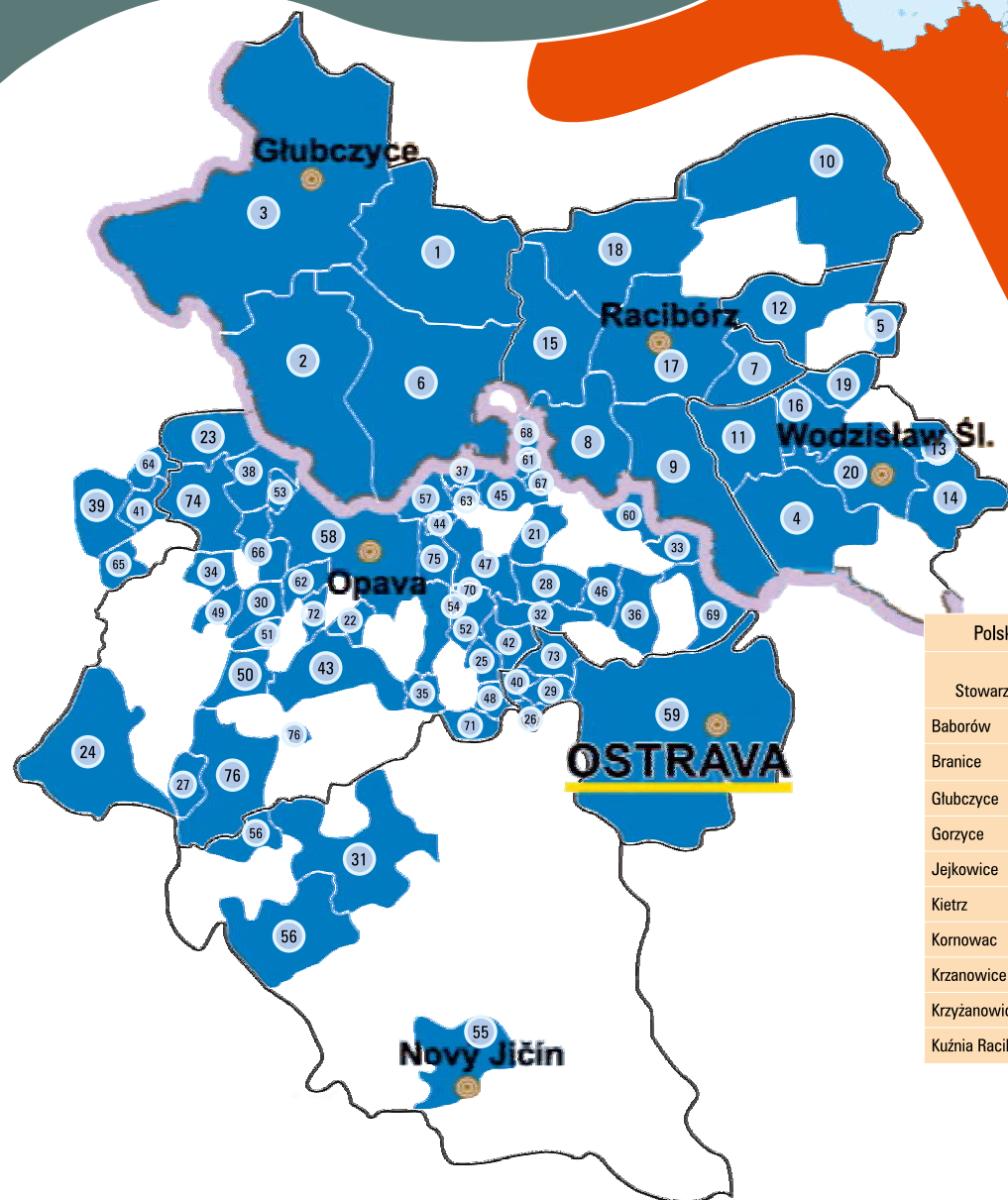
Czym jest Euroregion Silesia?	.86
-------------------------------	-----

A large grid of 20 columns and 30 rows for taking notes. The grid is composed of thin grey lines on a white background. To the right of the grid, there is a vertical bar with several colored segments: dark grey, teal, lime green, yellow, orange, red, and dark red.

A large grid of graph paper for taking notes, consisting of 20 columns and 30 rows of small squares. The grid is empty and occupies most of the page.

Euroregion Silesia

Polska strona Euroregionu Silesia				Czeska strona Euroregionu Silesia							
Gminy Członkowskie Stowarzyszenia Gmin Dorzecza Górnej Odry				Gminy Członkowskie Stowarzyszenia Euroregion Silesia - CZ							
Baborów	(1)	Lubomia	(11)	Bolatice	(21)	Hlubočec	(35)	Litultovice	(49)	Služovice	(63)
Branice	(2)	Lyski	(12)	Branka u Opavy	(22)	Hlučín	(36)	Melč	(50)	Sosnová	(64)
Głubczyce	(3)	Marklowice	(13)	Brumovice	(23)	Hněvošice	(37)	Mikolajice	(51)	Staré Heřminovy	(65)
Gorzyce	(4)	Mszana	(14)	Budišov n/Budišovkou	(24)	Holasovice	(38)	Mokré Lazce	(52)	Stěbořice	(66)
Jejkowice	(5)	Pietrowice Wielkie	(15)	Budišovice	(25)	Horní Benešov	(39)	Neplachovice	(53)	Strahovice	(67)
Kietz	(6)	Pszów	(16)	Čavisov	(26)	Horní Lhota	(40)	Nové Sedlice	(54)	Sudice	(68)
Kornowac	(7)	Racibórz	(17)	Černmá ve Slezsku	(27)	Horní Životice	(41)	Nový Jičín	(55)	Šilheřovice	(69)
Krzanowice	(8)	Rudník	(18)	Dolní Benešov	(28)	Hrabyně	(42)	Odry	(56)	Štítina	(70)
Krzyżanowice	(9)	Rydułtowy	(19)	Dolní Lhota	(29)	Hradec nad Moravicí	(43)	Oldříšov	(57)	Těškovice	(71)
Kuźnia Raciborska	(10)	Wodzisław Śląski	(20)	Dolní Životice	(30)	Chlebičov	(44)	Opava	(58)	Uhřetov	(72)
				Fulnek	(31)	Kobeřice	(45)	Ostrava	(59)	Velká Polom	(73)
				Háj ve Slezsku	(32)	Kozmice	(46)	Píšť	(60)	Velké Heraltice	(74)
				Hať	(33)	Kravaře	(47)	Rohov	(61)	Velké Hoštice	(75)
				Hlavnice	(34)	Kyjovice	(48)	Slavkov	(62)	Vitkov	(76)

CZ PL C13/Ce13
2007-2013

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRZEKRACZAMY GRANICE

Projekt „Weekend w Euroregionie Silesia” jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa PRZEKRACZAMY GRANICE